

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ແຜນດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍຫວາຍ ແລະ ໄມ້ປ່ອງແບບຍືນຍົງ (2021-2025)

**NATIONAL ACTION PLAN FOR SUSTAINABLE RATTAN AND BAMBOO- 2025)
(2021**

ພຶດສະພາ 2021

May 2021

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

**ແຜນດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍຫວາຍ ແລະ ໄມ້ປ່ອງແບບ
ຍືນຍົງ
(2021-2025)**

**NATIONAL ACTION PLAN FOR SUSTAINABLE RATTAN AND BAMBOO
(2021-2025)**

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ
05 ພຶດສະພາ, 2021

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້

0559
ເລກທີ...../ກປ

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ...24.MAY.2021

ຂໍ້ຕົກລົງ

**ວ່າດ້ວຍການຮັບຮອງເອົາ ແຜນດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍ
ຫວາຍ ແລະ ໄມ້ປ້ອງ ແບບຍືນຍົງ (2021-2025)**

- ອີງຕາມ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ປ່າໄມ້ ສະບັບເລກທີ 64/ສພຊ, ລົງວັນທີ 13 ມິຖຸນາ 2019.
- ອີງຕາມ ດໍາລັດຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ວ່າດ້ວຍການເຄື່ອນໄຫວຂອງກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ສະບັບເລກທີ 99/ນຍ, ລົງວັນທີ 09 ມີນາ 2017.
- ອີງຕາມ ໂບສະເໜີຂອງ ກົມນະໂຍບາຍ ແລະ ນິຕິກໍາ ສະບັບເລກທີ 269/ກບນ, ລົງວັນທີ 06 ພຶດສະພາ 2021.

ລັດຖະມົນຕີ ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ຕົກລົງ:

- ມາດຕາ 1** ເຫັນດີຮັບຮອງເອົາ ແລະ ປະກາດໃຊ້ ແຜນດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍຫວາຍ ແລະ ໄມ້ປ້ອງ ແບບ ຍືນຍົງ (2021-2025).
- ມາດຕາ 2** ມອບໃຫ້ ກົມປ່າໄມ້ ເປັນເຈົ້າການປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຫ້ອງຖິ່ນ ໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍຫວາຍ ແລະ ໄມ້ປ້ອງ ແບບຍືນຍົງ (2021-2025) ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ມາດຕາ 1.
- ມາດຕາ 3** ຫ້ອງການ, ບັນດາກົມ, ສະຖາບັນ ແລະ ທຽບເທົ່າ ອ້ອມຂ້າງກະຊວງ, ພະແນກກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຈິງຮັບຮູ້, ຮ່ວມມື ແລະ ພ້ອມກັນຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ ຕາມຂໍ້ຕົກລົງສະບັບນີ້ ໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນເປັນຢ່າງດີ.
- ມາດຕາ 4** ຂໍ້ຕົກລົງສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດ ແລະ ນຳໃຊ້ໄດ້ນັບແຕ່ວັນລົງລາຍເຊັນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ລັດຖະມົນຕີ

ບ່ອນນຳສົ່ງ:

- ທ່ານ ລມຕ, ສລມຕ 03 ສະບັບ (ເພື່ອລາຍງານ)
- ຫ້ອງການກະຊວງ 01 ສະບັບ (ເພື່ອຊາບ)
- ກົມປ່າໄມ້ 01 ສະບັບ (ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ)
- ກົມນະໂຍບາຍ ແລະ ນິຕິກໍາ 01 ສະບັບ (ເພື່ອຊາບ)
- ຜົນມັງນ 01 ສະບັບ

ປອ. ເພັດ ພິມພິພັກ

ຄຳນຳ

ສປປ ລາວ ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນທາງດ້ານຊະນິດຂອງຫວາຍ ແລະ ໄມ້ປ່ອງ ທີ່ແຜ່ຫຼາຍໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ. ຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ຢ່າງກ້ວາງຂວາງໃນຊີວິດປະຈຳວັນ ແລະ ມີບົດບາດສຳຄັນໃນການສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນໃນເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ຕິດພັນກັບວິຖີຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນລາວມາເປັນເວລາຍາວນານ. ຫຼາຍພາກສ່ວນເຫັນວ່າ, ວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ມີທ່າແຮງສູງໃນການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ. ໃນຂະນະທີ່ ສປປ ລາວ ຍັງບໍ່ມີແຜນດຳເນີນງານສະເພາະ ເພື່ອສົ່ງເສີມການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ປາຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ແບບຍືນຍົງ; ການພັດທະນາຕ້ອງໄດ້ມູນຄ່າຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຍັງກະແຈກກະຈາຍ; ນະໂຍບາຍເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການດຳເນີນທຸລະກິດຂອງພາກເອກກະຊົນຍັງຈຳກັດ ເຮັດໃຫ້ການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ເພື່ອສ້າງລາຍຮັບ ແລະ ການປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການຫລຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກຂອງປະຊາຊົນຍັງຈຳກັດ.

ພາຍໃຕ້ທຶນສະໜັບສະໜູນຈາກອົງການພັດທະນາແຫ່ງປະເທດຝູງ (AFD) ແລະ ອົງການເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ຮ່ວມມືແຫ່ງປະເທດສະວິດ (SDC), ໂຄງການໄມ້ປ່ອງ ແລະ ຫວາຍ (GRET) ໄດ້ລະດົມຊ່ຽວຊານ ຊ່ວຍຄະນະຊີ້ນຳສະເພາະ ໃນການກະກຽມ “ແຜນດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍຫວາຍ ແລະ ໄມ້ປ່ອງ ຮອດປີ 2025 ແລະ ວິໄສທັດ ຮອດປີ 2030”. ແຜນດຳເນີນງານສະບັບນີ້ ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການແຕ່ງຕັ້ງຄະນະຊີ້ນຳສະເພາະຂຶ້ນສູນກາງ, ຂຶ້ນແຂວງ ແລະ ຂຶ້ນເມືອງທີ່ມີທ່າແຮງ ເພື່ອພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ; ມີການແຕ່ງຕັ້ງກອງເລຂາ ແລະ ສູນພັດທະນາຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ເພື່ອເປັນຈຸດປະສານງານ; ຊຽກຢູ່ໃຫ້ມີການເຊື່ອມສານເນື້ອໃນຂອງແຜນດຳເນີນງານສະບັບນີ້ເຂົ້າໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ ສັງຄົມ ແລະ ແຜນວຽກຂອງແຕ່ລະຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຢ່າງເປັນລະບົບ; ຫັນເປັນໂຄງການລະອຽດເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ; ພ້ອມທັງສ້າງແຜນການຕິດຕາມປະເມີນຜົນ ແລະ ລາຍງານລະອຽດ. ສະເໜີໃຫ້ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແຕ່ງຕັ້ງພະນັກງານປະສານງານເພື່ອຮັບຜິດຊອບຕາມພາລະບົດບາດຂອງຕົນ. ພິເສດ, ຕ້ອງໄດ້ຍົກສູງບົດບາດເພດຍິງຢູ່ແຕ່ລະຂັ້ນຕອນຂອງການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງຮອບດ້ານ ແລະ ມີຈຸດສຸມ.

ຄະນະຊີ້ນຳສະເພາະແຕ່ລະຂັ້ນ, ກອງເລຂາ ລວມທັງຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕ້ອງໄດ້ຊຽກຢູ່ສົ່ງເສີມ ແລະ ໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ໃຫ້ຊາວບ້ານ, ກຸ່ມຜະລິດ, ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ, ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ໂຄງການພັດທະນາຕ່າງໆ ໃຫ້ຮັບຮູ້, ເຂົ້າໃຈປະເດັນທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ ເພື່ອຊອກຫາຊ່ຽວຊານ ແລະ ງົບປະມານເຂົ້າມາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕາມແຜນຢ່າງເປັນເອກກະພາບກັນ. ພາກລັດຕ້ອງເຮັດໜ້າທີ່ໃນການກຳນົດນິຕິກຳ, ນະໂຍບາຍ ແລະ ສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອຳນວຍໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ ແລະ ພັດທະນາຕ້ອງໄດ້ມູນຄ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ. ໃນຂະນະດຽວກັນ, ສະເໜີໃຫ້ຊາວກະສິກອນ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດເຕົ້າໂຮມເປັນກຸ່ມ, ພ້ອມທັງຊຽກຢູ່ສົ່ງເສີມໃຫ້ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມໄດ້ມີສ່ວນຮ່ວມເພື່ອເຮັດໃຫ້ຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ມີຄຸນນະພາບດີ, ລາຄາ ແລະ ຕະຫຼາດມີຄວາມໜັ້ນຄົງ.

ແຜນດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍຫວາຍ ແລະ ໄມ້ປ່ອງ ແບບຍືນຍົງ (2021-2025) ແມ່ນໄດ້ສ້າງຂຶ້ນເພື່ອເປັນບ່ອນອີງທີ່ສຳຄັນໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຂອງ ສປປ ລາວ ໃນ 5 ປີຂ້າງໜ້າ. ມານະໂອກາດນີ້, ຄະນະຊີ້ນຳສະເພາະເພື່ອກະກຽມ, ຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈຢ່າງສູງຕໍ່ທຸກພາກສ່ວນທີ່ໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການກຽມແຜນດຳເນີນງານສະບັບນີ້ດ້ວຍ.

ຫົວໜ້າກົມປ່າໄມ້

ບຸນປອນ ແສງທອງ

ສາລະບານ

ຄຳສັບຫຍໍ້	ii
ບົດສັງລວມຫຍໍ້.....	iii
I. ພາກສະເໜີ.....	1
1.1 ສະພາບລວມກ່ຽວກັບການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ ແລະ ໄມ້ປ່ອງ ຢູ່ ສປປ ລາວ.....	1
1.2 ຂໍ້ມູນດ້ານວິຊາການ ແລະ ການຄົ້ນຄວ້າວິໄຈກ່ຽວກັບຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃນໄລຍະທີ່ຜ່ານມາ.....	2
1.3 ບັນດານະໂຍບາຍທີ່ຕິດພັນກັບການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ ແລະ ໄມ້ປ່ອງ.....	4
II. ທ່າແຮງ, ສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້ໃນການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຢູ່ ສປປ ລາວ.....	7
2.1 ທ່າແຮງ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍ	7
2.2 ບົດຮຽນສຳລັບການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ ແລະ ໄມ້ປ່ອງ.....	8
III. ວິໄສທັດຮອດປີ 2030, ທິດທາງເປົ້າໝາຍຂອງແຜນດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດສຳລັບຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຮອດປີ 2025	11
3.1 ວິໄສທັດໃນການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຮອດປີ 2030	11
3.2 ເປົ້າໝາຍລວມຂອງແຜນດຳເນີນງານໃນການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຮອດປີ 2025.....	11
IV. ແຜນງານ ແລະ ແຜນວຽກບຸລິມະສິດ	13
4.1 ແຜນງານທີ 1: ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການບໍລິຫານຈັດການປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງທຳມະຊາດ ແບບຍືນຍົງ	13
4.2 ແຜນງານທີ 2: ການຄົ້ນຄວ້າວິໄຈ ແລະ ການສົ່ງເສີມເຕັກນິກການຜະລິດຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ.....	16
4.3 ແຜນງານທີ 3: ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ກຸ່ມຊາວກະສິກອນ, ກຸ່ມປຸງແຕ່ງ-ແປຮູບ, ຜູ້ປະກອບການ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມອື່ນໆຢູ່ຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ	18
4.4 ແຜນງານທີ 4: ການພັດທະນາການຕະຫຼາດຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ.....	21
4.5 ແຜນງານທີ 5: ການປັບປຸງນະໂຍບາຍທີ່ເອື້ອອຳນວຍເພື່ອສົ່ງເສີມ ແລະ ພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃຫ້ຍືນຍົງ.....	25
V. ມາດຕະການໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການຕິດຕາມປະເມີນຜົນ	31
5.1 ມາດຕະການໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.....	31
5.2 ການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ.....	32
VI. ໂຄງຮ່າງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ພາລະບົດບາດຂອງຄະນະຊີ້ນຳສະເພາະ	33
6.1 ໂຄງຮ່າງການຈັດຕັ້ງຂອງຄະນະຊີ້ນຳສະເພາະ.....	33
6.2 ພາລະບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງຄະນະຊີ້ນຳສະເພາະ.....	33
ເອກກະສານອ້າງອີງ.....	35

ຄຳສັບຫຍໍ້

AFD (French Agency for Development)	ອົງການພັດທະນາແຫ່ງປະເທດຝຣັ່ງ
BNDA (Bamboo and NTFPs Development Association)	ສະມາຄົມພັດທະນາໄມ້ປ້ອງ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ
DAFO (District Agriculture and Forestry Office)	ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ
DICO (District Industry and Commerce Office)	ຫ້ອງການອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າເມືອງ
EU (European Union)	ສະຫະພາບເອີຣົບ
Fair Trade	ການຄ້າເປັນທຳ
FSC (Forest Stewardship Council)	ສະພາບໍລິຫານປ່າໄມ້ສາກົນ
GDP (Gross Domestic Product)	ລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ
GI (Geographic Indication)	ການຍັ້ງຢືນແຫຼ່ງກຳເນີດ
GRET (Professonals for Fair Development)	ອົງການຄົ້ນຄ້ວາ ແລະ ແລກປ່ຽນທາງດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ
ODOP (One District One Product)	ໜຶ່ງເມືອງໜຶ່ງຜະລິດຕະພັນ
PAFO (Provincial Agriculture and Forestry Office)	ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ
PICO (Provincial Industry and Commerce Office)	ພະແນກອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າແຂວງ
PGS (Participatory Guarantee System)	ລະບົບການຮັບປະກັນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ
SDC (Swiss Agency for Development and Cooperation)	ອົງການພັດທະນາ ແລະ ຮ່ວມມືແຫ່ງປະເທດສະວິດ
SMEs (Small and Medium Enterprises)	ວິສະຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ
WWF (World Wide Fund for Nature)	ອົງການກອງທຶນອະນຸລັກທຳມະຊາດໂລກ

ກປ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້
ສພຊ	ສະພາແຫ່ງຊາດ
ສພປຄ	ສະມາຄົມພັດທະນາໄມ້ປ້ອງ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ
ປປທ	ປະທານປະເທດ
ລບ	ລັດຖະບານ
ໂດລາ	ໂດລາສະຫະຣັດ (1 ໂດລາ = ປະມານ 9.000 ກີບ, ໃນໄລຍະທ້າຍປີ 2020)

ບົດສັງລວມຫຍໍ້

ສປປ ລາວ ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນ ແລະ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານຊະນິດຂອງຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ທີ່ມີບົດບາດສໍາຄັນໃນການສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນໃນເຂດຊົນນະບົດ. ມີການຄາດຄະເນວ່າ, ຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ສາມາດປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການສ້າງຜະລິດຕະພັນລວມຍອດພາຍໃນ (GDP) ຂອງປະເທດ ໄດ້ປະມານ 22.000.000 ໂດລາ ຫຼື ຫຼາຍກ່ວານັ້ນຕໍ່ປີ. ໃນນັ້ນ, ປະມານ 150.000 ຄົວເຮືອນ, ພາຍໃນ 1.700 ບ້ານມີການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ນໍາໃຊ້ຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ.

ອົງໃສ່ປະສິບການ ແລະ ບົດຮຽນຕ່າງໆທີ່ຫຼາຍໂຄງການໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນໄລຍະຜ່ານມາ, ເປັນຕົ້ນແມ່ນໂຄງການໄມ້ປ່ອງ ແລະ ຫວາຍ (GRET) ແລະ ໂຄງການເກັບກູ້ຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ແບບຍືນຍົງ (WWF) ເຫັນວ່າ, ວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຍັງມີທ່າແຮງສູງໃນການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ. ໃນຂະນະທີ່ການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຢູ່ ສປປ ລາວ ຍັງມີລັກສະນະກະແຈກກະຈາຍ, ຍັງບໍ່ມີແຜນດໍາເນີນງານສະເພາະຂອງພາກລັດ ເຮັດໃຫ້ປະສິດທິຜົນໃນການຄຸ້ມຄອງປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ, ການພັດທະນາຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ, ການສ້າງລາຍຮັບ ແລະ ການປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກຂອງປະຊາຊົນຍັງຈໍາກັດ.

ເພື່ອເປັນແນວທາງໃນການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃນອະນາຄົດ, ພາຍໃຕ້ການຊີ້ນໍາຂອງຄະນະຊີ້ນໍາສະເພາະ ເພື່ອກະກຽມແຜນດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍຫວາຍ ແລະ ໄມ້ປ່ອງ ແບບຍືນຍົງ, ຈຶ່ງໄດ້ກໍານົດວິໄສທັດຮອດປີ 2030 ເພື່ອແນໃສ່ “ຈັດສັນ, ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້ປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງແບບຍືນຍົງ, ມີປະສິດທິຜົນ, ເປັນເສດຖະກິດ, ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ພັດທະນາຊົນນະບົດຕາມທິດທາງພັດທະນາສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ. ມີການສົ່ງເສີມ, ພັດທະນາຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ, ຕິດພັນກັບການສ້າງຄວາມອາດສາມາດຂອງບຸກຄະລາກອນ, ກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ, ຜູ້ປະກອບການ ແລະ ນະໂຍບາຍທີ່ເອື້ອອໍານວຍຂອງພາກລັດແຕ່ລະຂັ້ນຢ່າງຮອບດ້ານ ແລະ ມີຈຸດສຸມ”. ແຜນດໍາເນີນງານສະບັບນີ້ໄດ້ກໍານົດ 5 ເປົ້າໝາຍຄື:

- ປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໄດ້ຮັບການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້ຢ່າງມີແຜນການ, ຕິດພັນກັບການປູກຂະຫຍາຍ, ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນແນວທາງການຂະຫຍາຍເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ປົກຫຸ້ມທົ່ວປະເທດໃຫ້ໄດ້ຫຼາຍກ່ວາ 70% ພາຍໃນປີ 2025, ໂດຍການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ.
- ການຄົ້ນຄວ້າວິໄຈເພື່ອການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໄດ້ຮັບການສົ່ງເສີມ, ຕິດພັນກັບການພັດທະນາບຸກຄະລາກອນສະເພາະດ້ານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ. ມີການຜັນຂະຫຍາຍ, ສົ່ງເສີມຜົນຂອງການຄົ້ນຄວ້າວິໄຈ, ນະວັດຕະກຳ, ເຕັກນິກການຜະລິດແຕ່ລະຂັ້ນຢ່າງຮອບດ້ານ ແລະ ມີຈຸດສຸມ.
- ຄວາມສາມາດ, ທັກສະຂອງກຸ່ມຊາວກະສິກອນ, ຜູ້ປະກອບການ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ບໍລິການທ້ອງຖິ່ນດ້ານຕ່າງໆໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ເພື່ອເປັນພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ, ບົນພື້ນຖານຂອງການສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ຊຸມຊົນແບບເປັນທຳ.
- ການຕະຫຼາດທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດໄດ້ຮັບການພັດທະນາ, ມີກົນໄກການເຊື່ອມໂຍງ, ເຂົ້າເຖິງ ແລະ ໂຄສະນາໂດຍຜ່ານການພັດທະນາເຄື່ອງໝາຍການຄ້າ ແລະ ເຄື່ອງມືການສົ່ງເສີມການຕະຫຼາດຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ຍືນຍົງ.
- ນະໂຍບາຍເພື່ອຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າຜະລິດຕະພັນ ແລະ ການລົງທຶນໃນວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ບົນພື້ນຖານຂອງການບໍລິຫານຈັດການລະບົບໂກຕໍາ, ການເກັບຄ່າຜັນທະອາກອນຕ່າງໆທີ່ເໝາະສົມ, ຂັ້ນຕອນ, ການ

ອຳນວຍຄວາມສະດວກຂອງພາກລັດທີ່ກະທັດຮັດ, ຫັນເວລາ, ໂປ່ງໃສ, ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນ. ມີການປະສານງານ, ບຸກຄະລາກອນ ແລະ ງົບປະມານທີ່ຝຽງພໍໃນການບໍລິຫານຈັດການ, ອຳນວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃນແຕ່ລະຂັ້ນຢ່າງເໝາະສົມ, ມີຈຸດສຸມຈາກພາກລັດ, ພາກທຸລະກິດ, ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງເພື່ອການພັດທະນາທີ່ຕິດພັນກັບວຽກງານໄມ້ປ່ອງ-ຫວາຍ.

ເພື່ອເປັນແນວທາງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ແຜນດຳເນີນດັ່ງກ່າວໄດ້ກຳນົດ 5 ແຜນງານ, 14 ແຜນວຽກບຸລິມະສິດ, ພ້ອມທັງມີການອະທິບາຍກ່ຽວສະພາບບັນຫາ, ຈຸດປະສົງ, ຕົວຊີ້ວັດ ແລະ ແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ຊຶ່ງລວມມີແຜນງານ ແລະ ແຜນວຽກດັ່ງນີ້:

ແຜນງານທີ 1: ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການບໍລິຫານຈັດການປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງທຳມະຊາດແບບຍືນຍົງ

ແຜນວຽກທີ 1: ນະວັດຕະກຳ ແລະ ການປັບປຸງເຄື່ອງມື-ວິທີການເພື່ອຄຸ້ມຄອງປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃຫ້ຍືນຍົງ

ແຜນວຽກທີ 2: ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ຊຸມຊົນມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ແບບຍືນຍົງ

ແຜນວຽກທີ 3: ການສຳຫຼວດເກັບກຳຂໍ້ມູນແຫຼ່ງປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງທຳມະຊາດ ແລະ ສວນປູກຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ

ແຜນງານທີ 2: ການຄົ້ນຄວ້າວິໄຈ ແລະ ການສົ່ງເສີມເຕັກນິກການຜະລິດຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ

ແຜນວຽກທີ 4: ການຄົ້ນຄວ້າວິໄຈເພື່ອການພັດທະນາສະເພາະດ້ານກ່ຽວກັບຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ

ແຜນວຽກທີ 5: ການສົ່ງເສີມເຕັກນິກວິຊາການຜະລິດກ່ຽວກັບຫວາຍ ແລະ ໄມ້ປ່ອງ

ແຜນງານທີ 3: ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ກຸ່ມຊາວກະສິກອນ, ກຸ່ມປຸງແຕ່ງ-ແປຮູບ, ຜູ້ປະກອບການ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມອື່ນໆຢູ່ຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ

ແຜນວຽກທີ 6: ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ກຸ່ມຊາວກະສິກອນໃນການນຳໃຊ້ເຕັກນິກການຜະລິດຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ

ແຜນວຽກທີ 7: ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ-ທັກສະໃຫ້ກຸ່ມຫັດຖະກຳ, ກຸ່ມປຸງແຕ່ງ-ແປຮູບ, ຜູ້ປະກອບການ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມທ້ອງຖິ່ນຢູ່ຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ

ແຜນງານທີ 4: ການພັດທະນາການຕະຫຼາດຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ

ແຜນວຽກທີ 8: ການພັດທະນາຕະຫຼາດພາຍໃນສຳລັບຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ

ແຜນວຽກທີ 9: ການພັດທະນາເຄື່ອງໝາຍການຄ້າ ແລະ ເຄື່ອງມືການສົ່ງເສີມການຕະຫຼາດຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ

ແຜນວຽກທີ 10: ການເຊື່ອມຕໍ່ຕະຫຼາດພາກພື້ນ ແລະ ຕະຫຼາດສາກົນສຳລັບຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ

ແຜນງານທີ 5: ການປັບປຸງນະໂຍບາຍທີ່ເອື້ອອຳນວຍເພື່ອສົ່ງເສີມ ແລະ ພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃຫ້ຍືນຍົງ

ແຜນວຽກທີ 11: ທົບທວນ ແລະ ປັບປຸງລະບົບການອອກໂກຕຳສຳລັບການເກັບກູ້ຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ

ແຜນວຽກທີ 12: ການປັບປຸງນະໂຍບາຍທີ່ເອື້ອອຳນວຍເພື່ອສົ່ງເສີມຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າ ແລະ ການລົງທຶນໃນວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ

ແຜນວຽກທີ 13: ການພັດທະນາສະຖາບັນ ແລະ ການສ້າງບຸກຄະລາກອນທີ່ຊຳນານງານກ່ຽວກັບຫວາຍ-

ໄມ້ປ່ອງ

ແຜນວຽກທີ 14: ການສ້າງເຂື່ອນຂ່າຍລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ການພັດທະນາສູນພັດທະນາຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ
ຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ແຂວງ

I. ພາສະໜີ

1.1 ສະພາບລວມກ່ຽວກັບການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ ແລະ ໄມ້ປ້ອງ ຢູ່ ສປປ ລາວ

ສປປ ລາວ ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານຊະນິດ ແລະ ແນວພັນຂອງຫວາຍ-ໄມ້ປ້ອງ ທີ່ກະຈາຍໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ. ຫວາຍ-ໄມ້ປ້ອງ ແມ່ນຖືກນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດເປັນເຜີນິເຈີ, ເຄື່ອງຫັດຖະກໍາ ແລະ ສິ່ງຂອງເຄື່ອງໃຊ້ໃນຄົວເຮືອນ. ລໍາໄມ້ປ້ອງ ແມ່ນຖືກນໍາໃຊ້ເປັນວັດສະດຸກໍ່ສ້າງ, ແປຮູບເປັນແຜ່ນໄມ້ອັດ, ແຜ່ນໄມ້ວິເນຍ, ເປັນສ່ວນປະກອບຂອງຝຸ່ນເຈ້ຍ, ແຜ່ນເຈ້ຍ, ແຜ່ນແພ ແລະ ຖ່ານໄມ້ປ້ອງ¹. ສ່ວນຫໍ່ຫວາຍ-ຫໍ່ໄມ້ປ້ອງ ແມ່ນຖືກນໍາມາປຸງແຕ່ງເປັນອາຫານພື້ນບ້ານປະເພດຕ່າງໆທີ່ຕິດພັນກັບການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ. ເຫັນໄດ້ວ່າ, ຫວາຍ-ໄມ້ປ້ອງ ມີບົດບາດສໍາຄັນໃນການສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນໃນເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ຕິດພັນກັບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນລາວມາເປັນເວລາຍາວນານ.

ຕາຕະລາງ 1: ຕົວເລກການສົ່ງອອກຜະລິດຕະພັນຈາກພືດ (ໄມ້ປ້ອງ, ຫວາຍ ແລະ ຝ້າຍ) ແລະ ຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງຈັກສານລະຫວ່າງປີ 2016-2020 (ໂດລາ)²

ລໍາດັບ	ຊື່ປະເທດ	2016	2017	2018	2019	2020	ລວມ
1	ຈີນ	51.480	63.346	73.009	396.988	375.642	960.465
2	ໄທ	269.760	141.600	86.500	128.200	264.350	890.410
3	ຫວຽດນາມ	35.117	79.062	16.353	85.408	52.082	268.022
4	ອາເມລິກາ	4.434	6.685	312	7.495	6.282	25.208
5	ຍີ່ປຸ່ນ	474	2.930	125	0	0	3.529
6	ປະເທດອື່ນໆ	1.933	19.404	0	0	120	21.457
	ລວມທັງໝົດ	363.199	313.027	176.299	618.090	698.477	2.169.091

ໃນໄລຍະປີ 2016-2020, ຕົວເລກການສົ່ງອອກທາງການສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ, ສປປ ລາວ ໄດ້ສົ່ງຜະລິດຕະພັນ ຈາກພືດ (ໄມ້ປ້ອງ, ຫວາຍ ແລະ ຝ້າຍ - ລະຫັດ 14) ແລະ ຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງຈັກສານ (ລະຫັດ 46) ໄປ 8 ປະເທດ. ໃນນັ້ນ, ຕົ້ນຕໍແມ່ນສົ່ງອອກໄປປະເທດຈີນ, ໄທ ແລະ ຫວຽດນາມ. ແຕ່ຜົນຂອງການສຶກສາຂອງອົງການ GRET (2019) ຄາດຄະເນວ່າ, ການສົ່ງອອກຕົວຈິງແມ່ນສູງກວ່າຫຼາຍ ແລະ ການສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນ, ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ (GDP) ຂອງປະເທດອາດຈະສູງເຖິງ 22.000.000 ໂດລາຕໍ່ປີ. ໃນນັ້ນ, ປະມານ 150.000 ຄົວເຮືອນ, ພາຍໃນ 1.700 ບ້ານມີການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ນໍາໃຊ້ຫວາຍ-ໄມ້ປ້ອງ. ຊຶ່ງສ່ວນຫຼາຍແມ່ນ: ປະເພດຫໍ່ໄມ້ ແລະ ຫໍ່ຫວາຍ (48%), ຫັດຖະກໍາຈັກສານ ແລະ ເຜີນິເຈີ (28%), ປະເພດໄມ້ຕົ້ວ ແລະ ໄມ້ສໍາເລັດຮູບ (24%)³. ການລາຍງານຂອງອົງການ WWF (2019) ແລະ ອົງການ GRET (2019) ຊຶ່ງໃຫ້ເຫັນວ່າ, ຢູ່ແຂວງບໍລິຄໍາໄຊ, ກົດຈະກໍາການຜະລິດຫັດຖະກໍາຫວາຍ, ສາມາດສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ປະຊາຊົນໄດ້ 310 ໂດລາ/ຄອບຄົວ. ສ່ວນວຽກງານໄມ້ປ້ອງ ຢູ່ແຂວງຫົວພັນ ສາມາດສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ປະຊາຊົນໄດ້ເຖິງ 2.307 ຄອບຄົວ, ສະເລ່ຍ 309 ໂດລາ/ຄອບຄົວ, ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນ GDP ຂອງແຂວງໄດ້ 713.367 ໂດລາ (ຕາຕະລາງ 2).

¹ ອີງຕາມ: Liese et al. 2015; Lobovikov et al. 2012

² ອີງຕາມ: ກະຊວງອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ການຄ້າ, 2020. ລາຍງານສະຖິຕິການສົ່ງອອກສິນຄ້າຂອງ ສປປ ລາວ ແຕ່ປີ 2016-2020.

³ ອີງຕາມ: ອົງການ GRET ,2019. ບົດລາຍງານການສຶກສາຂະແໜງການໄມ້ປ້ອງ ແລະ ຫວາຍ

ຕາຕະລາງ 2: ບັນດາຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງທີ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາໃນໄລຍະຜ່ານມາ, 2019

ຈຳນວນ	ຫວາຍ ⁴					ໄມ້ປ່ອງ ⁵					ລວມ
	ເສັ້ນຫວາຍ	ໜ່ວຍ	ແກນ/ເປ້ຍ	ຫັດຖະກຳ	ລວມ	ໄມ້ກວັນ	ໜ່ວຍ	ໜ່ວຍ	ໜ່ວຍ	ຫັດຖະກຳ	
ຄອບຄົວ	125	58	21	131	335	1,029	836	100	169	560	2,307
ບ້ານ	2	1	2	8	13	28	14	4	5	28	62
GDP (ໂດລາ)	5.418	7.710	3.975	35.750	53.853	341.638	119.525	18.179	4.413	229.613	713.367
ໂດລາ/ຄອບຄົວ	64	133	189	310	161	332	143	182	26	410	309

ໃນຂະນະທີ່ການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຢູ່ ສປປ ລາວ ຍັງມີລັກສະນະກະແຈກກະຈາຍ, ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນອີງໃສ່ການສະໜັບສະໜູນຂອງໂຄງການພັດທະນາເປັນຕົວຂັບເຄື່ອນ. ຮອດທ້າຍປີ 2020, ໂຄງການຈຳນວນໜຶ່ງທີ່ສິ່ງເສີມວຽກງານໄມ້ປ່ອງ ເປັນຕົ້ນແມ່ນຢູ່ແຂວງຫົວພັນ, ບໍ່ແກ້ວ, ວຽງຈັນ ແລະ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ. ໂຄງການສະໜັບສະໜູນວຽກງານຫວາຍ ຍັງມີໜ້ອຍ, ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຢູ່ທາງພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້ເຊັ່ນ: ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ, ສາລະວັນ ແລະ ເຊກອງ.

1.2 ຂໍ້ມູນດ້ານວິຊາການ ແລະ ການຄົ້ນຄວ້າວິໄຈກ່ຽວກັບຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃນໄລຍະທີ່ຜ່ານມາ

ຫວາຍເປັນພືດຈັດຢູ່ໃນປະເພດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຢູ່ໃນຕະກຸນປາມ (*Palmeae*) *Arecaceae*, ຕະກຸນສຳຮອງ *Calamoideae*, ສະກຸນ *Calamus* ທີ່ມີຖິ່ນກຳເນີດຢູ່ທະວີບອາຊີ, ແອຟຣິກາ ແລະ ອິດສະຕຣາລີ. ທົ່ວໂລກມີຫວາຍປະມານ 600 ຊະນິດທີ່ຂຶ້ນກັບ 13 ສະກຸນ *Calamus*, ໂດຍທົ່ວໄປ ແມ່ນພົບເຫັນຫຼາຍຢູ່ໃນພູມມີພາກອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ ແລະ ແປຊີຟິກ⁶. ຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງຊະນິດຫວາຍ ສາມາດພົບເຫັນໄດ້ຫຼາຍຢູ່ປະເທດມາເລເຊຍ, ອິນໂດເນເຊຍ, ຝີລິບປິນ, ຈີນ, ບັງກາລາເດດ, ສິລັງກາ, ມຽນມາ ແລະ ອິນເດຍ. ປັດຈຸບັນ, ປະເທດທີ່ຜະລິດ ແລະ ຈຳໜ່າຍຜະລິດຕະພັນຫວາຍຫຼາຍກວ່າໝູ່ແມ່ນ: ອິນໂດເນເຊຍ (37.000 ເຮັກຕາ) ແລະ ມາເລເຊຍ (31.000 ເຮັກຕາ).

ສ່ວນ ສປປ ລາວ, ມີການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງປ່າຫວາຍແລ້ວທັງໝົດ 41.523 ເຮັກຕາ, ໃນນັ້ນ 10.494 ເຮັກຕາ ແມ່ນໄດ້ຮັບການຍິ່ງຍິນຈາກສະພາບໍລິຫານປ່າໄມ້ສາກົນ (FSC)⁷. ພ້ອມດຽວກັນ, ໄດ້ມີການຄົ້ນຄວ້າຈັດຈຳແນກຊະນິດພັນຫວາຍ 31 ຊະນິດ ແລະ 6 ສະກຸນ⁸. ໃນນັ້ນ ມີ 6 ຊະນິດພັນທີ່ພົບເຫັນຫຼາຍເຊັ່ນ: ຫວາຍທູນ, ຫວາຍໜຽວ, ຫວາຍຫອມ, ຫວາຍແອມຮັງ (ຫວາຍໜາມເຫຼືອງ), ຫວາຍຂົມ (ຫວາຍໂຕ່ນ) ແລະ ຫວາຍທອກ. ໂດຍທົ່ວໄປ, ເສັ້ນຫວາຍຈະມີໜ້າຕັດລະຫວ່າງ 1-5 ຊັງຕີແມັດ ແລະ ອາດຈະຍາວກວ່າ 30 ແມັດ ຖ້າຕົ້ນຫວາຍຫາກມີອາຍຸຫຼາຍກວ່າ 10 ປີ. ຊະນິດພັນຫວາຍທີ່ມີເສັ້ນໜ້າຕັດໃຫຍ່ ແມ່ນປັດໄຈສຳຄັນສຳລັບການຜະລິດຫວາຍ ເປັນຕົ້ນແມ່ນຫວາຍທູນ. ສ່ວນຊະນິດຫວາຍທີ່ມີການປູກຫຼາຍ ເພື່ອເອົາໜ້າເປັນອາຫານ ແມ່ນຫວາຍເສັ້ນນ້ອຍເຊັ່ນ: ຫວາຍແຍ້, ຫວາຍໂຕ່ນ ແລະ ຫວາຍນ້ຳເຜິ້ງ.

⁴ ອີງຕາມ: ໂຄງການເກັບກູ້ຫວາຍ ແລະ ໄມ້ປ່ອງ ແບບຍືນຍົງ (WWF), 2020

⁵ ອີງຕາມ: ໂຄງການໄມ້ປ່ອງ ແລະ ຫວາຍ (GRET), 2020

⁶ ອີງຕາມ: Razak Wahab et al., (2019); Wahab et al., (2016 & 2007); Effah et al., (2014)

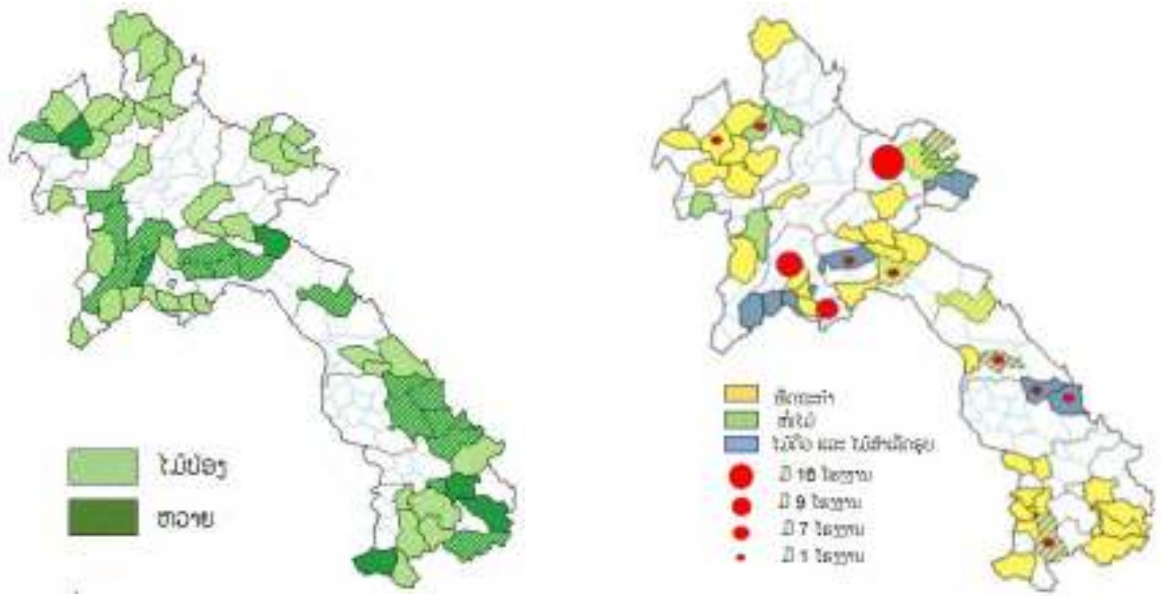
⁷ ອີງຕາມ: ໂຄງການເກັບກູ້ຫວາຍ ແລະ ໄມ້ປ່ອງ ແບບຍືນຍົງ (WWF), 2020

⁸ ອີງຕາມ: ອີງຕາມ: ບົດລາຍງານຂອງ ສູນທອນ ເກດພັນ ພ້ອມດ້ວຍຄະນະ, 2008. ປຶ້ມຄຸ້ມພາກສະໜາມກ່ຽວກັບຫວາຍໃນ ສປປ ລາວ

ໄມ້ປ່ອງ ຖືກຈັດເຂົ້າໃນພືດຕະກູນຫຍ້າ *Poaceae* ໃນຕະກູນຍ່ອຍ *Bambusoidea*, ຊຶ່ງທົ່ວໂລກມີຫຼາຍກວ່າ 120 ສະກຸນ ແລະ 1.642 ຊະນິດ⁹, ຄາດວ່າຍັງມີອີກຫຼາຍຊະນິດທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຖືກຄົ້ນພົບ ແລະ ເຜີຍແຜ່, ໂດຍສະເພາະຢູ່ໃນເຂດອາຊີ ແລະ ແຫຼມອິນດູຈີນ. ໃນປີ 2020, ໄດ້ມີການສຳຫຼວດຢູ່ 8 ແຂວງພາກເໜືອ ແລະ ພາກກາງຂອງ ສປປ ລາວ, ແລະ ໄດ້ສັງລວມຈຳນວນຊະນິດໄມ້ປ່ອງ ຊຶ່ງມີຫຼາຍກວ່າ 16 ສະກຸນ ແລະ 121 ຊະນິດພັນ¹⁰. ຂໍ້ມູນທາງດ້ານວິຊາການຂອງໄມ້ປ່ອງ ຊື່ໃຫ້ເຫັນວ່າ, ໄມ້ປ່ອງ ແຕ່ລະຊະນິດມີຄວາມຍາວ ແລະ ຄວາມໜາແຕກຕ່າງກັນ. ຂະໜາດໜ້າຕ້າງປະມານ 2-3 ຊັງຕີແມັດ ເຖິງ 15-20 ຊັງຕີແມັດ ແລະ ຍາວແຕ່ 3-30 ແມັດ. ໄມ້ປ່ອງ ມີຄວາມສາມາດໃນການຜະລິດຊີວະມວນສູງກວ່າໄມ້ທົ່ວໄປເຖິງ 4-5 ເທົ່າ ແລະ ໃນ 1 ຮອບວຽນຊີວິດຂອງໄມ້ປ່ອງ ສາມາດຜະລິດຊີວະມວນໄດ້ສູງເຖິງ 70-80 ໂຕນ/ເຮັກຕາ¹¹.

ຮູບສະແດງ 1: ແຜນທີ່ຄວາມໜາແໜ້ນ ຂອງຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ແລະ ກິດຈະກຳຜະລິດຕະພັນທີ່ກະຈາຍຢູ່ ໃນ ສປປ ລາວ¹²

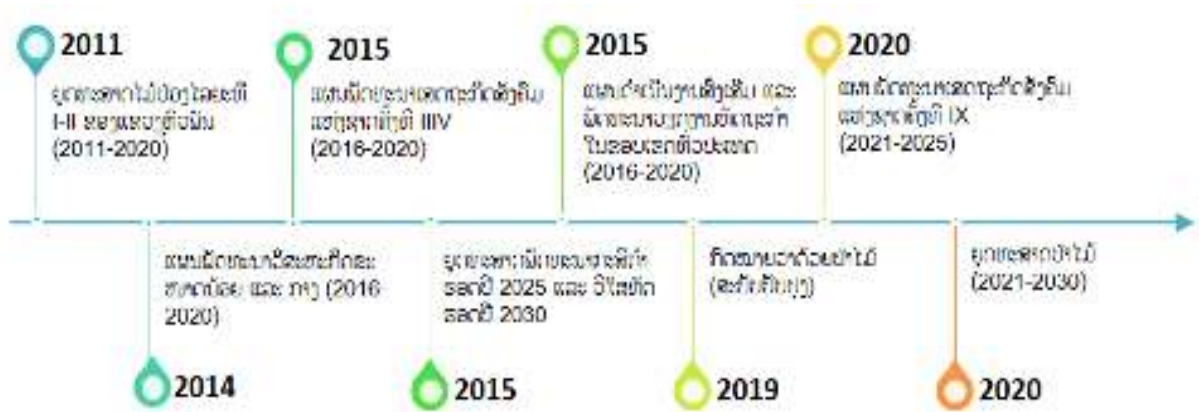

ລັກສະນະພິເສດສະເພາະຂອງໄມ້ປ່ອງ ແມ່ນມີການແຜ່ຂະຫຍາຍ ແລະ ຈະເລີນເຕີບໂຕໄວ. ໃນຂະນະດຽວກັນ, ໄມ້ປ່ອງກໍ່ມີໂອກາດເປັນຂີ້ (ເປັນດອກ ຫຼື ໜາກ), ຊຶ່ງແຕ່ລະຊະນິດຈະໃຊ້ໄລຍະເວລາຕ່າງກັນ, ບາງຊະນິດອາດໃຊ້ເວລາ 5-10 ປີ ຫຼື 70-100 ກວ່າປີ. ຫຼັງຈາກເປັນຂີ້ແລ້ວ ໄມ້ປ່ອງກໍ່ຈະຕາຍ, ສ່ວນໜາກກໍ່ຈະແຜ່ກະຈາຍ ແລະ ເກີດເບ້ຍໃໝ່ທີ່ສາມາດນຳໄປກຳ ຫຼື ປູກໄດ້. ໄມ້ປ່ອງ ສາມາດຄວບຄຸມການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນໄດ້ດີ, ເກັບສະສົມກາກບອນສູງ, ຝື່ນຝຸດິນທີ່ເສື່ອມໂຊມ, ເປັນແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ອາຫານຂອງສັດປ່າບາງຊະນິດ. ນອກນັ້ນ, ໄມ້ປ່ອງ ຍັງສາມາດຄວບຄຸມການຝື່ນຝຸດຂອງປ່າເຫຼົ່າ ແລະ ມີສ່ວນໃນການປ້ອງກັນການປ່ຽນແປງທາງດິນຟ້າອາກາດໄດ້¹³. ໃນ ສປປ ລາວ, ມີການປົກຫຸ້ມຂອງໄມ້ປ່ອງ ຫຼາຍກວ່າ 2,3% ຂອງເນື້ອທີ່ປ່າປົກຫຸ້ມທົ່ວປະເທດ¹⁴.

⁹ ອີງຕາມ: Vorontsova, Clark, Dransfield, Govaerts, & Baker, 2016
¹⁰ ອີງຕາມ: ສິງກອນ ໄຊຍະລາດ ແລະ ທິມງານ, 2020
¹¹ ອີງຕາມ: Greijmans et al., 2007
¹² ອີງຕາມ: ອົງການ WWF, 2019. ບົດລາຍງານການສຶກສາຂະແໜງການໄມ້ປ່ອງ ແລະ ຫວາຍ
¹³ ອີງຕາມ: Zhou et al., 2005; Nath et al., 2015; Yeasmin et al., 2015; Tu et al., 2017; Lin et al., 2017
¹⁴ ອີງຕາມ: MAF, 2015

1.3 ບັນດານະໂຍບາຍທີ່ຕິດພັນກັບການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ ແລະ ໄມ້ປ່ອງ

ຮູບສະແດງ 2: ບັນດານະໂຍບາຍທີ່ຕິດພັນກັບການຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ

ປັດຈຸບັນ, ສປປ ລາວ ຍັງບໍ່ມີແຜນດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ເພື່ອສົ່ງເສີມການພັດ ທະນາວຽກ ງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ເຮັດໃຫ້ປະສິດທິຜົນໃນການຄຸ້ມຄອງ; ການພັດທະນາຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ; ການ ສ້າງລາຍຮັບ ແລະ ການປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກຂອງປະຊາຊົນຍັງຈຳກັດ. ແຕ່ກໍ່ມີຫຼາຍນະໂຍ ບາຍ, ແຜນພັດທະນາແຫ່ງຊາດ ແລະ ລະບຽບການທີ່ສາມາດນຳມາເປັນບ່ອນອີງ ແລະ ເຊື່ອມໂຍງຕໍ່ກັບການໃນການພັດທະ ນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ດັ່ງຮູບສະແດງ 1 ແລະ ລາຍລະອຽດຂ້າງລຸ່ມ.

ຍຸດທະສາດພັດທະນາວິສະຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ (2016-2020)

ຍຸດທະສາດພັດທະນາວິສະຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ (SMEs) ໄດ້ສົ່ງເສີມຜູ້ປະກອບການ ໃຫ້ສ້າງຕັ້ງກຸ່ມຜູ້ ຜະລິດເພື່ອສິ່ງອອກ ແລະ ໄດ້ນຳເອົາສິນຄ້າໄປຮ່ວມວາງສະແດງຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ. ພ້ອມນັ້ນ, ຍັງໄດ້ເນັ້ນໃສ່ນະໂຍ ບາຍ: ສົ່ງເສີມການເພີ່ມຜະລິດຕະພາບ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳ, ສົ່ງເສີມການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງທຶນ, ສົ່ງເສີມມີການເຂົ້າ ເຖິງການບໍລິການໃຫ້ຄຳປຶກສາພັດທະນາທຸລະກິດ, ການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ຂະຫຍາຍຕະຫຼາດ, ການສ້າງ ແລະ ພັດທະນາຜູ້ປະກອບ ກິດຈະການໃໝ່, ການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ແກ່ການສ້າງ ແລະ ດຳເນີນທຸລະກິດ, ແລະ ນະໂຍບາຍພາສີ- ອາກອນ ແລະ ດ້ານການເງິນ.

ດຳລັດວ່າດ້ວຍກອງທຶນສົ່ງເສີມ ແລະ ພັດທະນາວິສະຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ ສະບັບເລກທີ 299/ລບ, ລົງ ວັນທີ 4/9/2019 ໄດ້ສົ່ງເສີມໃຫ້ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດເຂົ້າເຖິງສິນເຊື່ອດັ່ງກ່າວໂດຍຜ່ານທະນາຄານທຸລະກິດ ແລະ ສະຖາບັນການ ເງິນອື່ນໆ, ຊຶ່ງຂະແໜງຫັດຖະກຳເປັນ 1 ໃນ 4 ບຸລິມະສິດທີ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງສິນເຊື່ອດັ່ງກ່າວໄດ້ ດ້ວຍອັດຕາດອກເບ້ຍ 3% ຕໍ່ ປີ. ແຕ່ເງື່ອນໄຂພື້ນຖານຂອງສິນເຊື່ອດັ່ງກ່າວ, ຕ້ອງເປັນຫົວໜ່ວຍທີ່ມີແຜນດຳເນີນທຸລະກິດທີ່ຊັດເຈນ, ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບ ຮົມທາງດ້ານບັນຊີການເງິນ ແລະ ການວາງແຜນທຸລະກິດ ຕາມທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 10 ແລະ ມາດຕາ 15 ຂອງດຳລັດສະ ບັບດັ່ງກ່າວ.

ແຜນການດຳເນີນງານສົ່ງເສີມ ແລະ ພັດທະນາວຽກງານຫັດຖະກຳໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ (2016-2020)

ແຜນດຳເນີນງານສິ່ງເສີມ ແລະ ພັດທະນາຫັດຖະກຳໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ມີຈຸດປະສົງເພື່ອພັດທະນາຜະລິດຕະພັນຫັດຖະກຳໃຫ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ, ການປ່ຽນແປງວິທີການຜະລິດແບບທຳມະຊາດ ມາເປັນການຜະລິດສິນຄ້າຫັດຖະກຳຈັກສານ ເພື່ອຈຳໜ່າຍທັງຕະຫຼາດພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ, ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ວຍການຍົກລະດັບຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ຊາວຊ່າງ/ກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ/ຜູ້ປະກອບການ, ການພັດທະນາສິມິແຮງງານເພື່ອການຜະລິດ, ການສ້າງມູນຄ່າເພີ່ມໃຫ້ມີຜະລິດຕະພັນທີ່ຫຼາກຫຼາຍ, ເປັນການອະນຸລັກ, ສະຫວ່າງ ແລະ ປົກປັກຮັກສາມູນເຊື້ອມໍລະດົກຫັດຖະກຳທີ່ເປັນວັດທະນາຂອງຊາດໃຫ້ຍືນຍົງ.

ຍຸດທະສາດພັດທະນາກະສິກຳຮອດປີ 2025 ແລະ ວິໄສທັດ ຮອດປີ 2030

ຍຸດທະສາດພັດທະນາກະສິກຳຮອດປີ 2025 ແລະ ວິໄສທັດ ຮອດປີ 2030 ໄດ້ສົ່ງເສີມໃຫ້ດຳເນີນການສຶກສາ, ວິເຄາະ-ວິໃຈ ເພື່ອກຳນົດ ແລະ ປະຕິບັດນະໂຍບາຍສິນເຊື້ອທີ່ເໝາະສົມ, ເພີ່ມວົງເງິນສິນເຊື້ອໄລຍະຍາວ ລວມທັງປັບປຸງຮູບການ ແລະ ຫຼັກການຄ້າປະກັນ ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບການຜະລິດກະສິກຳ ທີ່ຖືວ່າເປັນການຜະລິດທີ່ມີຄວາມສຽງ (ໄຟຟ້ບັດທຳມະຊາດ) ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນການຜະລິດສິນຄ້າກະສິກຳ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດລະດັບຊາດ ແລະ ລະດັບທ້ອງຖິ່ນ. ພ້ອມດຽວກັນ, ຫັນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ວິທີການຈັດຕັ້ງກຸ່ມ/ສະຫະກອນ ການຜະລິດກະສິກຳ ເຂົ້າສູ່ລະບຽບ, ກົດໝາຍ ໂດຍຜ່ານການຜັນຂະຫຍາຍດຳລັດ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ລັດຖະບັນຍັດຂອງປະທານປະເທດ ວ່າດ້ວຍອັດຕາຄ່າຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ເລກທີ 001/ປປທ, ລົງວັນທີ 12/12/2015

ລັດຖະບັນຍັດຂອງປະທານປະເທດ ວ່າດ້ວຍອັດຕາຄ່າຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ສະບັບດັ່ງກ່າວ ມີຈຸດປະສົງ ເພື່ອຮັບປະກັນການເກັບຄ່າຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ໃຫ້ຖືກຕ້ອງ, ມີຄວາມເປັນເອກະພາບ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ. ແນໃສ່ສ້າງລາຍຮັບເຂົ້າງົບປະມານແຫ່ງລັດຕາມກົດໝາຍ, ປະກອບສ່ວນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງຊາດໃຫ້ເຂັ້ມແຂງ. ໃນນັ້ນ, ໄດ້ກຳນົດຫຼັກການເປັນເອກະພາບໃນອັດຕາດຽວກັນທົ່ວປະເທດ, ສຳລັບຄ່າຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ (% ຂອງມູນຄ່າຂາຍ) ຂອງເສັ້ນຫວາຍທຸນ, ເສັ້ນຫວາຍນ້ອຍແມ່ນ 30%, ຍອດຫວາຍ, ຍອດປຸ້ນ, ຍອດຕາວແມ່ນ 30%, ໄມ້ປ່ອງ, ໄມ້ລວງປູກແມ່ນ 15%..., ຊຶ່ງໃຫ້ເກັບເວລາເຄື່ອນຍ້າຍ ຫຼື ສົ່ງອອກຕ່າງປະເທດ. ໂດຍການເອົາມູນຄ່າລາຄາຂາຍຕົວຈິງ ຫຼື ຄິດໄລ່ຕາມປະລິມານຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດທີ່ຂຸດຄົ້ນໄດ້ເພື່ອຂາຍ ຫຼື ນຳໃຊ້.

ກົດໝາຍປ່າໄມ້ (ສະບັບປັບປຸງ) ສະບັບເລກທີ 64/ສພຊ, ລົງວັນທີ 13/06/2019

ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້ ສະບັບດັ່ງກ່າວ, ໄດ້ກຳນົດວ່າ ແຜນຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ ແມ່ນນະໂຍບາຍພື້ນຖານກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ, ປົກປັກຮັກສາ, ພັດທະນາ ແລະ ນຳໃຊ້ປ່າໄມ້ ແລະ ທີ່ດິນປ່າໄມ້ ຕາມທິດສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ ເພື່ອເພີ່ມຄວາມປົກຫຸ້ມປ່າໄມ້ໃຫ້ໄດ້ 70% ຂອງເນື້ອທີ່ທົ່ວປະເທດ. ໃນນັ້ນ, ແຜນຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ ປະກອບມີ 2 ລະດັບຄືຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຂັ້ນແຂວງ. ນອກນັ້ນ, ຍັງໄດ້ກຳນົດລາຍລະອຽດອື່ນໆເຊັ່ນ: ມາດຕາ 59 ໄດ້ກຳນົດກ່ຽວກັບການປູກໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ. ມາດຕາ 60 ການສົ່ງເສີມການປູກໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ມາດຕາ 63 ກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ປ່າໄມ້, ໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງເພື່ອຄອບຄົວ.

ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີຄັ້ງທີ IX (2021-2025)

ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມແຫ່ງຊາດຄັ້ງທີ 9 (ແຜນ IX) ທີ່ຕິດພັນກັບການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ ປ່ອງ ລວມມີ: ທິດທາງ ແລະ ໜ້າທີ່ທີ 3 - ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດເພື່ອຂັບເຄື່ອນເສດຖະກິດສັງຄົມ, ພັດທະນາ ຊົນນະບົດ ແລະ ຫລຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກເພື່ອປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ. ທິດທາງ ແລະ ໜ້າທີ່ທີ 4 - ພັດທະ ນາເສດຖະກິດທີ່ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ, ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດແບບຍືນຍົງ, ເປັນເສດຖະກິດ ແລະ ມີປະສິດທິພາບ. ທິດທາງ ແລະ ໜ້າທີ່ທີ 5 - ປັບປຸງລະບົບການບໍລິຫານຈັດການ ແລະ ການບໍລິການຂອງພາກລັດໃຫ້ ກະທັດຮັດ, ທັນເວລາ, ໂປ່ງໃສ ແລະ ມີປະສິດທິພາບ. ນອກນັ້ນ, ຄາດໝາຍທີ 3 - ການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດທີ່ ມີຄຸນນະພາບ, ເຂັ້ມແຂງ ແລະ ຍືນຍົງ. ບຸລິມະສິດທີ 7, ໄດ້ເນັ້ນເຖິງການປັບປຸງການເຂົ້າເຖິງສິນເຊື້ອ ແລະ ການຕະຫຼາດຂອງ ຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້.

II. ທ່າແຮງ, ສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້ໃນການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຢູ່ ສປປ ລາວ

2.1 ທ່າແຮງ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍ

ທ່າແຮງໃນການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ	ສິ່ງທ້າທາຍໃນການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ
<ul style="list-style-type: none"> ສປປ ລາວ ມີປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຢູ່ຫຼາຍເຂດ, ຄວາມໜ້າແໜ້ນສູງ ແລະ ວັດຖຸດິບທີ່ສາມາດດຶງດູດການລົງທຶນຂອງຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດໄດ້. ມີເຄື່ອງມື-ວິທີການໃນການວາງແຜນຈັດສັນເຂດປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງ, ນຳໃຊ້ ແລະ ພັດທະນາແບບຍືນຍົງ. ການພັດທະນາຕາມທິດທາງສີຂຽວ, ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປ່ຽນແປງຂອງດິນຜ້າອາກາດ ກຳລັງໄດ້ຮັບຄວາມເອົາໃຈໃສ່ ແລະ ຕິດພັນໂດຍກົງກັບວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ. ຊາວບ້ານມີລາຍໄດ້ເສີມຈາກການເກັບກູ້ຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ, ມີມູນເຊື້ອໃນການເຮັດຫັດຖະກຳຈັກສານ (ໂດຍສະເພາະແມ່ນເພດຍິງ), ສາມາດພັດທະນາເປັນຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າ ແລະ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນແຫຼ່ງລາຍຮັບແຫ່ງຊາດໄດ້. ຕະຫຼາດມີຄວາມຕ້ອງການຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ເພີ່ມຂຶ້ນເລື້ອຍໆ. ສປປ ລາວ ແມ່ນປະເທດທຳອິດໃນໂລກ ທີ່ໄດ້ຮັບການຍິ່ງຍືນຈາກ FSC, ຊຶ່ງເປັນໂອກາດດີຂອງຜະລິດຕະພັນຫວາຍລາວ ທີ່ຈະສາມາດເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດສາກົນໄດ້. ມີບົດຮຽນທີ່ຫຼາກຫຼາຍ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນພາຍໃຕ້ການສະໜັບສະໜູນຂອງອົງການ GRET ແລະ WWF. ມີບົດຮຽນທີ່ສາມາດຖອດຖອນໄດ້ໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ ເຊັ່ນ: ໄທ, ຫວຽດນາມ. ມີບົດຮຽນໃນການການຄົ້ນຄວ້າທິດລອງສາທິດກ່ຽວກັບເຕັກນິກການຜະລິດ, ການເກັບກູ້ຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ທີ່ສາມາດນຳໄປຜັນຂະຫຍາຍໄດ້. ສາມາດສົ່ງເສີມເຕັກນິກການປູກເສີມກ້ອງປ່າ ແລະ ປູກຂະຫຍາຍຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ທີ່ມີຄຸນນະພາບດີ, ຕະຫຼາດມີຄວາມຕ້ອງການສູງໄດ້. ພາກລັດແຕ່ລະຂັ້ນເລີ່ມເຫັນຄວາມສຳຄັນຂອງວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ, ທີ່ສາມາດສະເໜີ-ປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບບັນຫາ ແລະ ຫາແນວທາງໃນການແກ້ໄຂໄດ້. 	<ul style="list-style-type: none"> ບາງເຂດປະຊາຊົນຍັງບໍ່ທັນເຫັນຄວາມສຳຄັນ ແລະ ໃຫ້ການຮ່ວມມືໃນການຄຸ້ມຄອງປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຕາມລະບຽບການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້. ການເກັບກູ້ຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ, ລາຄາຕ່ຳ. ການຊື້-ຂາຍເສັ້ນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຍັງບໍ່ເປັນຂະບວນການ, ຜົນຕອບແທນຈາກການເຮັດຫັດຖະກຳຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຍັງໜ້ອຍ, ຍັງຂາດເຄື່ອງມື ແລະ ອຸປະກອນການເຮັດຜະລິດຕະພັນ, ຄວາມສາມາດໃນການເຮັດຜະລິດຕະພັນຍັງຕ່ຳ. ປະຊາຊົນຍັງບໍ່ທັນເຂົ້າໃຈເຖິງຄວາມສຳຄັນຂອງການປູກຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ເພື່ອເປັນສິນຄ້າ, ການຜັນຂະຫຍາຍເຕັກນິກການຜະລິດຍັງຈຳກັດ, ຍອດຫວາຍຍັງບໍ່ມີຕະຫຼາດທີ່ໜັ້ນຄົງ. ນະໂຍບາຍໃນການຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມທຸລະກິດຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຍັງຈຳກັດ, ເປັນຕົ້ນແມ່ນ: ຄ່າຜັນທະ-ອາກອນ, ໄລຍະເວລາ ແລະ ຂັ້ນຕອນການອອກໂກຕ້າ, ການອະນຸມັດເຄື່ອນຍ້າຍ, ຂັ້ນຕອນການນຳເຂົ້າອຸປະກອນ-ເຄື່ອງມືການຜະລິດ ແລະ ການສົ່ງອອກ. ການລົງທຶນຂອງຜູ້ປະກອບການຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ມີໜ້ອຍ ແລະ ເຮັດແບບຄອບຄົວ. ຄວາມສາມາດຂອງຜູ້ປະກອບການທ້ອງຖິ່ນຍັງຈຳກັດ, ຍັງບໍ່ໄດ້ຫັນເປັນວິສາຫະກິດທີ່ມີລະບົບບໍລິຫານຈັດການລະອຽດ. ຜະລິດຕະພັນຫວາຍທີ່ໄດ້ຮັບການຍິ່ງຍືນ FSC ຕ້ອງໄດ້ກວດສອບຄຸນນະພາບຈາກອົງກອນສາກົນທີ່ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສູງ; ຂາດແຫຼ່ງທຶນສິ່ງເສີມການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງສະເພາະ. ການປະສານງານຂອງພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຍັງບໍ່ທັນກົມກຽວ; ການສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ງົບປະມານຂອງພາກລັດໃນການຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຍັງຈຳກັດ, ຂາດວິຊາການສະເພາະດ້ານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ.

2.2 ບົດຮຽນສໍາລັບການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ ແລະ ໄມ້ປ່ອງ

ໂຄງການໄມ້ປ່ອງ ແລະ ຫວາຍແຂວງຫົວພັນ (GRET)

ໄລຍະສຸດທ້າຍຂອງໂຄງການໄມ້ປ່ອງ-ຫວາຍ ທີ່ໄດ້ຮັບທຶນສະໜັບສະໜູນຈາກອົງການ SDC ແລະ AFD (2017-2020) ມີຈຸດປະສົງເພື່ອແນໃສ່ສິ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງອົງການຈັດຕັ້ງຊາວກະສິກອນຂອງບ້ານ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ, ເພື່ອປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າໄມ້ປ່ອງ-ຫວາຍ ຢູ່ ສປປ ລາວ, ພ້ອມທັງຮັບປະກັນການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ແບບຍືນຍົງ ແລະ ສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ຊຸມຊົນໃນເຂດຊົນນະບົດ. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຜ່ານມາ, ໂຄງການໄດ້ສິ່ງເສີມໃຫ້ມີການພັດທະນາຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າໄມ້ກວ້ນ, ໜີ້ຫົກ, ໜີ້ຈໍາ ແລະ ຜະລິດຕະພັນຫັດຖະກໍາໄມ້ປ່ອງ. ສິ່ງເສີມໃຫ້ມີການສ້າງຕັ້ງສະມາຄົມພັດທະນາໄມ້ປ່ອງ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ (ສພປຄ) ເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາວຽກງານໄມ້ປ່ອງ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ຢູ່ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ. ຮອດທ້າຍປີ 2020, ໂຄງການໄດ້ສະໜັບສະໜູນການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ປ່ອງໄດ້ 5.253 ເຮັກຕາ ໃນ 33 ບ້ານ. ຊາວບ້ານຈໍານວນ 4.013 ຄອບຄົວໄດ້ມີລາຍຮັບຈາກຈະກໍາຕ່າງໆກ່ຽວກັບໄມ້ປ່ອງ.

ໂຄງການໄດ້ພັດທະນາເຄື່ອງມືໃນການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ປ່ອງ ໂດຍການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊາວບ້ານ. ແຕ່ຄວນມີການປັບປຸງປະສິດທິພາບ-ປະສິດທິຜົນ ໃນການຕິດຕາມກວດກາກ່ອນ-ຫຼັງລະດູການເກັບກູ້, ໂດຍສະເພາະແມ່ນປ່າໄມ້ກວ້ນ ທີ່ມີການສະໜອງໃຫ້ກັບໂຮງງານ ເພື່ອເປັນການປະເມີນກໍາລັງການຜະລິດຂອງໂຮງງານ ແລະ ກ້າວໄປເຖິງການອະນຸມັດໃຫ້ປະລິມານໂກຕໍາທີ່ເໝາະສົມ ເພື່ອຮັບປະກັນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້ແບບຍືນຍົງ.

ຄວນມີການທົບທວນ ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາຕ່າງໆ ທີ່ເປັນສິ່ງກົດຂວາງຕໍ່ການດໍາເນີນທຸລະກິດໄມ້ປ່ອງ-ຫວາຍ ເປັນຕົ້ນແມ່ນກົນໄກການອະນຸມັດແຈກຢາຍໂກຕໍາຂຸດຄົ້ນ-ເກັບກູ້ໄມ້ປ່ອງ ໃຫ້ກະທັດຮັດ, ຫັນລະດູການ, ເປັນເອກະພາບ ແລະ ມີຄວາມໂປ່ງໃສ. ສືບຕໍ່ເວທີການສື່ສານສົນທະນາ-ປຶກສາຫາລືກັບຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆ ລະຫວ່າງພາກລັດຂັ້ນສູນກາງ, ແຂວງ, ເມືອງ, ຜູ້ປະກອບການ, ຊາວບ້ານ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມອື່ນໆ ເພື່ອເປັນການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ປະສານສົມທົບໃນການຕິດຕາມ, ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມ, ຄຸ້ມຄອງ, ສະເໜີບັນຫາ ແລະ ຫາແນວທາງໃນການແກ້ໄຂຮ່ວມກັນ.

ສືບຕໍ່ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ກຸ່ມຜະລິດ ເພື່ອເພີ່ມທັກສະຄວາມອາດສາມາດໃນການເຈລະຈາດ້ານລາຄາ ແລະ ຊອກຫາຕະຫຼາດ. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການກວດກາຄຸນນະພາບຂອງຜະລິດຕະພັນ, ການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານດ້ານການຕະຫຼາດ, ການບໍລິຫານຈັດການກຸ່ມ, ການຈັດເກັບຄ່າສະມາຊິກເພື່ອເປັນແຫຼ່ງລາຍຮັບໃຫ້ກຸ່ມ, ການບໍລິຫານກອງທຶນກຸ່ມ ແລະ ການຕິດຕໍ່ປະສານງານກັບພາກສ່ວນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ສືບຕໍ່ສະໜັບສະໜູນຍົກລະດັບທັກສະດ້ານຕ່າງໆໃຫ້ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ ເພື່ອຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມ ແລະ ອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາວຽກງານໄມ້ປ່ອງ-ຫວາຍ ຢູ່ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ.

ໂຄງການຜະລິດ ແລະ ເກັບກູ້ຫວາຍແບບຍືນຍົງ (WWF-Laos)

ນັບແຕ່ປີ 2006 ເປັນຕົ້ນມາ, ພາຍໃຕ້ການສະໜັບສະໜູນຈາກ IKEA, EC, SIDA ແລະ SDC ໂດຍຜ່ານ WWF-Laos, ໂຄງການໄດ້ນໍາສະເໜີຮູບແບບຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງຫວາຍ ຈາກການຄຸ້ມຄອງປ່າຫວາຍແບບຍືນຍົງ ທີ່ໄດ້ຮັບການຍິ່ງຍືນຈາກ FSC ຈົນຮອດການຂາຍຜະລິດຕະພັນຫັດຖະກໍາ. ໂຄງການໄດ້ເນັ້ນໃສ່ລະບົບການຄຸ້ມຄອງປ່າຫວາຍ ແບບຍືນຍົງ ແລະ ວິທີການຄ້າຂາຍທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບການຂອງລາວ ແລະ ເຮັດໃຫ້ ສປປ ລາວ ກາຍເປັນປະເທດທໍາອິດ ທີ່ມີຫວາຍຈາກປ່າທີ່ຖືກຮັບຮອງຈາກ FSC. ໄລຍະຜ່ານມາ, ໂຄງການໄດ້ສຸມໃສ່ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ເສີມຂະຫຍາຍການ

ຜະລິດຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ, ເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ. ຮອດທ້າຍປີ 2019, ໄດ້ມີການຄຸ້ມຄອງຈັດສັນປ່າຫວາຍປະມານ 31.029 ເຮັກຕາ ແລະ ຍັງຍືນປ່າຫວາຍ ໄດ້ 10.949 ເຮັກຕາ.

ຄວນມີນະໂຍບາຍຫລຸດຜ່ອນຄ່າຊັບພະຍາກອນ, ຄ່າປູກປ່າ ແລະ ຄ່າອາກອນຕ່າງໆ ໃນເຂດປ່າຫວາຍ ທີ່ໄດ້ຮັບການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງເພື່ອຊຸກຍູ້ການຜະລິດພາຍໃນ, ພ້ອມທັງສົ່ງເສີມໃຫ້ຊາວບ້ານໄດ້ມີການອະນຸລັກ ແລະ ສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນຢ່າງຍືນຍົງ. ຫລຸດຜ່ອນຂັ້ນຕອນ, ການເສຍຄ່າຜົນທະ, ການເກັບຄ່າເຄື່ອນຍ້າຍຕ່າງໆ ເພື່ອໃຫ້ວັດຖຸດິບ ແລະ ສິນຄ້າໄດ້ເຄື່ອນໄຫວຈໍລະຈອນສະດວກໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ, ລວມທັງການສົ່ງອອກ.

ປັບປຸງຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງວັດຖຸດິບຈາກແຫຼ່ງທີ່ມີການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງ, ມີແຜນການເກັບກູ້ໃຫ້ແກ່ກຸ່ມຫັດຖະກຳເພື່ອສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ກຸ່ມຄຸ້ມຄອງປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ແບບຍືນຍົງ. ໃນຂະນະດຽວກັນ, ຕ້ອງໄດ້ປັບປຸງເຕັກນິກການແປຮູບ ແລະ ການຈັກສານຜະລິດຕະຜົນຫັດຖະກຳຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃຫ້ມີຄຸນນະພາບທີ່ດີ, ລະອຽດ ແລະ ມີຮູບແບບທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ສາມາດຕອບສະໜອງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດໄດ້.

ເພີ່ມທັກສະຄວາມສາມາດໃຫ້ກຸ່ມຫັດຖະກຳ, ຜູ້ປະກອບການໃນການບໍລິຫານຈັດການທຸລະກິດ ໃຫ້ເຊື່ອມໂຍງກັບຕະຫຼາດ, ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນການພົວພັນສື່ສານກັບລູກຄ້າຕ່າງປະເທດ ໄດ້ຢ່າງຄ່ອງແຄ້ວ. ເພີ່ມຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ກຸ່ມຫັດຖະກຳ, ຜູ້ປະກອບການໄດ້ຜະລິດຢ່າງເປັນລະບົບ, ນັບແຕ່ການຜະລິດ, ການອອກແບບຜະລິດຕະຜົນ, ການໂຄຊະນາສິນຄ້າ, ລວມທັງການສ້າງແຜນທຸລະກິດຕ່າງໆ. ສ້າງກຸ່ມຫັດຖະກຳຕົວແບບຂອງບ້ານ ເພື່ອໃຫ້ຊາວບ້ານສາມາດແປຮູບວັດຖຸດິບຢູ່ລະດັບບ້ານ ເພື່ອຮັບປະກັນທາງດ້ານຄຸນນະພາບ, ຫລຸດຜ່ອນຄ່າຂົນສົ່ງ ແລະ ສ້າງວຽກເຮັດງານທຳໃຫ້ຊາວບ້ານ. ກ້າວໄປເຖິງການສ້າງເປັນສະຫະກອນຫັດຖະກຳຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຂອງແຂວງທີ່ມີທ່າແຮງໃນອະນາຄົດ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ.

ບົດຮຽນຈາກໂຄງການ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນໆ

ແຕ່ປີ 2016 ເປັນຕົ້ນມາ, ພາຍໃຕ້ການຊີ້ນຳຂອງກົມປ່າໄມ້ ໄດ້ຈັດກອງປະຊຸມເວທີປຶກສາຫາລືກັບຫຼາຍພາກສ່ວນກ່ຽວກັບການພັດທະນາວຽກງານໄມ້ປ່ອງ-ຫວາຍ ໂດຍມີການເຂົ້າຮ່ວມຂອງບັນດາໂຄງການ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆ. ໃນປີ 2019, ພາຍໃຕ້ການສະໜັບສະໜູນຂອງໂຄງການໄມ້ປ່ອງ ແລະ ຫວາຍ (GRET) ໄດ້ດຳເນີນການສຶກ ສາຂະແໜງການໄມ້ປ່ອງ-ຫວາຍ ຢູ່ ສປປ ລາວ, ຜົນຂອງກອງປະຊຸມ ແລະ ການສຶກສາ ໄດ້ສະເໜີບົດຮຽນ ແລະ ແນວທາງໃນການສະໜັບສະໜູນ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາຢ່າງຍືນຍົງດັ່ງລຸ່ມນີ້.

ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ, ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ຜູ້ປະກອບການທ້ອງຖິ່ນທາງດ້ານທັກສະ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງທຶນ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນຜູ້ປະກອບການ SMEs, ກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດທ້ອງຖິ່ນ. ຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມການພັດທະນາຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດຂອງຜູ້ຜະລິດ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນກຸ່ມຜູ້ຜະລິດທີ່ມີຖານະຍາກຈົນ.

ສົ່ງເສີມ, ຮັກສາກອບກົດໝາຍ ແລະ ນິຕິກຳທີ່ສາມາດຫົດຢຶດປ່ຽນແປງໄດ້ ໂດຍອີງໃສ່ເງື່ອນໄຂຂອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ການຕົກລົງເຫັນດີຂອງປະຊາຊົນພາຍໃນບ້ານ. ກຳນົດນະໂຍບາຍ ແລະ ດັດແປງລະບຽບການທີ່ສາມາດຈັດການ, ຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທີ່ຍືນຍົງ ໂດຍການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນ. ໃນຂະນະດຽວກັນ, ຄວນຮັກສາກອບແນວທາງທີ່ຊາວບ້ານສາມາດເຂົ້າເຖິງ ແລະ ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງໄດ້.

ກຳນົດກອບແນວທາງ, ມີລະບົບການບໍລິຫານທີ່ຈະແຈ້ງເພື່ອດຶງດູດເອົາການລົງທຶນທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດຢູ່ ໃນວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ. ທົບທວນ, ປັບປຸງກອບນະໂຍບາຍທີ່ເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ຜູ້ຜະລິດ, ພາກທຸລະກິດ ໄດ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ປະຕິບັດລະບຽບການເກັບກູ້, ຜະລິດ, ແປຮູບ, ສົ່ງອອກຢ່າງເປັນລະບົບ ແລະ ຍືນຍົງ. ທົບທວນລະບົບໂກຕ້າ, ພິຈາລະນາ ຮູບແບບການອອກໂກຕ້າ ຫຼາຍປີເພື່ອສົ່ງເສີມການລົງທຶນໄລຍະຍາວ, ພ້ອມທັງສົ່ງເສີມພັດທະນາລະບົບການຄຸ້ມຄອງທີ່ຍືນຍົງ.

ມີການຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມທາງວິທິທາງເພື່ອເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດພິເສດ, ປັບປຸງຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງຜະລິດຕະ ຜົນ, ພ້ອມທັງສຶກສາທາງວິທິທາງເພື່ອເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າຫາຕະຫຼາດໃໝ່ ເປັນຕົ້ນແມ່ນປະເທດອາຊຽນ ແລະ ສປປ ຈີນ. ການຍັ້ງຍືນ ຜະລິດຕະຜົນຕ່າງໆເຊັ່ນ: ໜຶ່ງເມືອງໜຶ່ງຜະລິດຕະຜົນ (ODOP), FSC, ການຍັ້ງຍືນຖິ່ນກຳເນີດ (GI), ການຄ້າເປັນທຳ (Fair Trade) ມີຄວາມສຳຄັນທີ່ຕ້ອງໄດ້ດຳເນີນການ, ເພາະເປັນສິ່ງທີ່ຊ່ວຍເຊື່ອມຕໍ່ຕະຫຼາດໄດ້.

ການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ມີຄວາມສຳຄັນ, ແຜນດຳເນີນງານດັ່ງກ່າວຄວນກວມເອົາວຽກງານການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ປ່ອງ-ຫວາຍ. ການຜະລິດ, ການປຸງແຕ່ງຜະລິດຕະຜົນໜໍ່ໄມ້-ໜໍ່ຫວາຍ ໄດ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ມີຄວາມຕ້ອງການເພີ່ມ ຂຶ້ນ, ຄວນສືບຕໍ່ສະໜັບສະໜູນ. ສົ່ງເສີມການປູກຫວາຍກ້ອງປ່າ, ພ້ອມທັງກຳນົດຊະນິດຜົນໃຫ້ເໝາະສົມກັບພື້ນທີ່, ດິນ, ມູມ ອາກາດ ແລະ ເງື່ອນໄຂອື່ນໆ.

ການອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ ແລະ ການລົງທຶນ ມີຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ຕິດພັນກັບລະບົບ ການເສຍພາສີອາກອນ, ການຂຶ້ນທະບຽນ, ຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ, ສັງຄົມ ແລະ ດ້ານອື່ນໆ. ພ້ອມດຽວກັນ, ຄວນປັບປຸງຂອດ-ຂັ້ນການປະສານງານ ແລະ ປະເດັນທີ່ຕິດພັນກັບຫຼາຍຂະແໜງການ ເພື່ອຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມພັດທະນາວຽກງານ ຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ.

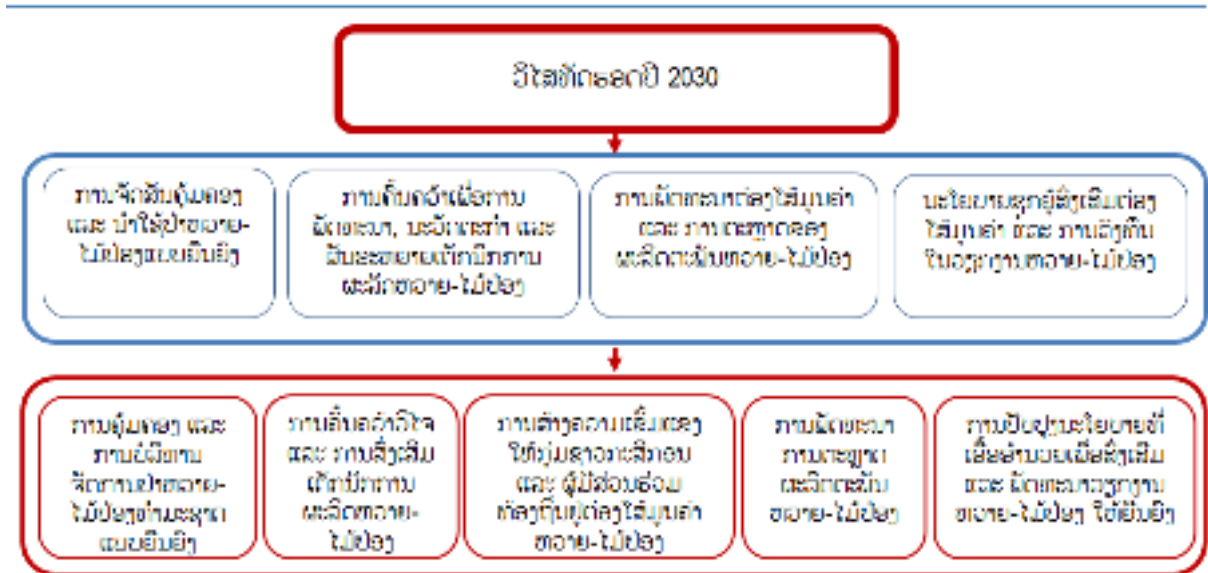

III. ວິໄສທັດຮອດປີ 2030, ທິດທາງເປົ້າໝາຍຂອງແຜນດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດສຳລັບຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຮອດປີ 2025

3.1 ວິໄສທັດໃນການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຮອດປີ 2030

ຮອດປີ 2030, ປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງທຳມະຊາດ ໄດ້ຮັບການຈັດສັນ, ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ແບບຍືນຍົງ, ມີປະສິດທິຜົນ, ເປັນເສດຖະກິດ, ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດຕາມທິດທາງພັດທະນາສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ ໂດຍຜ່ານການສົ່ງເສີມ, ພັດທະນາຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ, ຕິດພັນກັບການສ້າງຄວາມອາດສາມາດຂອງບຸກຄະລາກອນ, ກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ, ຜູ້ປະກອບການ ແລະ ນະໂຍບາຍທີ່ເອື້ອອຳນວຍຂອງພາກລັດ ແຕ່ລະຂັ້ນຢ່າງຮອບດ້ານ ແລະ ມີຈຸດສຸມ.

ກອບແຜນດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດສຳລັບວຽກງານຫວາຍ ແລະ ໄມ້ປ່ອງ

3.2 ເປົ້າໝາຍລວມຂອງແຜນດຳເນີນງານໃນການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຮອດປີ 2025

ເພື່ອເປັນແນວທາງໃນການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຂອງ ສປປ ລາວ ໃຫ້ໄດ້ຕາມວິໄສທັດ ຮອດປີ 2030, ແຜນດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ແບບຍືນຍົງ (2021-2025) ໄດ້ກຳນົດ 4 ຂົງເຂດ ແລະ 5 ແຜນງານ. ໃນນັ້ນ, ໄດ້ວາງ 5 ເປົ້າໝາຍລວມໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃນ 5 ປີຕໍ່ໜ້າດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໄດ້ຮັບການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ຢ່າງມີແຜນການ, ຕິດພັນກັບການປຸກຂະຫຍາຍ, ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນແນວທາງການຂະຫຍາຍເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ປົກຫຸ້ມທົ່ວປະເທດໃຫ້ໄດ້ຫຼາຍກວ່າ 70% ພາຍໃນປີ 2025, ໂດຍການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ.

- ການຄົ້ນຄວ້າວິໄຈເພື່ອການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໄດ້ຮັບການສົ່ງເສີມ, ຕິດພັນກັບການພັດທະນາບຸກຄະລາກອນສະເພາະດ້ານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ. ມີການຜັນຂະຫຍາຍ, ສົ່ງເສີມຜົນຂອງການຄົ້ນຄວ້າວິໄຈ, ນະວັດຕະກຳ, ເຕັກນິກການຜະລິດແຕ່ລະຂັ້ນຢ່າງຮອບດ້ານ ແລະ ມີຈຸດສຸມ.
- ຄວາມສາມາດ, ທັກສະຂອງກຸ່ມຊາວກະສິກອນ, ຜູ້ປະກອບການ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ບໍລິການທ້ອງຖິ່ນດ້ານຕ່າງໆໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ເພື່ອເປັນພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ, ບົນພື້ນຖານຂອງການສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ຊຸມຊົນແບບເປັນທຳ.
- ການຕະຫຼາດທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດໄດ້ຮັບການພັດທະນາ, ມີກິນໄກການເຊື່ອມໂຍງ, ເຂົ້າເຖິງ ແລະ ໂຄສະນາໂດຍຜ່ານການພັດທະນາເຄື່ອງໝາຍການຄ້າ ແລະ ເຄື່ອງມືການສົ່ງເສີມການຕະຫຼາດຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ຍືນຍົງ.
- ນະໂຍບາຍເພື່ອຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າຜະລິດຕະພັນ ແລະ ການລົງທຶນໃນວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ບົນພື້ນຖານຂອງການບໍລິຫານຈັດການລະບົບໂກຕ້າ, ການເກັບຄ່າພັນທະອາກອນຕ່າງໆທີ່ເໝາະສົມ, ຂັ້ນຕອນ, ການອໍານວຍຄວາມສະດວກຂອງພາກລັດທີ່ກະທັດຮັດ, ທັນເວລາ, ໂປ່ງໃສ, ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນ. ມີການປະສານງານ, ບຸກຄະລາກອນ ແລະ ງົບປະມານທີ່ພຽງພໍໃນການບໍລິຫານຈັດການ, ອໍານວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃນແຕ່ລະຂັ້ນຢ່າງເໝາະສົມ, ມີຈຸດສຸມຈາກພາກລັດ, ພາກທຸລະກິດ, ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງເພື່ອການພັດທະນາທີ່ຕິດພັນກັບວຽກງານໄມ້ປ່ອງ-ຫວາຍ.

IV. ແຜນງານ ແລະ ແຜນວຽກບຸລິມະສິດ

4.1 ແຜນງານທີ 1: ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການບໍລິຫານຈັດການປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງທໍາມະຊາດ ແບບຍືນຍົງ

ແຜນວຽກທີ 1: ນະວັດຕະກຳ ແລະ ການປັບປຸງເຄື່ອງມື-ວິທີການ ເພື່ອຈັດສັນຄຸ້ມຄອງປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃຫ້ຍືນຍົງ.

ສະພາບບັນຫາ: ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາເຄື່ອງມື-ວິທີການການຕ່າງໆ ໃນການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຍັງບໍ່ທັນເປັນເອກະພາບ ແລະ ບໍ່ທັນຍືນຍົງ; ບາງເຂດຍັງມີການນໍາໃຊ້ປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ແບບມີຄວາມສ່ຽງທີ່ຈະສູນຜົນ; ບາງເຂດຍັງມີການຕັດໄມ້-ຖາງປ່າຊະຊາຍ, ຕັດໄມ້ປ່ອງທີ່ມີອາຍຸອ່ອນບໍ່ເຖິງ 3 ປີ, ຕັດຫວາຍໝົດສຸມ (ຕັດແບບບໍ່ຈິ່ງ). ບາງເຂດມີການຫັນປ່ຽນຜືນທີ່ປ່າຫວາຍ -ໄມ້ປ່ອງ ມາເປັນຜືນທີ່ກະສິກຳປູກຝົດເສດຖະກິດ. ການກວດກາລາດຕະເວນຂອງບ້ານ ຍັງບໍ່ທັນເປັນປົກກະຕິຍ້ອນຂາດງົບປະມານໃນການເຄື່ອນໄຫວ ແລະ ຂາດແຮງຈູງໃຈໃນການປະຕິບັດລະບຽບການ.

ຈຸດປະສົງ: ເພື່ອທົບທວນ, ສັງລວມບົດຮຽນ, ປັບປຸງບັນດາເຄື່ອງມື-ວິທີການ ໃນການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງ, ນໍາໃຊ້ປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ, ມີປະສິດທິຜົນ ໂດຍຜ່ານການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນດ້ວຍຄວາມເອົາໃຈໃສ່.

ຕົວຊີ້ວັດ:

- ມີການທວນຄືນ, ສັງລວມ, ປັບປຸງເຄື່ອງມື-ວິທີການ ທີ່ເໝາະສົມໃນການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ ໂດຍອີງໃສ່ບົດຮຽນຂອງບັນດາໂຄງການຕ່າງໆໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຜ່ານມາ.
- ມີຄູ່ມືແນະນໍາຕໍ່ກົນການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງ, ການປູກ-ການບົວລະບັດຮັກສາ ແລະ ການເກັບກູ້ຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ, ການປ້ອງກັນໄຟໄໝ້ປ່າ... ທີ່ສາມາດຜັນຂະຫຍາຍການຝຶກ-ການຮຽນໄດ້ໂດຍຊາວບ້ານເອງ ຫຼື ວິທີການອື່ນໆ ທີ່ເໝາະສົມຢ່າງໜ້ອຍ 4 ຄູ່ມື.
- ມີລະບົບຖານຂໍ້ມູນລະອຽດໃນການຕິດຕາມ, ກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນຂອງການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ທີ່ສາມາດທົດລອງໃຊ້ໃນບາງແຂວງທີ່ມີທ່າແຮງສູງ ເປັນຕົ້ນແມ່ນແຂວງຫົວພັນ (ສໍາລັບໄມ້ປ່ອງ), ແຂວງບໍລິຄໍາໄຊ (ສໍາລັບຫວາຍ).

ແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ:

- ສ້າງຄະນະທີມງານດ້ານວິຊາການເພື່ອທວນຄືນ, ສັງລວມເຄື່ອງມື-ວິທີການ ທີ່ຈັດຕັ້ງຜ່ານມາເພື່ອຈັດສັນຄຸ້ມຄອງປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ, ໂດຍອີງໃສ່ບົດຮຽນຂອງບັນດາໂຄງການຕ່າງໆ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນຂອງອົງການ GRET ແລະ ອົງການ WWF.
- ປັບປຸງຄູ່ມື, ເຄື່ອງມື-ວິທີການ ໃນການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ, ການບົວລະບັດຮັກສາ ແລະ ການເກັບກູ້ທີ່ສາມາດຜັນຂະຫຍາຍການຝຶກ-ການຮຽນໄດ້ໂດຍຊາວບ້ານ ໃຫ້ເປັນເອກະພາບ, ເໝາະສົມ, ກະທັດຮັດ, ປະຍັດງົບປະມານ ແລະ ເວລາໃນການສໍາຫຼວດ, ຈັດສັນຄຸ້ມຄອງປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ.

- ທົບທວນ ແລະ ປັບປຸງລະບຽບການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃນລະດັບຊຸມຊົນໃຫ້ກະທັດຮັດ, ເຂົ້າໃຈງ່າຍ, ພ້ອມທັງຜັນຂະຫຍາຍ ແລະ ປຸກຈິດສໍານຶກໃຫ້ແກ່ຊາວບ້ານຢ່າງເປັນປະຈຳ ໃຫ້ມີຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບບັນດາຂໍ້ກຳນົດ-ກົດລະບຽບຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບວຽກງານຈັດສັນຄຸ້ມຄອງປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ.
- ສ້າງຖານຂໍ້ມູນໃນລະດັບສູນກາງ, ແຂວງ, ເມືອງ (ທີ່ມີທ່າແຮງ) ເພື່ອຕິດຕາມ, ກວດກາ, ປະເມີນ ແລະ ລາຍງານຜົນຂອງການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ເປັນປະຈຳ, ກ່ອນ ແລະ ຫຼັງລະດູການເກັບກູ້.
- ສົ່ງເສີມ ແລະ ຮັບປະກັນການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງເພດຍິງ ຢູ່ໃນທຸກຂັ້ນຕອນ ແລະ ກິດຈະກຳໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

ແຜນວຽກທີ 2: ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ຊຸມຊົນມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ແບບຍືນຍົງ

ສະພາບບັນຫາ: ຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ແຮງຈູງໃຈໃນການປະຕິບັດລະບຽບການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຂອງຊາວບ້ານສ່ວນຫຼາຍຍັງບໍ່ທັນເຂັ້ມແຂງ, ບໍ່ເປັນຂະບວນການ, ບໍ່ມີຕົວແບບໃນການຜັນຂະຫຍາຍ. ການຝຶກອົບຮົມເຜີຍແຜ່ລະບຽບການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງ, ນຳໃຊ້ປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຂອງບ້ານຍັງບໍ່ເປັນປົກກະຕິ, ເຮັດໃຫ້ພາລະບົດບາດຂອງໜ່ວຍງານກວດກາລາດຕະວນຂອງບ້ານບໍ່ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ບໍ່ມີປະສິດທິຜົນ. ການຕິດຕາມຊີ້ນຳຈາກພາກລັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຍັງບໍ່ຕໍ່ເນື່ອງ, ຂາດງົບປະມານ ແລະ ລະບົບການຕິດຕາມກວດກາທີ່ມີປະສິດທິຜົນ.

ຈຸດປະສົງ: ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການປະຕິບັດລະບຽບການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຂອງຊາວບ້ານ, ໂດຍຜ່ານການຝຶກອົບຮົມເຜີຍແຜ່ໃຫ້ກ້ວາງຂວາງ, ມີຈຸດສຸມ, ເຮັດເປັນປະຈຳກ່ອນ ແລະ ຫຼັງລະດູການເກັບກູ້. ສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈໃນການປະຕິບັດລະບຽບການໃຫ້ບ້ານຍັງບໍ່ທັນເຂັ້ມແຂງ, ສ້າງບ້ານຕົວແບບໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບຽບການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງແບບຍືນຍົງ. ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນສ້າງກົນໄກໃຫ້ບ້ານ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງສາມາດສືບຕໍ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ພາຍຫຼັງທີ່ບໍ່ມີການສະໜັບສະໜູນຈາກໂຄງການຕ່າງໆ.

ຕົວຊີ້ວັດ:

- ຮອດປີ 2025, ສໍາລັດການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ເພີ່ມຕື່ມຢ່າງໜ້ອຍ 75 ບ້ານ. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ຊາວບ້ານໄດ້ຮຽນຮູ້ເຕັກນິກ, ລະບຽບການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ, ການບົວລະບັດຮັກສາ ແລະ ການເກັບກູ້ເພີ່ມຕື່ມ ຢ່າງໜ້ອຍ 50 ບ້ານ. ມີບ້ານຕົວແບບຢ່າງໜ້ອຍ 25 ບ້ານໃນການກວດກາລາດຕະວນຂອງຄະນະຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ບ້ານທີ່ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ດຳເນີນເປັນປົກກະຕິ.
- ຮອດປີ 2025, ມີການຫລຸດຜ່ອນການຕັດຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ທຳມະຊາດແບບຊະຊາຍ. ມີການສ້າງແລວກັນໄຟໄໝ້ລາມປ່າຕາມເຂດປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ທີ່ໄດ້ຮັບການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງຕົວແບບ ຢ່າງໜ້ອຍ 20 ຈຸດ, ເນື້ອທີ່ຢ່າງໜ້ອຍ 100 ເຮັກຕາ.
- ໄດ້ມີການແລກປ່ຽນບົດຮຽນເຕັກນິກການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ, ການບົວລະບັດຮັກສາ ແລະ ການເກັບກູ້ຢ່າງໜ້ອຍ 5.000 ເທື່ອຄົນ, ໃນນັ້ນ 2.000 ເທື່ອຄົນເປັນເພດຍິງ, ໂດຍອີງໃສ່ຈຳນວນຜູ້ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມຝຶກອົບຮົມ, ໂຄສະນາ, ເຜີຍແຜ່, ທັດສະນະສຶກສາ ແລະ ແລກປ່ຽນບົດຮຽນຕ່າງໆ.
- ມີກອງທຶນເຄື່ອນໄຫວການລາດຕະວນ ແລະ ປະຊາຊົນມີແຮງຈູງໃຈໃນການປະຕິບັດຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ. ມີເພດຍິງເຂົ້າຮ່ວມຢູ່ໃນຄະນະຄຸ້ມຄອງ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຢ່າງເໝາະສົມຢ່າງໜ້ອຍ 30%.

- ພາກລັດໃຫ້ການຕິດຕາມກວດກາຢ່າງເປັນປະຈຳກ່ອນ ແລະ ຫຼັງລະດູການເກັບກູ້ຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຢູ່ບ້ານທີ່ໄດ້ຮັບການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງຢ່າງຕໍ່າປີລະ 1 ຄັ້ງ.

ແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ:

- ສືບຕໍ່ວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ຈັດສັນຄຸ້ມຄອງຢູ່ບ້ານທີ່ມີປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ, ພ້ອມທັງຝຶນຝູ, ຕິດຕາມ, ກວດກາບ້ານທີ່ໄດ້ຮັບການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງແລ້ວ. ພ້ອມທັງກຳນົດມາດຕະການ, ລະບຽບໃນການປະຕິບັດຢ່າງຈະແຈ້ງ ແລະ ເປັນລະບົບ ທີ່ຊາວບ້ານສາມາດສືບຕໍ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ ພາຍຫຼັງທີ່ບໍ່ມີໂຄງການການສະໜັບສະໜູນ.
- ຜັນຂະຫຍາຍບົດຮຽນ ແລະ ເຕັກນິກການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃຫ້ກວ້າງອອກ ດ້ວຍຫຼາຍຮູບແບບ ເຊັ່ນ: ຝຶກຢູ່ຫ້ອງຮຽນ, ຝຶກກັບທີ່ກັບວຽກຕົວຈິງ, ທັດສະນະສຶກສາແລກປ່ຽນບົດຮຽນລະຫວ່າງຊາວບ້ານ ຫຼື ວິທີການອື່ນໆ, ຮັບປະກັນໃຫ້ມີການເຂົ້າຮ່ວມຂອງເພດຍິງຢ່າງໜ້ອຍ 30%.
- ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຮອບດ້ານໃຫ້ຄະນະຮັບຜິດຊອບຄຸ້ມຄອງ ແລະ ໜ່ວຍງານກວດກາລາດຕະເວນຂອງບ້ານຈຸດສຸມໃນການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງ, ນໍາໃຊ້ປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຢ່າງເປັນລະບົບ, ໃຫ້ເປັນຕົວແບບ, ຮັບປະກັນມີການເຂົ້າຮ່ວມຂອງເພດຍິງຢ່າງໜ້ອຍ 30%.
- ສ້າງກອງທຶນເພື່ອນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນວຽກງານການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງແບບຍືນຍົງ ຈາກການເກັບຄ່າຜັນທະ, ການປະກອບສ່ວນຕ່າງໆຈາກພາກທຸລະກິດ ແລະ ສະມາຊິກຊາວບ້ານທີ່ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ.
- ນໍາເອົາແຜນການກວດກາ, ຕິດຕາມປະເມີນຜົນ ແລະ ລາຍງານຜົນຂອງການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ບັນຈຸເຂົ້າຢູ່ໃນແຜນວຽກປະຈຳປີຂອງໜ່ວຍງານປ່າໄມ້ ຂອງຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຈຳປີກ່ອນ ແລະ ຫຼັງລະດູການເກັບກູ້ຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ.

ແຜນວຽກທີ 3: ການສໍາຫຼວດເກັບກໍາຂໍ້ມູນແຫຼ່ງປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງທໍາມະຊາດ ແລະ ສວນປູກຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ

ສະພາບບັນຫາ: ເຖິງວ່າມີຕົວເລກລາຍງານກ່ຽວກັບປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຢູ່ບາງເຂດທີ່ໄດ້ຮັບການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງແລ້ວ, ແຕ່ຍັງບໍ່ມີຂໍ້ມູນທີ່ລະອຽດ, ຊັດເຈນ ແລະ ສາມາດຕິດຕາມໄດ້. ຍັງຂາດຕົວເລກປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຢູ່ແຕ່ລະເຂດທີ່ສາມາດສະໜອງຢູ່ໃນຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າ, ຄວາມອາດສາມາດໃນການຜະລິດ, ເກັບກູ້ ແລະ ແປຮູບ, ທໍາແຮງການສະໜອງ ແລະ ສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ຊຸມຊົນ.

ຈຸດປະສົງ: ເພື່ອໃຫ້ມີຖານຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບແຫຼ່ງປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ລວມທັງສວນປູກ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດທີ່ສາມາດເປັນບ່ອນອີງໃນການພັດທະນາຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ; ເພື່ອເປັນແນວທາງໃນການພັດທະນາ ແລະ ສະໜອງຂໍ້ມູນທີ່ຈໍາເປັນໃຫ້ແກ່ຜູ້ປະກອບການ. ເພື່ອໃຫ້ມີຖານຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວຢູ່ໃນລະດັບສູນກາງ ແລະ ຢູ່ແຂວງທີ່ມີທໍາແຮງ ເພື່ອຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃຫ້ຍືນຍົງ.

ຕົວຊີ້ວັດ:

- ມີຂໍ້ມູນປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງທໍາມະຊາດ ແລະ ສວນປູກທີ່ໄດ້ຜ່ານການສໍາຫຼວດຂໍ້ມູນເບື້ອງຕົ້ນໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ.

- ຂໍ້ມູນແຫຼ່ງປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງທໍາມະຊາດ ແລະ ສວນປູກທີ່ໄດ້ຜ່ານການສໍາຫຼວດລະອຽດຢູ່ແຂວງ ແລະ ເມືອງທີ່ມີທ່າແຮງ.
- ມີຖານຂໍ້ມູນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຢູ່ແຂວງທີ່ມີທ່າແຮງໃນການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ. ພ້ອມທັງມີວິຊາການຮັບຜິດຊອບໃນການຕິດຕາມ, ອັບເດດ ແລະ ລາຍງານຂໍ້ມູນໃຫ້ຄະນະຊີ້ນໍາສະເພາະ ແລະ ສະໜອງໃຫ້ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆ ຢ່າງເປັນປະຈໍາ.

ແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ:

- ລະດົບທຶນ, ຊ່ຽວຊານ ແລະ ວິຊາການເພື່ອດໍາເນີນການສໍາຫຼວດ ແລະ ປະເມີນຕົວເລກຂໍ້ມູນເບື້ອງຕົ້ນກ່ຽວກັບແຫຼ່ງປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງທໍາມະຊາດ ແລະ ສວນປູກຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ.
- ດໍາເນີນການສໍາຫຼວດ ແລະ ປະເມີນຕົວເລກຂໍ້ມູນປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ທໍາມະຊາດ ແລະ ສວນປູກຢ່າງລະອຽດໃນແຂວງ ແລະ ເມືອງທີ່ມີທ່າແຮງ ເພື່ອສົ່ງເສີມການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃຫ້ຍືນຍົງ.
- ພາຍໃຕ້ການຊີ້ນໍາຂອງຄະນະຊີ້ນໍາສະເພາະຂັ້ນສູນກາງ, ແຂວງ ແລະ ເມືອງທີ່ມີທ່າແຮງ, ສ້າງຖານຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບແຫຼ່ງປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ, ພ້ອມທັງແຕ່ງຕັ້ງວິຊາການສະເພາະຮັບຜິດຊອບຖານຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວເພື່ອຕິດຕາມ ແລະ ລາຍງານປົກກະຕິ.

4.2 ແຜນງານທີ 2: ການຄົ້ນຄວ້າວິໄຈ ແລະ ການສົ່ງເສີມເຕັກນິກການຜະລິດຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ

ແຜນວຽກທີ 4: ການຄົ້ນຄວ້າວິໄຈເພື່ອການພັດທະນາສະເພາະດ້ານກ່ຽວກັບຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ

ສະພາບບັນຫາ: ການຄົ້ນຄວ້າດ້ານເຕັກນິກວິຊາການກ່ຽວຂ້ອງກັບຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຍັງບໍ່ພຽງພໍ; ຜົນຂອງການຄົ້ນຄວ້າຍັງບໍ່ເປັນລັກສະນະເຕັກນິກສະເພາະດ້ານ ແລະ ການໝູນໃຊ້ກັບສະພາບຕົວຈິງຂອງທ້ອງຖິ່ນຍັງຈໍາກັດ; ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນເກັບກູ້ ແລະ ນໍາໃຊ້ຈາກທໍາມະຊາດ. ການຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບຄວາມເໝາະສົມທາງດ້ານດິນຟ້າອາກາດ, ລະບົບນິເວດ, ພະຍາດແມງໄມ້, ການຈະເລີນເຕີບໂຕ ແລະ ເຕັກນິກການບົວລະບັດຮັກສາ... ຍັງມີໜ້ອຍ.

ວັດຖຸປະສົງ: ເພື່ອສຶກສາຄົ້ນຄວ້າເຕັກນິກວິຊາການກ່ຽວຂ້ອງກັບຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃຫ້ຫຼາກຫຼາຍ, ສະເພາະດ້ານ, ມີຈຸດສຸມ, ສອດຄ່ອງ ແລະ ນໍາໃຊ້ໄດ້ໃນທ້ອງຖິ່ນ; ເຮັດໃຫ້ວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ມີການພັດທະນາ ຊຶ່ງລວມທັງຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຈາກທໍາມະຊາດ ແລະ ຈາກສວນປູກ.

ຕົວຊີ້ວັດ:

- ມີໂຄງການ ຫຼື ກິດຈະກຳສະເພາະໃນການຄົ້ນຄວ້າດ້ານເຕັກນິກວິຊາການ ເພື່ອພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນທີ່ມີທ່າແຮງ. ມີຜົນການຄົ້ນຄວ້າດ້ານເຕັກນິກວິຊາການກ່ຽວຂ້ອງກັບຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃຫ້ຫຼາກຫຼາຍຂຶ້ນຢ່າງໜ້ອຍ 10 ເຕັກນິກ.
- ມີຜົນການຄົ້ນຄວ້າທີ່ສອດຄ່ອງກັບສະພາບຕົວຈິງຂອງທ້ອງຖິ່ນ, ສາມາດໝູນໃຊ້ ເຮັດໃຫ້ການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ມີການຂະຫຍາຍໂຕຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ.

- ມີການນຳໃຊ້ຜົນການຄົ້ນຄວ້າ ເຂົ້າໃນເຂດຈັດສັນ, ປຸກເສີມກ້ອງປ່າ ແລະ ສວນປູກຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ທັງໝົດຢ່າງ ໜ້ອຍ 5%

ແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ:

- ລະດົມທຶນຈາກພາກລັດ, ໂຄງການພັດທະນາ ແລະ ພາກທຸລະກິດ ໃນການສ້າງກອງທຶນສະເພາະເພື່ອຄົ້ນຄວ້າ-ທົດລອງ-ສາທິດ ກ່ຽວກັບວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ. ກຳນົດໂຄງການ ແລະ ກິດຈະກຳການສາທິດເຕັກນິກການຜະລິດຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃຫ້ແທດເໝາະກັບສະພາບຕົວຈິງຂອງທ້ອງຖິ່ນ, ເປັນຕົ້ນແມ່ນການແນະນຳແນວຜັມທີ່ດີ ແລະ ເປັນເສດຖະກິດ.
- ປະສານງານກັບສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າ, ມະຫາວິທະຍາໄລ, ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງສ້າງເປັນໂຄງການຄົ້ນຄວ້າ-ທົດລອງ-ສາທິດສະເພາະກ່ຽວກັບວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ.
- ຈັດງານສຳມະນາ, ເວທີປຶກສາຫາລືດ້ານເຕັກນິກວິຊາການ ແລະ ນະໂຍບາຍສະໜັບສະໜູນໃນການຄົ້ນຄວ້າເພື່ອການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃນລະດັບສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ.

ແຜນວຽກທີ 5: ການສົ່ງເສີມເຕັກນິກວິຊາການຜະລິດກ່ຽວກັບຫວາຍ ແລະ ໄມ້ປ່ອງ

ສະພາບບັນຫາ: ການຜັນຂະຫຍາຍ ແລະ ນຳໃຊ້ຜົນການຄົ້ນຄວ້າດ້ານເຕັກນິກວິຊາການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຍັງຈຳກັດ, ຍັງບໍ່ທັນຖືກນຳໃຊ້ຢ່າງກ້ວາງຂວາງ; ຜົນຂອງການຄົ້ນຄວ້າບາງຢ່າງບໍ່ສອດຄ່ອງກັບສະພາບຕົວຈິງຂອງທ້ອງຖິ່ນ ເຮັດໃຫ້ຊາວບ້ານສ່ວນຫຼາຍບໍ່ໄດ້ນຳໃຊ້ເຕັກນິກການປູກ, ການບົວລະບັດຮັກສາ ແລະ ເກັບກູ້ແບບຍືນຍົງ.

ວັດຖຸປະສົງ: ເພື່ອຜັນຂະຫຍາຍຜົນການຄົ້ນຄວ້າດ້ານເຕັກນິກວິຊາການກ່ຽວກັບຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃຫ້ມີການນຳໃຊ້ຫຼາຍຂຶ້ນ, ໂດຍຜ່ານການສາທິດຜົນຂອງການຄົ້ນຄວ້າໃຫ້ແທດເໝາະກັບສະພາບຕົວຈິງຂອງທ້ອງຖິ່ນ. ສ້າງກົນໄກການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ການສົ່ງເສີມຢ່າງເປັນລະບົບຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ, ແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ບ້ານ ໃຫ້ຕິດແທດກັນ.

ຕົວຊີ້ວັດ:

- ມີຄູ່ມືແນະນຳກ່ຽວກັບເຕັກນິກການຜະລິດໃໝ່ ທີ່ສາມາດນຳໄປສົ່ງເສີມ ແລະ ຜັນຂະຫຍາຍໃຫ້ຊາວບ້ານຮັບຮູ້ຢ່າງໜ້ອຍ 5 ເຕັກນິກ.
- ມີກົນໄກ, ລະບົບການຄົ້ນຄວ້າ-ທົດລອງ-ສາທິດ ແລະ ການສົ່ງເສີມຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ, ແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ບ້ານ ໃຫ້ຕິດພັນກັນຢ່າງກົມກຽວ ແລະ ຕໍ່ເນື່ອງ.
- ມີການສົ່ງເສີມການປູກເພື່ອຂະຫຍາຍເນື້ອທີ່ຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ເປັນຂະບວນການຢ່າງໜ້ອຍ 100 ເຮັກຕາ, ພ້ອມທັງເຮັດໃຫ້ການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໄດ້ດີຂຶ້ນ.
- ມີການນຳໃຊ້ຜົນການຄົ້ນຄວ້າເຕັກນິກວິຊາການກ່ຽວກັບຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ເຂົ້າໃນເຂດທີ່ໄດ້ຮັບການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງຢ່າງໜ້ອຍ 5% ຂອງເນື້ອທີ່ທີ່ໄດ້ຮັບການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປຸກເສີມທັງໝົດ.

ແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ:

- ດຳເນີນການຄົ້ນຄວ້າ-ທົດລອງ-ສາທິດ-ສົ່ງເສີມເຕັກນິກວິຊາການກ່ຽວຂ້ອງກັບຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ເຂົ້າໃນຂະບວນການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງ, ນຳໃຊ້ປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ, ລວມທັງສວນປູກຢ່າງເປັນລະບົບ. ສົມທົບການສົ່ງເສີມເຕັກນິກການຜະລິດຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ເຂົ້າກັບບັນດາແຜນງານ, ໂຄງການ ແລະ ກິດຈະກຳຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.
- ນຳເອົາຜົນຂອງການຄົ້ນຄວ້າ-ທົດລອງ-ສາທິດ-ສົ່ງເສີມຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ມາສ້າງເປັນຄຸ້ມຄອງ, ກະທັດຮັດ, ເຂົ້າໃຈ ງ່າຍ, ເປັນພາສາທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອຜັນຂະຫຍາຍໃນວົງກວ້າງ.
- ສົມທົບກັບຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ແລະ ໂຄງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ສົ່ງເສີມໃຫ້ມີການປູກເພື່ອຂະຫຍາຍເນື້ອທີ່ຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ເປັນຂະບວນການໃນແຂວງ ແລະ ເມືອງທີ່ມີທ່າແຮງ.
- ສ້າງກົນໄກການຄົ້ນຄວ້າ, ສົ່ງເສີມ, ຕິດຕາມ, ປະເມີນຜົນຂອງການສົ່ງເສີມ ແລະ ນຳໃຊ້ເຕັກນິກໃໝ່ເຫຼົ່ານັ້ນ ຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ, ແຂວງ, ເມືອງ, ບ້ານ ຢ່າງເປັນລະບົບ ແລະ ຕໍ່ເນື່ອງ.

4.3 ແຜນງານທີ 3: ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ກຸ່ມຊາວກະສິກອນ, ກຸ່ມປູກແຕ່ງ-ແປຮູບ, ຜູ້ປະກອບການ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມອື່ນໆຢູ່ຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ

ແຜນວຽກທີ 6: ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ກຸ່ມຊາວກະສິກອນໃນການນຳໃຊ້ເຕັກນິກການຜະລິດຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ

ສະພາບບັນຫາ: ເຕັກນິກການຜະລິດຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຍັງເປັນສິ່ງໃໝ່ສຳລັບຊາວບ້ານ; ການຜັນຂະຫຍາຍເຕັກນິກການຜະລິດແບບຍືນຍົງ ເພື່ອຜະລິດເປັນສິນຄ້າ ແລະ ພັດທະນາຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ມັນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການຈັດຕັ້ງກຸ່ມ ເພື່ອແລກປ່ຽນ ແລະ ຖອດຖອນບົດຮຽນ. ປັດຈຸບັນ, ກຸ່ມຊາວກະສິກອນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ທີ່ມີຢູ່ ຍັງບໍ່ມີທັກສະໃນການບໍລິຫານກຸ່ມ, ລວມທັງຄວາມສາມາດທາງດ້ານເຕັກນິກວິຊາການຕ່າງໆ. ໃນນັ້ນ, ລວມທັງກຸ່ມເກັບກູ້ຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງຈາກທຳມະຊາດ, ກຸ່ມປູກ ແລະ ກຸ່ມຜະລິດຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ, ກຸ່ມປູກຫວາຍເອົາອອດ ແລະ ປູກໄມ້ໄຜເອົາໜໍ່, ກຸ່ມປູກແຕ່ງໜໍ່ຫວາຍ-ໜໍ່ໄມ້ໄຜ.

ວັດຖຸປະສົງ: ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ກຸ່ມຊາວກະສິກອນ ໄດ້ມີທັກສະໃນການບໍລິຫານກຸ່ມ ແລະ ດ້ານເຕັກນິກຕ່າງໆ, ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນແນວຜັນຫວາຍທີ່ເປັນເສດຖະກິດ, ໄມ້ປ່ອງຊະນິດໃໝ່, ວິທີການກຳເປັຍ, ການປູກ ແລະ ບົວລະບັດຮັກສາລວມທັງການເກັບກູ້ຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ເພື່ອຮັບປະກັນທັງປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບໃຫ້ຍືນຍົງ. ມີການຈັດຕັ້ງເປັນກຸ່ມຜະລິດເປັນສິນຄ້າໃຫ້ກວ້າງຂວາງ, ເປັນຕົວແບບ ແລະ ພັດທະນາຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ, ລວມທັງກຸ່ມເກັບກູ້ຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງຈາກທຳມະ ຊາດ, ກຸ່ມປູກ ແລະ ກຸ່ມຜະລິດຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ, ກຸ່ມປູກຫວາຍເອົາອອດ ແລະ ປູກໄມ້ໄຜເອົາໜໍ່, ກຸ່ມປູກແຕ່ງໜໍ່ຫວາຍ-ໜໍ່ໄມ້ໄຜ.

ຕົວຊີ້ວັດ:

- ຮອດປີ 2025, ມີການຈັດຕັ້ງເປັນກຸ່ມຜະລິດຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຕິດພັນກັບການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ ເພີ່ມຕື່ມຢ່າງໜ້ອຍ 20 ກຸ່ມ. ສະມາຊິກກຸ່ມມີລາຍຮັບເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງໜ້ອຍ 50% ຈາກການຜະລິດ, ເກັບກູ້ຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ທຽບໃສ່ຕົວເລກຜື້ນຖານໃນປີ 2020.

- ຮອດປີ 2025, ຈັດຕັ້ງກຸ່ມຜະລິດຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງທີ່ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງທາງດ້ານການບໍລິຫານຈັດການກຸ່ມ ແລະ ດ້ານເຕັກນິກວິຊາການຜະລິດ, ລວມທັງການເກັບກູ້ຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຮັບປະກັນທັງປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບແບບ ຍືນຍົງຢ່າງໜ້ອຍ 30 ກຸ່ມ.
- ກຸ່ມຜະລິດຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ສາມາດຖ່າຍທອດບົດຮຽນ ດ້ານບໍລິຫານຈັດການກຸ່ມ, ດ້ານ ເຕັກນິກການຜະລິດຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ, ໃນນັ້ນ ມີເພດຍິງເປັນສະມາຊິກກຸ່ມຢ່າງໜ້ອຍ 30%.
- ມີກຸ່ມຜະລິດຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຕົວແບບ ທີ່ມີແຫຼ່ງລາຍຮັບ, ສ້າງເປັນກອງທຶນກຸ່ມ ແລະ ສາມາດບໍລິຫານຈັດການ ກອງທຶນກຸ່ມໄດ້ ເພີ່ມຕື່ມຢ່າງໜ້ອຍ 30 ກຸ່ມ.

ແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ:

- ສ້າງຕັ້ງ ແລະ ສົ່ງເສີມກຸ່ມຊາວກະສິກອນໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ທາງດ້ານການບໍລິຫານຈັດການຖືກຕ້ອງ ແລະ ສອດ ຄ່ອງກັບດຳລັດວ່າດ້ວຍກຸ່ມ ແລະ ສະຫະກອນ ເລກທີ 606/ລບ, ລົງວັນທີ 26/11/2020. ໃນນັ້ນ, ລວມທັງກຸ່ມ ເກັບກູ້ຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງຈາກທຳມະ ຊາດ, ກຸ່ມປູກ ແລະ ກຸ່ມຜະລິດຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ, ກຸ່ມປູກຫວາຍເອົາຍອດ ແລະ ປູກໄມ້ໄຜ່ເອົາໜໍ່, ກຸ່ມປຸງແຕ່ງໜໍ່ຫວາຍ-ໜໍ່ໄມ້ໄຜ່.
- ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ກຸ່ມດ້ວຍຫຼາຍຮູບແບບເຊັ່ນ: ຈັດຝຶກອົບຮົມ ແລະ ຮຽນກັບທີ່, ຈັດທັດສະນະສຶກສາແລກ ປ່ຽນບົດຮຽນດ້ານເຕັກນິກຕ່າງໆເປັນຕົ້ນແຜ່ນ ແນວພັນຫວາຍທີ່ເປັນເສດຖະກິດ, ໄມ້ປ່ອງຊະນິດໃໝ່, ວິທີການກຳ ເບີ, ການປູກ ແລະ ບົວລະບັດຮັກສາ ລວມທັງການເກັບກູ້ຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຮັບປະກັນທັງປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະ ພາບໃຫ້ຍືນຍົງ.
- ມີການຈັດຕັ້ງເປັນກຸ່ມເພື່ອຜະລິດ, ເກັບກູ້ ແລະ ປຸງແຕ່ງໜໍ່ຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຕິດພັນກັບການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ ແລະ ຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າຢ່າງໜ້ອຍ 20 ກຸ່ມ ຢູ່ແຂວງ ແລະ ເມືອງທີ່ມີທ່າແຮງ.
- ມີກອງທຶນກຸ່ມທີ່ໄດ້ຈາກການເກັບຄ່າສະມາຊິກ, ຄ່າປະກອບສ່ວນຂອງພາກທຸລະກິດ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນໆ, ໂດຍ ຜ່ານການວາງເງື່ອນໄຂລະອຽດສຳລັບຊາວບ້ານທີ່ຈະມາເປັນສະມາຊິກກຸ່ມ, ພ້ອມທັງຮັບປະກັນການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງ ເພດຍິງຢູ່ແຕ່ລະກິດຈະກຳ.

ແຜນວຽກທີ 7: ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ-ທັກສະໃຫ້ກຸ່ມຫັດຖະກຳ, ກຸ່ມປຸງແຕ່ງ-ແປຮູບ, ຜູ້ປະກອບການ ແລະ ຜູ້ ມີສ່ວນຮ່ວມທ້ອງຖິ່ນຢູ່ຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ

ສະພາບບັນຫາ: ຊາວບ້ານ, ຜູ້ປຸງແຕ່ງ-ແປຮູບ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດໃນທ້ອງຖິ່ນ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນຕ່ອງໂສ້ມູນ ຄ່າຜະລິດຕະພັນ ຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຕາມຄວາມສາມາດ; ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນຂ່າວສານດ້ານລາຄາ ແລະ ຄວາມຕ້ອງ ການຂອງຕະຫຼາດຍັງຈຳກັດ, ທັກສະ ແລະ ສື່ມືແຮງງານດ້ານການຜະລິດຫັດຖະກຳຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ແລະ ຜະລິດຕະພັນໄມ້ປ່ອງ ຍັງບໍ່ສູງ, ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ແຕ່ລະຂອດການຊື້-ຂາຍ ຍັງບໍ່ເປັນຂະບວນການ, ຍັງບໍ່ທັນເປັນທຳເທົ່າທີ່ຄວນ ແລະ ຍັງບໍ່ຍືນຍົງ. ໃນຂະ ນະດຽວກັນ, ບັນ ດາສະມາຄົມ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ ຍັງມີບົດບາດຈຳກັດໃນການມີສ່ວນຮ່ວມໃນ ການພັດທະນາ ວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ.

ວັດຖຸປະສົງ: ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ຊາວບ້ານ, ກຸ່ມປຸງແຕ່ງ-ແປຮູບ, ກຸ່ມຫັດຖະກຳ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດທ້ອງຖິ່ນໄດ້ ມີສ່ວນຮ່ວມໃນຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຕາມຄວາມສາມາດ, ດ້ວຍການສ້າງເປັນກຸ່ມຜູ້ຜະລິດຫັດຖະກຳ, ກຸ່ມປຸງແຕ່ງ-

ແປຮູບ ແລະ ກຸ່ມຜູ້ປະກອບການ, ໂດຍຜ່ານການຝຶກອົບຮົມ, ການສະໜອງຂໍ້ມູນດ້ານລາຄາ, ຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດທີ່ຕິດພັນກັບປະລິມານ, ຄຸນນະພາບ ແລະ ຫຼາຍຮູບແບບ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການຊື້-ຂາຍຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ມີຄວາມເປັນທຳ, ເຮັດໃຫ້ມີການແປຮູບເພີ່ມມູນຄ່າ. ພ້ອມດຽວກັນ, ມີການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືການຜະລິດຫັດຖະກຳ ແລະ ການແປຮູບຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃຫ້ໄດ້ມາດຕະຖານ ເພື່ອເພີ່ມປະສິດທິພາບຂອງການຜະລິດໃຫ້ດີຂຶ້ນ ຄຽງຄູ່ກັບການສ້າງວຽກເຮັດງານທຳໃຫ້ຊາວບ້ານໃນວົງກວ້າງ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ເພື່ອເປັນການໝູນໃຊ້ທຸກກຳລັງແຮງຂອງສັງຄົມໃນການພັດທະນາຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າຢ່າງເປັນຂະບວນ ແລະ ພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ.

ຕົວຊີ້ວັດ:

- ຮອດປີ 2025, ມີປຸງແຕ່ງ-ແປຮູບ, ກຸ່ມຫັດຖະກຳ ແລະ ກຸ່ມຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງໜ້ອຍ 20 ກຸ່ມທີ່ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມ ເພື່ອໃຫ້ກາຍເປັນກຸ່ມປຸງແຕ່ງ-ແປຮູບ, ກຸ່ມຫັດຖະກຳ ແລະ ກຸ່ມຜູ້ປະກອບການຫວາຍ-ໄມ້ ປ່ອງຕົວແບບ ທີ່ມີທັກສະດ້ານການຕະຫຼາດ, ການດຳເນີນ-ການວາງແຜນທຸລະກິດ ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມໃນຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ (ຫັດຖະກຳ ແລະ ປຸງແຕ່ງ-ແປຮູບຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ) ໄດ້ດີຂຶ້ນເລື້ອຍໆ.
- ມີການປຸງແຕ່ງ-ແປຮູບເພີ່ມມູນຄ່າ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຊາວບ້ານ, ກຸ່ມຫັດຖະກຳ, ກຸ່ມປຸງແຕ່ງ-ແປຮູບ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມຢູ່ໃນຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ມີລາຍຮັບເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງໜ້ອຍ 50% ຈາກຕົວເລກຜື່ນຖານໃນປີ 2020.
- ມີການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືການຜະລິດຫັດຖະກຳຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ແລະ ປຸງແຕ່ງ-ແປຮູບຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງໄມ້ປ່ອງ ທີ່ໄດ້ມາດຕະຖານ ເພື່ອເພີ່ມປະສິດທິພາບຂອງການຜະລິດໃຫ້ດີຂຶ້ນ ແລະ ປະຢັດເວລາຢ່າງໜ້ອຍ 25% ເມື່ອທຽບໃສ່ຕົວເລກໃນປີ 2020.
- ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ ໄດ້ຍົກລະດັບທັກສະຕ່າງໆ ພ້ອມທັງ ສາມາດຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມການຜະລິດ, ການເກັບກູ້ຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ເປັນສິນຄ້າຢ່າງເປັນຂະບວນ, ສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ສັງຄົມຊືນນະບົດຢ່າງເຕັມທີ່.

ແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ:

- ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມໃຫ້ມີການຈັດເປັນກຸ່ມປຸງແຕ່ງ-ແປຮູບ, ກຸ່ມຫັດຖະກຳຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ແລະ ກຸ່ມຜູ້ປະກອບການ (ລວມທັງກຸ່ມໂຮງງານແປຮູບຜະລິດຕະພັນໄມ້ປ່ອງເຄິ່ງສຳເລັດຮູບ ແລະ ສຳເລັດຮູບ) ເພື່ອສ້າງໃຫ້ເປັນກຸ່ມຕົວແບບ. ຈັດການຝຶກອົບຮົມດ້ວຍຫຼາຍຮູບແບບເຊັ່ນ: ຝຶກໃນທ້ອງຮຽນ, ຝຶກກັບວຽກຕົວຈິງ, ທັດສະນະສຶກສາແລກປ່ຽນບົດຮຽນ ໃຫ້ແກ່ກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ, ກຸ່ມປຸງແຕ່ງ-ແປຮູບ ແລະ ກຸ່ມຜູ້ປະກອບການທ້ອງຖິ່ນ ກ່ຽວກັບທັກສະການກວດສອບຄຸນນະພາບ, ການປຸງແຕ່ງ-ແປຮູບເພີ່ມມູນຄ່າ, ການຕະຫຼາດ, ການວາງແຜນການຜະລິດ-ການດຳເນີນທຸລະກິດກ່ຽວກັບການຜະລິດຫັດຖະກຳຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ແລະ ການແປຮູບຜະລິດຕະພັນໄມ້ປ່ອງ, ກ່າວ ໄປເຖິງການເຮັດຜະລິດຕະພັນໄມ້ປ່ອງ ສຳເລັດຮູບເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກ.
- ສົ່ງເສີມການປຸງແຕ່ງ-ແປຮູບເພື່ອເພີ່ມມູນຄ່າກັບທີ່ ແລະ ການກວດສອບຄຸນນະພາບໃຫ້ກັບຜະລິດຕະພັນຫັດຖະກຳຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ແລະ ຜະລິດຕະພັນໄມ້ປ່ອງ ສຳເລັດຮູບ, ທັງເປັນການສ້າງວຽກເຮັດງານທຳ, ເພີ່ມລາຍຮັບໃຫ້ຊາວບ້ານ.
- ສະເໜີໃຫ້ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຄົ້ນຄວ້າວິຈາລະນານະໂຍບາຍທີ່ເອື້ອອຳນວຍ, ເປັນຕົ້ນແມ່ນສ້າງຕັ້ງກອງທຶນດອກເບ້ຍຕຳ ທີ່ຕິດພັນກັບວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ເພື່ອສ້າງໂອກາດໃຫ້ເຂົ້າເຈົ້າໄດ້ປັບປຸງລະບົບການຜະລິດ ໂດຍຜ່ານ

ການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືການຜະລິດທີ່ທັນສະໄໝ ແລະ ໄດ້ມາດຕະຖານ ເພື່ອຜະລິດຫັດຖະກຳຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ແລະ ແປຮູບຜະລິດຕະພັນໄມ້ປ່ອງ ສຳເລັດຮູບ.

- ສືບຕໍ່ສະໜັບສະໜູນຍົກລະດັບທັກສະຕ່າງໆໃຫ້ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ ໃນການຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ, ດຶງດູດບັນດາສະມາຄົມຜູ້ຜະລິດ, ແປຮູບ, ການຕະຫຼາດ, ຂົນສົ່ງ ແລະ ອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຂົ້າຮ່ວມຢ່າງເປັນຂະບວນ.

4.4 ແຜນງານທີ 4: ການພັດທະນາການຕະຫຼາດຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ

ແຜນວຽກທີ 8: ການພັດທະນາຕະຫຼາດພາຍໃນສຳລັບຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ

ສະພາບບັນຫາ: ການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດ, ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດຂອງຊາວບ້ານ, ກຸ່ມປຸງແຕ່ງ-ແປຮູບ, ກຸ່ມຜະລິດຫັດຖະກຳ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດທ້ອງຖິ່ນກ່ຽວກັບຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຍັງຈຳກັດຫຼາຍ. ການກວດກາ ແລະ ການຄວບຄຸມຄຸນນະພາບຂອງຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຍັງຕ້ອງອາໄສຜູ້ເກັບຊື້ປາຍທາງ, ເຮັດໃຫ້ສິນຄ້າທີ່ຜະລິດຈາກທ້ອງຖິ່ນມີລາຄາຕໍ່າ. ການບໍລິຫານຈັດການຂອງກຸ່ມປຸງແຕ່ງ-ແປຮູບ, ກຸ່ມຫັດຖະກຳ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດທ້ອງຖິ່ນຍັງມີລັກສະນະແບບຄອບຄົວ, ຍັງບໍ່ໄດ້ຫັນເປັນວິສາຫະກິດທີ່ມີລະບົບລະອຽດ, ບໍ່ເປັນຕ້ອງໂສ້ຄົບຊຸດ. ຄວາມສາມາດໃນການວາງແຜນການຜະລິດ, ແຜນການຕະຫຼາດ ແລະ ແຜນທຸລະກິດຍັງຈຳກັດ. ພ້ອມດຽວກັນ, ທັກສະ ແລະ ໂອກາດໃນການໂຄສະນາຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ, ການເຂົ້າຮ່ວມງານວາງສະແດງ ແລະ ເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າຫາຕະຫຼາດຍັງໜ້ອຍ.

ວັດຖຸປະສົງ: ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຄວາມຕ້ອງການ, ການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດຂອງຊາວບ້ານ, ກຸ່ມປຸງແຕ່ງ-ແປຮູບ, ກຸ່ມຜະລິດຫັດຖະກຳ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດທ້ອງຖິ່ນ, ຕິດພັນກັບການປັບປຸງຄຸນນະພາບເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ. ສົ່ງເສີມ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງທາງດ້ານການບໍລິຫານຈັດການກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ໃຫ້ຫັນເປັນວິສາຫະກິດເທື່ອລະກ່າວ, ເປັນຕ້ອງໂສ້ລະບົບຄົບຊຸດ. ສົ່ງເສີມການຕະຫຼາດຂອງຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ດ້ວຍການເສີມສ້າງທັກສະ ແລະ ໂອກາດໃນການໂຄສະນາຜະລິດຕະພັນໄມ້ປ່ອງ-ຫວາຍ ເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າຫາຕະຫຼາດພາຍໃນໃຫ້ກວ້າງອອກເທື່ອລະກ່າວ.

ຕົວຊີ້ວັດ:

- ຮອດປີ 2025, ຊາວບ້ານ, ກຸ່ມຫັດຖະກຳ, ກຸ່ມປຸງແຕ່ງ-ແປຮູບ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດໃນທ້ອງຖິ່ນ ມີຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດຫຼາຍຂຶ້ນຢ່າງໜ້ອຍ 50%. ສາມາດສະໜອງຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ (ລວມທັງຜະລິດຕະພັນໄມ້ປ່ອງ ສຳເລັດຮູບຈຳນວນໜຶ່ງ) ຢ່າງສະໜ້າສະເໝີຕາມປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບທີ່ຕະຫຼາດຕ້ອງການ.
- ມີຖານຂໍ້ມູນ, ມີການສະໜອງຂໍ້ມູນດ້ານລາຄາ, ຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ ທີ່ຕິດພັນກັບປະລິມານ, ຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງຜະລິດຕະພັນ, ພ້ອມທັງເຮັດໃຫ້ການຊື້-ຂາຍຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ມີຄວາມເປັນທຳຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ.
- ມີລະບົບການສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານທາງການຕະຫຼາດທີ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງ ແລະ ນຳໃຊ້ຢ່າງກ້ວາງຂວາງ ເພື່ອພັດທະນາຕ້ອງໂສ້ມູນຄ່າຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃນລະດັບສູນກາງ ແລະ ລະດັບແຂວງຢ່າງໜ້ອຍ 2 ແຂວງ.

- ຕ່ອງໂສ້ຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ມີການເຊື່ອມໂຍງທີ່ດີລະຫວ່າງຜູ້ເກັບກູ້, ຜະລິດ, ປຸງແຕ່ງ-ແປຮູບ, ຂາຍຍົກ ແລະ ຂາຍຢ່ອຍ.
- ຊາວບ້ານ, ກຸ່ມຫັດຖະກຳ, ກຸ່ມປຸງແຕ່ງ-ແປຮູບ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດທ້ອງຖິ່ນ ໄດ້ຮັບການຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມໃຫ້ເຂົ້າ ເຖິງຕະຫຼາດ ໂດຍຜ່ານການໂຄສະນາເຜີຍແຜ່, ການເຂົ້າຮ່ວມບຸນງານ ແລະ ເທດສະການຕ່າງໆຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຂັ້ນແຂວງຢ່າງໜ້ອຍ 50 ຄັ້ງ.
- ຮອດປີ 2025, ມີທ້ອງຟາງສະແດງຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ເພື່ອສິ່ງເສີມຕະຫຼາດພາຍໃນ ທີ່ຕິດພັນກັບການ ທ່ອງທ່ຽວຢ່າງໜ້ອຍ 2 ແຂວງ.

ແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ:

- ຈັດຝຶກອົບຮົມເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຕະຫຼາດ, ການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດໃຫ້ແກ່ຜູ້ຜະລິດ, ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ຈາກບັນດາບໍລິສັດທີ່ປຶກສາການຕະຫຼາດ, ສະພາການຄ້າ ແລະ ອຸດສາຫະກຳແຫ່ງຊາດ, ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນໆ.
- ພາຍໃຕ້ການຊີ້ນຳຂອງຄະນະຊີ້ນຳສະເພາະແຕ່ລະຂັ້ນ, ສົມທົບກັບແຜນງານຂອງຂະແໜງອຸດສາຫະກຳ-ການຄ້າ, ສະພາອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ, ສ້າງຖານຂໍ້ມູນດ້ານລາຄາ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ ເພື່ອສະໜອງໃຫ້ຜູ້ ມີສ່ວນຮ່ວມທ້ອງຖິ່ນຢູ່ໃນຕ່ອງໂສ້ມູນ ຄ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ດ້ວຍຫຼາຍວິທີຕາມຄວາມເໝາະສົມໃນການຮັບຮູ້ຂໍ້ມູນ ຂອງທ້ອງຖິ່ນເຊັ່ນ: ຈິດໝາຍຂ່າວ, ຫໍກະ ດານຂ່າວ, ເວັບໄຊ, ເຜດບຸກ, ເອັບພິເຄຊັນ ແລະ ສື່ສັງຄົມອອນ ລາຍອື່ນໆ.
- ສິ່ງເສີມ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງທາງດ້ານການບໍລິຫານຈັດການໃຫ້ຊາວບ້ານ, ກຸ່ມຫັດຖະກຳ, ກຸ່ມປຸງແຕ່ງ-ແປ ຮູບ ແລະ ກຸ່ມຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ແບບມີອາຊີບ, ຕິດພັນກັບການປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງຜະລິດຕະພັນຫວາຍ- ໄມ້ປ່ອງ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ. ສິ່ງເສີມໃຫ້ເປັນຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ແລະ ວິສະຫະກິດ ທີ່ມີລະບົບລະອຽດເປັນຕ່ອງໂສ້ຄົບຊຸດ.
- ສະເໜີໃຫ້ພາກລັດ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໄດ້ນຳເອົາແຜນວຽກສິ່ງເສີມການຕະຫຼາດຂອງຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ເຂົ້າໃນແຜນງານຂອງຕົນ. ພ້ອມຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມໃຫ້ຊາວບ້ານ, ກຸ່ມຫັດຖະກຳ, ກຸ່ມປຸງແຕ່ງ-ແປຮູບ, ກຸ່ມຫົວໜ່ວຍທຸ ລະກິດ ໄດ້ມີໂອກາດໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມງານວາງສະແດງຕ່າງໆທີ່ຕິດພັນກັບການທ່ອງທ່ຽວ, ເປັນຕົ້ນ ແມ່ນງານມະຫາກຳສີມິຫັດຖະກຳປະຈຳປີຢູ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ.
- ພັດທະນາຜືນຖານໂຄງຮ່າງເພື່ອຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມການຕະຫຼາດເຊັ່ນ: ທ້ອງຟາງສະແດງ ແລະ ຈຸດຂາຍຜະລິດຕະພັນຫວາຍ -ໄມ້ປ່ອງ ຢູ່ສະຖານທີ່ທີ່ເໝາະສົມ. ໂດຍສະເພາະແມ່ນຕິດພັນກັບວຽກງານການທ່ອງທ່ຽວຂອງແຂວງທີ່ເຫັນ ວ່າມີ ທ່າແຮງຢ່າງໜ້ອຍ 2 ແຂວງ.

ແຜນວຽກທີ 9: ການພັດທະນາເຄື່ອງໝາຍການຄ້າ ແລະ ເຄື່ອງມືການສິ່ງເສີມການຕະຫຼາດຜະລິດຕະພັນຫວາຍ- ໄມ້ປ່ອງ

ສະພາບບັນຫາ: ຜະລິດຕະພັນໄມ້ປ່ອງ-ຫວາຍ ຂອງ ສປປ ລາວ ຍັງຂາດການຫຸ້ມຫໍ່ ແລະ ໃສ່ເຄື່ອງໝາຍການຄ້າທີ່ເປັນເອກະ ລັກທີ່ມີມູນຄ່າທາງການຕະຫຼາດ; ການແປຮູບເພື່ອເພີ່ມມູນຄ່າຍັງມີຢູ່ວົງຈຳກັດ. ການສິ່ງເສີມໃຫ້ໄດ້ຮັບການຍິ່ງຍິນ: ໜຶ່ງ ເມືອງໜຶ່ງຜະລິດຕະພັນ, ການຄ້າເປັນທຳ, ການຍິ່ງຍິນຖິ່ນກຳເນີດ, ການຍິ່ງຍິນລະບົບການຮັບປະກັນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ (PGS) ຍັງມີໜ້ອຍ; ຮູບການໂຄສະນາ ແລະ ເຄື່ອງມືການໂຄສະນາຕ່າງໆຍັງບໍ່ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍ.

ວັດຖຸປະສົງ: ເພື່ອສ້າງຜະລິດຕະພັນຫັດຖະກຳຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ແລະ ຜະລິດຕະພັນໄມ້ປ່ອງ ສຳເລັດຮູບ ໃຫ້ແຂວງທີ່ມີທ່າແຮງ ໄດ້ມີການແປຮູບ, ຫຸ້ມຫໍ່ ແລະ ໃສ່ເຄື່ອງໝາຍການຄ້າ ທີ່ເປັນເອກະລັກ ມີມູນຄ່າທາງການຕະຫຼາດ. ສະໜັບສະໜູນໃຫ້ໄດ້ຮັບ ການຍິນຍອມເຄື່ອງໝາຍການຄ້າຕ່າງໆເພື່ອສິ່ງເສີມ ໂຄສະນາ ແລະ ເພີ່ມມູນຄ່າ. ພ້ອມດຽວກັນ, ມີການພັດທະນານຳໃຊ້ເຄື່ອງ ໝາຍການຄ້າຕ່າງໆເຫຼົ່ານັ້ນຢ່າງເປັນລະບົບ, ເປັນຕົ້ນແມ່ນສິ່ງເສີມໃຫ້ໄດ້ຮັບການຍິນຍອມ: ໜຶ່ງເມືອງໜຶ່ງຜະລິດຕະພັນ, ການ ຄ້າເປັນທຳ, ການຍິນຍອມຖິ້ນກຳເນີດ, ການຍິນຍອມລະບົບການຮັບປະກັນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ.

ຕົວຊີ້ວັດ:

- ຢ່າງໜ້ອຍມີຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຂອງ 2 ແຂວງທີ່ເປັນເອກະລັກ ໄດ້ຮັບການຍິນຍອມທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມລະ ບຽບການ ແລະ ມາດຖານພາຍໃນ ແລະ ສາກົນ, ພ້ອມທັງເປັນທີ່ຍອມຮັບ ແລະ ຂາຍໄດ້ຢູ່ຕະຫຼາດທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.
- ມີເຄື່ອງມືການໂຄສະນາຕ່າງໆຢ່າງເປັນລະບົບເຊັ່ນ: 2 ເວັບໄຊສະເພາະ, ເຟດບຸກ, ແອັບພິເຄຊັນ.
- ຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ທີ່ໄດ້ຮັບຍິນຍອມ ສາມາດເຂົ້າຮ່ວມງານວາງສະແດງສິນຄ້າຕ່າງໆທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງ ປະເທດ. ພ້ອມທັງສ້າງໃຫ້ມີງານບຸນ, ງານວາງສະແດງສິນຄ້າຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ. ໂດຍສະເພາະ, ທີ່ຕິດພັນ ກັບງານມະຫາກຳສີມິຫັດຖະກຳປະຈຳປີຢູ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະ ຂອງແຂວງທີ່ເຫັນວ່າມີທ່າແຮງຢ່າງໜ້ອຍ 2 ແຂວງ.

ແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ:

- ພາຍໃຕ້ການຊີ້ນຳຂອງຄະນະຊີ້ນຳສະເພາະ, ສະໜັບສະໜູນ, ອອກແບບ ແລະ ສ້າງ “ເຄື່ອງໝາຍການຄ້າ” ຂອງຜະ ລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຂອງສູນກາງ, ຂອງແຂວງທີ່ມີທ່າແຮງ. ສົມທົບກັບພາກລັດ, ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ແລະ ພາກທຸລະກິດ, ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມໃຫ້ສ້າງເປັນຫົວໜ່ວຍວິສາຫະກິດ, ກຸ່ມຫັດຖະກຳ, ກຸ່ມແປຮູບ, ກຸ່ມວິສາຫະກິດ, ສະຫະກອນ ແລະ ສະມາຄົມຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ. ຊຸກຍູ້ໃຫ້ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ, ກຸ່ມຫັດຖະກຳ, ກຸ່ມແປຮູບ, ສະຫະກອນ ແລະ ສະມາຄົມ ໄດ້ນຳໃຊ້ເຄື່ອງໝາຍການຄ້າດັ່ງກ່າວ ພ້ອມທັງເປັນການຮັບປະກັນຄຸນນະພາບຂອງ ຜະລິດຕະພັນ.
- ສິ່ງເສີມຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃຫ້ໄດ້ຮັບການຍິນຍອມ: ໜຶ່ງເມືອງໜຶ່ງຜະລິດຕະພັນ, ການຄ້າເປັນທຳ, ການຍິນຍອມຖິ້ນກຳເນີດ, ການຍິນຍອມລະບົບການຮັບປະກັນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ. ພັດທະນາກົນໄກໃນການສິ່ງເສີມ “ເຄື່ອງໝາຍການຄ້າ” ຂອງຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ຂອງແຂວງທີ່ມີທ່າແຮງ ໂດຍຜ່ານ ເວທີຕ່າງໆ, ສື່ໂຄສະນາ ແລະ ສັງຄົມອອນໄລ ແລະ ເວັບໄຊຕ່າງໆ.
- ພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງຮ່າງເພື່ອຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມການຕະຫຼາດເຊັ່ນ: ຫ້ອງວາງສະແດງ ແລະ ຈຸດຂາຍຢູ່ສະຖານທີ່ໆເໝາະ ສົມ. ໂດຍສະເພາະແມ່ນຕິດພັນກັບການທ່ອງທ່ຽວຂອງແຂວງ ທີ່ເຫັນວ່າມີທ່າແຮງ. ສ້າງສູນພັດທະນາຫວາຍ-ໄມ້ ປ່ອງ ຂອງແຂວງທີ່ມີທ່າແຮງ ໃຫ້ມີບົດບາດໃນການສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານດ້ານເຕັກນິກການຜະລິດ ແລະ ການຕະ ຫຼາດໃຫ້ກຸ່ມຫັດຖະກຳ, ກຸ່ມແປຮູບ, ຜູ້ປະກອບການ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມອື່ນໆ. ພ້ອມທັງ ສ້າງໂອກາດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມງານຕ່າງໆ ເພື່ອໂຄສະນາ ແລະ ສິ່ງເສີມການຕະຫຼາດຂອງເຂົາເຈົ້າ.

ແຜນວຽກທີ 10: ການເຊື່ອມຕໍ່ຕະຫຼາດພາກພື້ນ ແລະ ຕະຫຼາດສາກົນສຳລັບຜະລິດຕະພັນໄມ້ປ່ອງ-ຫວາຍ

ສະພາບບັນຫາ: ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຕະຫຼາດ, ໂອກາດ, ທັກສະໃນການໂຄສະນາຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ແລະ ເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າຫາຕະຫຼາດພາກພື້ນ ແລະ ຕະຫຼາດສາກົນຍັງມີຈຳກັດ. ການລົງທຶນຂອງຜູ້ປະກອບການກ່ຽວກັບຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໜ້ອຍ, ຕົ້ນທຶນການຜະລິດສູງ, ຄຸນນະພາບ ແລະ ປະລິມານການຜະລິດຍັງຕໍ່າ, ເຮັດໃຫ້ຜູ້ປະກອບການຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຂອງ ສປປ ລາວ ບໍ່ສາມາດແຂ່ງຂັນກັບປະເທດອື່ນໄດ້. ນອກນັ້ນ, ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຂັ້ນຕອນການສົ່ງອອກຜະລິດຕະພັນ ຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຂອງຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດຍັງບໍ່ສູງ, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສູງ, ຄ່າຜັນທະອາກອນຕ່າງໆ ຍັງມີຄວາມສັບຊ້ອນ.

ວັດຖຸປະສົງ: ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ສ້າງໂອກາດໃນການເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າຫາຕະຫຼາດຕ່າງປະເທດໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ; ສົ່ງເສີມ ການລົງທຶນຂອງຜູ້ປະກອບການຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃຫ້ຫຼາກຫຼາຍ; ສ້າງຄວາມສາມາດໃນແຂ່ງຂັນກັບຕະຫຼາດຕ່າງປະເທດ ດ້ວຍ ການຫາວິທີທຸລະກິດຕົ້ນທຶນການຜະລິດ, ຮັບປະກັນຄຸນນະພາບ ແລະ ປະລິມານ; ຫຼຸດຄວາມຊ້າຊ້ອນກ່ຽວກັບຂັ້ນຕອນ, ລະບົບ ພາສີອາກອນສົ່ງອອກ, ການຜ່ານດ່ານໃຫ້ກະທັດຮັດ ແລະ ຫຍໍ້ເວລາໃຫ້ສັ້ນລົງ ໂດຍຜ່ານລະບົບຜ່ານປະຕູດຽວ; ໂຄສະນາເຜີຍ ແຜ່ລະບົບ-ລະບຽບ ແລະ ຂັ້ນຕອນການສົ່ງອອກໃຫ້ຜູ້ປະກອບການໄດ້ເຂົ້າໃຈເປັນເອກກະພາບກັນ.

ຕົວຊີ້ວັດ:

- ກຸ່ມຫັດຖະກຳ, ກຸ່ມແປຮູບ, ຜູ້ປະກອບການ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມອື່ນໆ ສາມາດເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານດ້ານການຕະຫຼາດຂອງຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຂອງຕ່າງປະເທດ, ພ້ອມທັງ ມີທັກສະໃນການຜະລິດເພື່ອສະໜອງຜະລິດຕະພັນໄດ້ຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດຕ່າງປະເທດໄດ້.
- ກຸ່ມຫັດຖະກຳ, ກຸ່ມແປຮູບ, ຜູ້ປະກອບການ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ມີທັກສະການຂຽນແຜນທຸລະກິດ ແລະ ຂຽນບົດສະເໜີຕ່າງໆເພື່ອສ້າງໂອກາດໃນການເຂົ້າເຖິງສິນເຊື່ອ ແລະ ແຫຼ່ງທຶນຕ່າງໆ ເພື່ອມາຜັດທະນາທຸລະກິດຕິດພັນກັບຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ .
- ມີການສ້າງເຂື່ອຂ່າຍການຕະຫຼາດອອນລາຍທີ່ມາດສົ່ງເສີມການຕະຫຼາດຂອງຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໄດ້ຢ່າງເປັນລະບົບ ແລະ ຍືນຍົງ. ມີເວັບໄຊສະເພາະຂອງຜູ້ປະກອບການຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ.
- ຮອດປີ 2025, ຂັ້ນຕອນການສົ່ງອອກສະດວກ ແລະ ວ່ອງໄວຂຶ້ນໂດຍຜ່ານລະບົບຜ່ານປະຕູດຽວ.

ແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ:

- ດຳເນີນການສຶກສາຕະຫຼາດຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຢູ່ປະເທດທີ່ມີທ່າແຮງເພື່ອສົ່ງອອກ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ: ສປ ຈີນ ແລະ ປະເທດອາຊຽນ. ສະໜັບສະໜູນກຸ່ມຫັດຖະກຳ, ກຸ່ມແປຮູບ, ຜູ້ປະກອບການ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມອື່ນໆ ໃຫ້ເຂົ້າຮ່ວມງານຕ່າງໆ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ເພື່ອເປັນການຮຽນຮູ້ທັກສະການຕະຫຼາດ ແລະ ໂຄສະນາຜະລິດຕະພັນຂອງເຂົາເຈົ້າ.
- ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ກຸ່ມຫັດຖະກຳ, ກຸ່ມແປຮູບ, ຜູ້ປະກອບການ, ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມອື່ນໆໃຫ້ສາມາດຂຽນແຜນທຸລະກິດ ແລະ ຂຽນບົດສະເໜີຕ່າງໆເພື່ອສ້າງໂອກາດໃນການເຂົ້າເຖິງສິນເຊື່ອ ແລະ ແຫຼ່ງທຶນຈາກທະນາຄານ, ທຶນສົ່ງເສີມ SMEs,ທຶນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າຈາກບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນຕ່າງໆ ເພື່ອມາສ້າງ ແລະ ປັບປຸງທຸລະກິດຕິດພັນກັບຫວາຍ-ໄມ້ ປ່ອງ ຂອງຕົນ.
- ສົ່ງເສີມໃຫ້ມີການສ້າງເຂື່ອຂ່າຍການຕະຫຼາດອອນລາຍ ເພື່ອສົ່ງເສີມການຕະຫຼາດ ແລະ ເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າຫາຕະຫຼາດຕ່າງປະເທດໄດ້ຢ່າງເປັນລະບົບ ແລະ ຍືນຍົງ.

- ສິ່ງເສີມ ແລະ ຊຸກຍູ້ການນຳໃຊ້ລະບົບຜ່ານປະຕູດຽວ ເຂົ້າໃນລະບົບການບໍລິຫານ ແລະ ການປະກອບເອກະສານໃນຂັ້ນຕອນການສົ່ງອອກສະດວກ, ວ່ອງໄວ ແລະ ເປັນຮູບປະທຳ.

4.5 ແຜນງານທີ 5: ການປັບປຸງນະໂຍບາຍທີ່ເອີ້ນອຳນວຍເພື່ອສິ່ງເສີມ ແລະ ຜັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງໃຫ້ຍືນຍົງ

ແຜນວຽກທີ 11: ທົບທວນ ແລະ ປັບປຸງລະບົບການອອກໂກຕຳ ສຳລັບການເກັບກູ້ຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ

ສະພາບບັນຫາ: ໄລຍະຜ່ານມາບາງປີ, ການອະນຸມັດ ແລະ ຈັດສັນລະບົບໂກຕຳເກັບກູ້ຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຍັງມີຄວາມຊັກຊ້າ; ສູນກາງເປັນຜູ້ອະນຸມັດໂກຕຳ, ແຕ່ການແຈກຍາຍໂກຕຳຊຸດຄົ້ນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ແມ່ນແຂວງເປັນຜູ້ກຳນົດ, ຊຶ່ງແຕ່ລະແຂວງມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນທາງດ້ານຄຳຜັນທະຕ່າງໆ, ລວມທັງຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງພາກທຸລະກິດກ່ຽວກັບລະບົບການອະນຸມັດແຈກຍາຍໂກຕຳ ຍັງບໍ່ເປັນເອກະພາບກັນ. ການເສຍຜົນທະ-ພາສີ-ອາກອນ ແລະ ຂັ້ນຕອນການແຈ້ງຜ່ານກ່ອນສົ່ງອອກຍັງມີຄວາມສັບສົນ; ການປະສານສົມທົບລະຫວ່າງກະສິກຳ, ການຄ້າ ແລະ ການເງິນຍັງບໍ່ກະທັດຮັດ; ການເຊື່ອມໂຍງລະຫວ່າງການອະນຸມັດໂກຕຳ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຊຸດຄົ້ນປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຍັງບໍ່ດຸນດ່ຽງເທົ່າທີ່ຄວນ.

ວັດຖຸປະສົງ: ເພື່ອທົບທວນຂັ້ນຕອນການອະນຸມັດ ແລະ ຈັດສັນແຈກຍາຍລະບົບໂກຕຳເກັບກູ້ຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃຫ້ດີຂຶ້ນ. ເຮັດໃຫ້ພະນັກງານຂັ້ນແຂວງ, ຂັ້ນເມືອງ ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບຽບການທີ່ກຳນົດຢ່າງເປັນເອກະພາບກັນ. ມີລະບົບການແຈກຍາຍໂກຕຳ, ການຕິດຕາມກວດກາມີຄວາມກະທັດຮັດ, ໂປ່ງໃສ ແລະ ສາມາດກວດສອບໄດ້; ຜ່ອມດຽວກັນ ສາມາດຮັບປະກັນໄດ້ ຄວາມດຸນດ່ຽງລະຫວ່າງການອະນຸມັດ ແລະ ປະລິມານການຊຸດຄົ້ນ. ມີການແຍກລາຍລະອຽດ ຄ່າທຳນຽມຂອງຜົນຜະລິດຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ທີ່ປູກໃນສວນ ແລະ ເກັບຈາກປ່າດ້ວຍການຂຶ້ນທະບຽນສວນປູກ.

ຕົວຊີ້ວັດ:

- ຂະແໜງການຂັ້ນແຂວງ ສາມາດຜັນຂະຫຍາຍການຈັດສັນລະບົບໂກຕຳຕາມລະບຽບການເກັບກູ້ ແລະ ການລົງທຶນໃນວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ທີ່ກຳນົດໄວ້, ຜ່ອມທັງມີລະບົບການຕິດຕາມຢ່າງເປັນເອກະພາບກັນແຕ່ລະພາກສ່ວນ.
- ລະບົບການອະນຸມັດ, ການແຈກຍາຍ, ການປະຕິບັດ ແລະ ການຕິດຕາມປະເມີນຜົນໂກຕຳໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃຫ້ເປັນລະບົບ, ກະທັດຮັດ, ທັນເວລາ, ໂປ່ງໃສ ແລະ ກວດສອບໄດ້.
- ມີການເຊື່ອມໂຍງລະຫວ່າງການອະນຸມັດໂກຕຳ ກັບແຫຼ່ງປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ທີ່ໄດ້ຮັບການສຳຫຼວດ, ຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ຜ່ານການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ປະເມີນຢ່າງເປັນລະບົບ.
- ມີການຂຶ້ນທະບຽນສວນປູກ, ການເກັບຄ່າທຳນຽມຂອງຜົນຜະລິດຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ທີ່ປູກໃນສວນ ແລະ ເກັບຈາກປ່າ ໄດ້ແຍກລະອຽດ.

ແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ:

- ພາຍໃຕ້ການປຶກສາຫາລື, ໂດຍສະເພາະແມ່ນການປະສານສົມທົບກັບອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ ແລະ ພາກທຸລະກິດທົບທວນລະບົບການອະນຸມັດ-ຈັດສັນ-ແຈກຍາຍໂກຕຳເກັບກູ້ຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃຫ້ຈະແຈ້ງ, ກະທັດຮັດ, ທັນເວລາ

ແລະ ເປັນເອກະພາບ. ປັບປຸງລະບົບການອອກໂກຕ້າຊຸດຄົ້ນ ແລະ ການສົ່ງອອກໃຫ້ທ່ວງທັນກັບລະດູການເກັບກູ້, ອະນຸຍາດໃຫ້ກຸ່ມຫັດຖະກຳ ສາມາດເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງວັດຖຸດິບແບບຍືນຍົງ.

- ເຜີຍແຜ່ໃຫ້ພະນັກງານຂັ້ນແຂວງ, ຂັ້ນເມືອງ ໄດ້ເຂົ້າໃຈເປັນເອກະພາບກັນ, ສາມາດຜັນຂະຫຍາຍການດຳເນີນງານຕາມລະບຽບການທີ່ກຳນົດ. ພາຍໃຕ້ການຊີ້ນຳຂອງຄະນະຊີ້ນຳສະເພາະ, ດຳ ເນີນກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລື ຂັ້ນສູນກາງ, ແຂວງ, ເມືອງ ກັບ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ, ຊາວບ້ານ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງປະຈຳປີ ເພື່ອທົບທວນ, ປຶກສາຫາລື, ແກ້ໄຂບັນຫາກ່ຽວກັບລະບົບການອອກໂກຕ້າໃຫ້ທັນເວລາ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນ.
- ມີການກວດກາ, ຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນເຂດປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ທີ່ໄດ້ຮັບການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງ ແລະ ເຂດທີ່ໄດ້ຮັບການອະນຸມັດໂກຕ້າ, ເຮັດໃຫ້ປະລິມານການສະໜອງ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການມີຄວາມດຸ່ນດ່ຽງ ແລະ ຮັບປະກັນການນຳໃຊ້ແບບຍືນຍົງ ຢ່າງເປັນລະບົບ.
- ດຳເນີນການຂຶ້ນທະບຽນສວນປູກຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ, ປຶກສາຫາລືເພື່ອກຳນົດຄ່າທຳນຽມຂອງຜົນຜະລິດຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ແຍກລະອຽດການເກັບກູ້ເກັບຈາກປ່າທຳມະຊາດ.

ແຜນວຽກທີ 12: ການປັບປຸງນະໂຍບາຍທີ່ເອື້ອອຳນວຍເພື່ອສົ່ງເສີມຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າ ແລະ ການລົງທຶນໃນວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ

ສະພາບບັນຫາ: ການສະໜັບສະໜູນຂອງພາກລັດໃນການດຳເນີນທຸລະກິດຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຍັງຢູ່ໃນວົງຈຳກັດ. ການເສຍຄ່າຜົນທະອາກອນ, ຂັ້ນຕອນການອະນຸ ແລະ ການອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ພາກທຸລະກິດ ຍັງບໍ່ເຕັມທີ່. ເປັນຕົ້ນແມ່ນຂັ້ນຕອນການນຳເຂົ້າອຸປະກອນເຄື່ອງຈັກແປຮູບຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ, ການສົ່ງອອກຍັງມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ, ຄ່າສິນເບື້ອງສູງ; ການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງສິນເຊື້ອຂອງກຸ່ມຫັດຖະກຳ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດຍັງມີໜ້ອຍ. ການປະສານງານຈາກແຕ່ລະພາກສ່ວນ ແລະ ແຕ່ລະຂັ້ນຍັງບໍ່ທັນກົມກຽວ, ການສະໜອງ ແລະ ແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານຍັງບໍ່ພຽງພໍ.

ວັດຖຸປະສົງ: ເພື່ອສ້າງເງື່ອນໄຂ ແລະ ນະໂຍບາຍທີ່ເອື້ອອຳນວຍໃນການຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມການຜະລິດ, ການປຸງແຕ່ງ-ແປຮູບ, ການດຳເນີນທຸລະກິດຂອງກຸ່ມຫັດຖະກຳ, ກຸ່ມແປຮູບ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ. ເພື່ອສ້າງແຮງຈູງໃຈ ແລະ ເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າສາມາດດຳເນີນທຸລະກິດໄດ້ງ່າຍຂຶ້ນ, ມີຕົ້ນທຶນການຜະລິດ ແລະ ຄ່າສິນເບື້ອງຕໍ່າ. ລວມທັງ ສາມາດເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງສິນເຊື້ອອອກເບ້ຍຕໍ່າ ແລະ ໄລຍະຍາວ. ມີການປຶກສາຫາລື ແລະ ຮັບຟັງຄວາມຄິດເຫັນເພື່ອກະຈ່າງແຈ້ງ ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາຕ່າງໆ. ມີການຊຸກຍູ້ໃຫ້ມີການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນ ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວກເພື່ອຫາຊ່ອງທາງແກ້ໄຂທີ່ມີຄວາມເໝາະສົມ. ພາກເອກກະຊົນມີຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ກະຈ່າງແຈ້ງກ່ຽວກັນບັນດາຂັ້ນຕອນ, ຄ່າຜົນທະ-ພາສີ-ອາກອນຕ່າງໆຫຼາຍຂຶ້ນ.

ຕົວຊີ້ວັດ:

- ມີເວທີປຶກສາຫາລື-ແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ເພື່ອຫາແນວທາງໃນການແກ້ໄຂບັນຫາຕ່າງໆ ລະຫວ່າງພາກລັດ-ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ-ກຸ່ມຫັດຖະກຳ-ກຸ່ມປຸງແຕ່ງ-ແປຮູບ ຢ່າງໜ້ອຍປີລະຄັ້ງຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຢູ່ແຂວງທີ່ມີທ່າແຮງ.
- ຮອດປີ 2025, ຂັ້ນຕອນການອະນຸມັດເກັບກູ້, ການເຄື່ອນຍ້າຍຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ, ລວມທັງຜະລິດຕະຜົນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ສະດວກຂຶ້ນໃຫ້ໄດ້ 50% ຂອງເວລາທີ່ໃຊ້ ເມື່ອທຽບໃສ່ປີ 2020.
- ຄ່າຜົນທະຕ່າງໆໃນການເກັບກູ້, ດຳເນີນທຸລະກິດຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາຈາກພາກລັດຢ່າງເໝາະສົມ, ເມື່ອທຽບໃສ່ຕົວເລກຜື້ນຖານໃນປີ 2020.

- ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ມີຄວາມເຂົ້າໃຈແຈ້ງ ກ່ຽວກັບຂໍ້ກຳນົດຄ່າຜັນທະນາກອນຕ່າງໆໃນການນຳເຂົ້າເຄື່ອງຈັກ ແລະ ອຸປະກອນໃນການຜະລິດ, ການດຳເນີນທຸລະກິດ ແລະ ການສົ່ງອອກ.
- ກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດທ້ອງຖິ່ນສາມາດເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງທຶນສິນເຊື້ອດອກເບ້ຍຕ່ຳ, ໄລຍະຍາວເພື່ອປັບປຸງປະສິດທິພາບຂອງການຜະລິດ, ການແປຮູບ ແລະ ການຕະຫຼາດຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຂອງເຂົາເຈົ້າໄດ້.

ແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ:

- ພາຍໃຕ້ການປຶກສາຫາລື, ໂດຍສະເພາະແມ່ນການປະສານສົມທົບກັບອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ ແລະ ພາກທຸລະກິດ ຈັດໃຫ້ມີເວທີໃນການສົນທະນາ, ແກ້ໄຂບັນຫາຕ່າງໆທີ່ກຸ່ມຫັດຖະກຳ, ກຸ່ມແປຮູບ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດພົບເປັນປະຈຳ 1 ຄັ້ງຕໍ່ປີ ຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຢູ່ແຂວງທີ່ມີທ່າແຮງເພື່ອປຶກສາຫາລື ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາຢ່າງທັນເວລາ.
- ພາຍໃຕ້ການຊີ້ນຳຂອງຄະນະສະເພາະ, ທົບທວນ, ຝຶກລະບົບຄ່າຜັນທະນາກອນ ແລະ ຂັ້ນຕອນຕ່າງໆໃນການປະກອບເອກະສານ, ສົ່ງກົດຂວາງຂອງການບໍລິການ ທີ່ເຫັນວ່າເປັນການເພີ່ມຕື່ນທຶນໃນການເກັບກູ້, ການຜະລິດ, ການຂາຍພາຍໃນ ແລະ ການສົ່ງອອກ. ພ້ອມທັງຫຼຸດຜ່ອນສິ່ງກົດຂວາງຕໍ່ການຈັດການ, ຂົນສົ່ງ ຫຼື ກວດກາຕ່າງໆທີ່ເຫັນວ່າບໍ່ຈຳເປັນຕາມຄວາມເໝາະສົມ.
- ປະຕິບັດນິຕິກຳ, ລະບຽບການສົ່ງເສີມການລົງທຶນ, ສົ່ງເສີມ SMEs, ນິຕິກຳການຜູກພັນສອງສິ້ນລະຫວ່າງພາກທຸລະກິດ ແລະ ຊາວບ້ານຜູ້ປຸກ, ຜູ້ເກັບກູ້ຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ.
- ອຳນວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ໃຫ້ການບໍລິການຢ່າງທັນເວລາ ແລະ ມີປະສິດທິພາບ. ພ້ອມທັງສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານດ້ານການຜະລິດ ແລະ ການຕະຫຼາດທີ່ຈຳເປັນໃຫ້ກັບຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມອື່ນໆ.
- ສົ່ງເສີມໃຫ້ມີການຄົ້ນຄວ້າກົນໄກສິນເຊື້ອດອກເບ້ຍຕ່ຳ, ໄລຍະຍາວເພື່ອໃຫ້ກຸ່ມຫັດຖະກຳ, ກຸ່ມແປຮູບ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດທ້ອງຖິ່ນສາມາດເຂົ້າເຖິງສິນເຊື້ອ-ແຫຼ່ງທຶນ ເພື່ອປັບປຸງລະບົບການຜະລິດ ແລະ ການດຳເນີນທຸລະກິດຂອງເຂົາເຈົ້າ.

ແຜນວຽກທີ 13: ການພັດທະນາສະຖາບັນ ແລະ ການສ້າງບຸກຄະລາກອນທີ່ຊຳນານງານກ່ຽວກັບຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ

ສະພາບບັນຫາ: ປັດຈຸບັນ, ກົນໄກການປະສານງານ, ການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ຄວາມສາມາດໃນການຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມຈັດສັນຄຸ້ມຄອງ, ຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມດ້ານວິຊາການ, ລວມທັງການສົ່ງເສີມຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຍັງຈຳກັດ. ຄວາມສາມາດທາງດ້ານການຕະຫຼາດ ແລະ ທັກສະດ້ານທຸລະກິດຂອງພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ລວມທັງພາກທຸລະກິດເອງຍັງບໍ່ຫຼາຍ, ບໍ່ຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ບໍ່ຍືນຍົງ.

ວັດຖຸປະສົງ: ເພື່ອຍົກລະດັບຄວາມສາມາດການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງ, ການຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມດ້ານວິຊາການ; ສ້າງກົນໄກການປະສານງານ, ການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ການແກ້ໄຂບັນຫາໃນການຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມພາກທຸລະກິດໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນກວ່າເກົ່າ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ເພື່ອເພີ່ມຄວາມສາມາດໃນຄຸ້ມຄອງໂຄງການ, ເພີ່ມທັກສະດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈດ້ານການຕະຫຼາດຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ເປັນຕົ້ນແມ່ນພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ, ພະແນກອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າແຂວງ, ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ, ຫ້ອງການອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າເມືອງ, ກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ, ກຸ່ມຫັດຖະກຳ, ກຸ່ມແປຮູບ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ສົ່ງເສີມການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ.

ຕົວຊີ້ວັດ:

- ຄະນະຊີ້ນຳສະເພາະ ແລະ ພະນັກງານຂັ້ນສູນກາງ, ຂັ້ນແຂວງ, ຂັ້ນເມືອງ ໄດ້ຮັບການຍົກລະດັບຄວາມສາມາດການຄຸ້ມຄອງປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ແລະ ສິ່ງເສີມຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງຢ່າງເປັນລະບົບ.
- ມີກົນໄກການປະສານງານໃນການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ແກ້ໄຂບັນຫາໃນການຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມພາກທຸລະກິດຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ທີ່ຈະແຈ້ງ ແລະ ຄ່ອງຕົວ;
- ຮອດປີ 2025, ມີການສິ່ງເສີມຄຸ້ມຄອງປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ທີ່ໄດ້ຮັບການຈັດສັນ ແລະ ການຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມດ້ານວິຊາການຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ເປັນຮູບປະທຳໃຫ້ໄດ້ 2 ເທົ່າ.
- ພະນັກງານຂັ້ນສູນກາງ, ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ, ພະແນກອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າແຂວງ, ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ, ຫ້ອງການອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າເມືອງ ແລະ ຂັ້ນບ້ານ, ລວມທັງພາກທຸລະກິດໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມທາງດ້ານເຕັກນິກ, ດ້ານການຕະຫຼາດ ແລະ ທັກສະດ້ານທຸລະກິດຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຢ່າງໜ້ອຍ 100 ຄົນ.
- ຮອດປີ 2025, ມີບຸກຄະລາກອນຂອງພາກລັດທີ່ຊຳນານງານກ່ຽວກັບຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຂັ້ນສູນກາງ 2 ຄົນ, ຂັ້ນແຂວງ 10 ຄົນ, ເມືອງ 20 ຄົນ. ກຸ່ມຕົວແບບ ແລະ ກຸ່ມຜະລິດມີວິຊາການທີ່ມີທັກສະດີ 10 ກຸ່ມ.

ແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ:

- ຍົກລະດັບຄວາມສາມາດຂອງຄະນະຊີ້ນຳຂັ້ນສູນກາງ, ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງເພື່ອພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ເຮັດໜ້າທີ່ຊີ້ນຳ, ໃຫ້ຄຳປຶກສາ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃຫ້ໄປຕາມເປົ້າໝາຍ.
- ສ້າງຕັ້ງກອງເລຂາເພື່ອເປັນເສນາທິການ ໃຫ້ຄະນະຊີ້ນຳສະເພາະ ເພື່ອພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຂັ້ນສູນກາງ, ແຂວງ ແລະ ເມືອງ. ກອງເລຂາດັ່ງກ່າວຈະມີບົດບາດໃນການກະກຽມສ້າງສູນພັດທະນາຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຂອງສູນກາງ ແລະ ຂອງແຂວງໃນອະນາຄົດ.
- ສ້າງແຜນພັດທະນາບຸກຄະລາກອນຂັ້ນສູນກາງ, ແຂວງ, ເມືອງ, ແລະ ບ້ານ ພ້ອມທັງກຳນົດຈຳນວນບຸກຄະລາກອນຕາມສາຂາວິຊາສະເພາະ. ສົມທົບກັບຂະແໜງການກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ຝຶກອົບຮົມ ແລະ ສ້າງບຸກຄະລາກອນສຳລັບຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ສະເພາະດ້ານ ແລະ ຮອບດ້ານຂັ້ນສູນກາງ, ແຂວງ, ເມືອງ, ກຸ່ມຜະລິດ ໃຫ້ມີທັກສະວິຊາການທີ່ດີ.
- ສົມທົບກັບພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງທີ່ມີບົດຮຽນ ແລະ ປະສົບການດ້ານບໍລິຫານ-ຄຸ້ມຄອງ, ການຕະຫຼາດ, ການດຳເນີນທຸລະກິດ ແລະ ອື່ນໆ, ຈັດຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ພະນັກງານວິຊາການຂັ້ນສູນກາງ, ແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ກຸ່ມຜະລິດ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ.
- ຈັດທັດສະນາສຶກສາແລກປ່ຽນບົດຮຽນກ່ຽວກັບການພັດທະນາ ແລະ ສິ່ງເສີມຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ທີ່ເຫັນວ່າເໝາະສົມ.

ແຜນວຽກທີ 14: ການສ້າງເຂື່ອຂ່າຍລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ການພັດທະນາສູນພັດທະນາຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ແຂວງ

ສະພາບບັນຫາ: ປັດຈຸບັນ, ກົນໄກການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ເພື່ອສິ່ງເສີມຄຸ້ມຄອງປ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ທີ່ໄດ້ຮັບການຈັດສັນ, ການສິ່ງເສີມເຕັກນິກວິຊາການເພື່ອຂະຫຍາຍເນື້ອທີ່ປູກຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ, ລວມທັງການຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດຢູ່ໃນຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຍັງບໍ່ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ບໍ່ເປັນຂະບວນການ ເຮັດໃຫ້ການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-

ໄມ້ປ່ອງ ຍັງຊ້າ. ບັນດາຂໍ້ມູນຂ່າວສານຕ່າງໆດ້ານເຕັກນິກການຜະລິດ ແລະ ການຕະຫຼາດຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຍັງບໍ່ລວມສູນ; ຍັງບໍ່ມີສູນບໍລິການເຕັກນິກ ແລະ ສູນຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ແຂວງ.

ວັດຖຸປະສົງ: ເພື່ອສ້າງເຂື່ອນຂ່າຍລະບົບຂໍ້ມູນ ແລະ ກົນໄກການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃຫ້ຄ່ອງຕົວ ແລະ ມີປະສິດຕິພາບ. ເປັນຕົ້ນແມ່ນລະບົບການຕິດຕາມ ແລະ ລາຍງານທີ່ປົກກະຕິ ໂດຍຜ່ານເວທີສໍາມະນາແລກປ່ຽນບົດຮຽນ ແລະ ບັນດາເຄື່ອງມືທາງສື່ສັງຄົມອອນລາຍ. ສ້າງສູນພັດທະນາຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໂດຍເລີ່ມຈາກກິດຈະກຳການທົດລອງ-ສາທິດເຕັກນິກການຜະລິດຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ແລະ ການສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານສະເພາະດ້ານຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ແຂວງທີ່ມີທ່າແຮງ.

ຕົວຊີ້ວັດ:

- ມີລະບົບຂໍ້ມູນ ແລະ ປະເພດຂໍ້ມູນທີ່ເໝາະສົມ, ຊັດເຈນ, ທັນເວລາ. ມີກົນໄກການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຂອງສູນກາງ ແລະ ແຂວງທີ່ມີທ່າແຮງ.
- ມີລະບົບການຕິດຕາມ, ປະເມີນຜົນ, ລາຍງານປົກກະຕິເພື່ອທົບທວນ, ຄົ້ນຄວ້າ, ປຶກສາຫາລື ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາໃຫ້ທັນເວລາ.
- ມີການຈັດເວທີສໍາມະນາແລກປ່ຽນບົດຮຽນປີລະ 1 ຄັ້ງ, ຫໍກະຈາຍຂ່າວບ້ານລະແຫ່ງຢ່າງໜ້ອຍ 10 ບ້ານ, ມີຈິດໝາຍຂ່າວປີລະ 4 ສະບັບ ແລະ ມີບັນດາເຄື່ອງມືທາງສື່ສັງຄົມອອນລາຍເຊັ່ນ: ເຟດບຸກ, ເວັບໄຊ, ວອດແອບ ແລະ ອື່ນໆ.
- ສູນພັດທະນາຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ເພື່ອໃຫ້ບໍລິການດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຂອງສູນກາງ ແລະ ຂອງແຂວງທີ່ມີທ່າແຮງໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງ, ພ້ອມທັງມີພາລະບົດບາດທີ່ຈະແຈ້ງ ແລະ ຮັບຮອງໂດຍຄະນະຊີ້ນຳຂັ້ນສູນກາງ, ຂັ້ນແຂວງພາຍໃນປີ 2025.
- ມີແຫຼ່ງທຶນ ແລະ ສາມາດບໍລິຫານຈັດການສູນພັດທະນາຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຂອງສູນກາງ ແລະ ຂອງແຂວງທີ່ມີທ່າແຮງໄດ້ຊ້າສຸດພາຍໃນປີ 2025.

ແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ:

- ພາຍໃຕ້ການຊີ້ນຳຂອງຄະນະສະເພາະຂັ້ນສູນກາງ, ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ, ສ້າງລະບົບຂໍ້ມູນທີ່ຖືກຕ້ອງເຊັ່ນ: ດ້ານເຕັກນິກ, ດ້ານການຕະຫຼາດ, ລາຄາ ແລະ ອື່ນໆ. ພັດທະນາກົນໄກການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບການພັດທະນາໄມ້ປ່ອງ-ຫວາຍ ທີ່ຄ່ອງຕົວ ແລະ ມີປະສິດຕິພາບ.
- ພັດທະນາລະບົບການຕິດຕາມ, ປະເມີນຜົນ, ລາຍງານປົກກະຕິເພື່ອທົບທວນ, ຄົ້ນຄວ້າ, ປຶກສາຫາລື ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາຕ່າງໆທີ່ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ພົບພໍ້ໃຫ້ທັນເວລາ.
- ຈັດເວທີສໍາມະນາແລກປ່ຽນບົດຮຽນ, ສ້າງຫໍກະຈາຍຂ່າວບ້ານ, ຈິດໝາຍຂ່າວ ແລະ ມີບັນດາເຄື່ອງມືທາງສື່ສັງຄົມອອນລາຍເຊັ່ນ: ເຟດບຸກ, ເວັບໄຊ, ວອດແອບ ແລະ ອື່ນໆຂັ້ນສູນກາງ, ຂັ້ນແຂວງ, ຂັ້ນເມືອງ ແລະ ຂັ້ນບ້ານຕາມຄວາມເໝາະສົມ.
- ສ້າງສູນພັດທະນາຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ເພື່ອໃຫ້ບໍລິການດ້ານເຕັກນິກ-ແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຂອງສູນກາງ ແລະ ຂອງແຂວງທີ່ມີທ່າແຮງ. ພັດທະນາພາລະບົດບາດຂອງສູນພັດທະນາຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ແລະ ຮັບຮອງໂດຍຄະນະຊີ້ນຳຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ແຂວງ.

- ຈັດຝືກອົບຮົບໃຫ້ພະນັກງານທີ່ຮັບຜິດຊອບສູນພັດທະນາຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ໃນການຂຽນບົດສະເໜີໂຄງການ, ການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງທຶນ ແລະ ການບໍລິຫານຈັດການໂຄງການຂອງສູນກາງ, ແຂວງ ແລະ ເມືອງ ທີ່ມີທ່າແຮງ.

V. ມາດຕະການໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການຕິດຕາມປະເມີນຜົນ

5.1 ມາດຕະການໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ກົງຈັກການຈັດຕັ້ງເພື່ອປະຕິບັດແຜນດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດເພື່ອພັດທະນາຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ແບບຍືນຍົງ ສະບັບນີ້ ແມ່ນເປັນພາລະໜ້າທີ່ຂອງຄະນະຊີ້ນຳຂັ້ນສູນກາງ, ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ. ລວມທັງກອງເລຂາ ແລະ ຂະແໜງການປື້ນອ້ອມ ເພື່ອຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມ ແລະ ໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ໃຫ້ຊາວບ້ານ, ກຸ່ມຜະລິດ, ກຸ່ມຫັດຖະກຳ, ກຸ່ມແປຮູບ, ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ແລະ ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃຫ້ຮັບຮູ້, ເຂົ້າໃຈ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງເປັນເອກະພາບກັນ. ຄະນະຊີ້ນຳສະເພາະຕ້ອງໄດ້ສົມທົບກັບບັນດາພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ຈັດຕັ້ງເຜີຍແຜ່ເປົ້າໝາຍ ແລະ ເນື້ອໃນຂອງແຜນດຳເນີນງານສະບັບນີ້ຢ່າງລະອຽດ ເພື່ອສາມາດຫັນເປັນແຜນງານ ແລະ ໂຄງການລະອຽດເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ຖືກທິດ.

ຊຸກຍູ້ໃຫ້ມີການເຊື່ອມສານບັນດາແຜນງານ ແລະ ແຜນວຽກຂອງແຜນດຳເນີນງານສະບັບນີ້ ເຂົ້າໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມແຕ່ລະຂັ້ນ, ຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຂອງແຕ່ລະຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ນຳສະເໜີແຜນງານ, ແຜນວຽກຕ່າງໆ ໃຫ້ຄຸ້ມຄອງພັດທະນາ, ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ, ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆໄດ້ເຂົ້າໃຈສະພາບລວມ, ບັນດາຊ່ອງຫວ່າງ, ປະເດັນທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ ເພື່ອຊອກຫາຊ່ຽວຊານ, ວິຊາການ ແລະ ງົບປະມານເຂົ້າມາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕາມແຜນທີ່ກຳນົດໄວ້.

ພາກລັດຕ້ອງເຮັດໜ້າທີ່ໃນການກຳນົດນິຕິກຳ, ນະໂຍບາຍ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆເພື່ອປັບປຸງລະບົບການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງ, ການເກັບກູ້, ການຜະລິດ, ການແປຮູບ, ການຕະຫຼາດ ແລະ ການສົ່ງອອກ. ສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອຳນວຍໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ, ການພັດທະນາຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າ ແລະ ການລົງທຶນໃນວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ. ສະໜັບສະໜູນດ້ານວິຊາການ ພ້ອມທັງການຄົ້ນຄວ້າເພື່ອພັດທະນາ ໂດຍຜ່ານການປະສານງານກັບບັນດາຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງພັດທະນາຕ່າງໆ.

ສະເໜີໃຫ້ຊາວກະສິກອນ, ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດເຕົ້າໂຮມເປັນກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ, ກຸ່ມຫັດຖະກຳ, ກຸ່ມແປຮູບ, ກຸ່ມຜູ້ເກັບຊື້, ສະມາຄົມ ແລະ ສະຫະກອນ ໃນອະນາຄົດ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຜະລິດຕະພັນຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ມີຄຸນນະພາບ, ປະລິມານ, ລາຄາ ແລະ ຕະຫຼາດມີຄວາມໝັ້ນຄົງ. ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ຄວນມີການປ່ຽນບົດຮຽນ ແລະ ປະສົບການດ້ານເຕັກນິກການຜະລິດ, ການແປຮູບ ແລະ ການຕະຫຼາດກັບກຸ່ມຊາວກະສິກອນຢ່າງເປັນປະຈຳ ເພື່ອປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງສິນຄ້າໃຫ້ໄດ້ຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ ແລະ ເຮັດໃຫ້ຜົນຕອບແທນຂອງແຕ່ລະພາກສ່ວນມີຄວາມເປັນທຳ.

ແຕ່ງຕັ້ງກອງເລຂາ, ສູນພັດທະນາຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ເພື່ອເປັນຈຸດປະສານງານກັບຂະແໜງການອື່ນໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມ ແລະ ໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ແຜນດຳເນີນງານວ່າດ້ວຍຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ແບບຍືນຍົງ ສະບັບນີ້ ໃຫ້ຊາວບ້ານ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ໄດ້ຮັບຮູ້ ແລະ ເຂົ້າໃຈເປັນເອກະພາບກັນ. ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕ້ອງໄດ້ແຕ່ງຕັ້ງພະນັກງານປະສານງານ ແລະ ຮັບຜິດຊອບຕາມພາລະບົດບາດຂອງຕົນ ຕາມທິດຊີ້ນຳຂອງຄະນະຊີ້ນຳຂັ້ນສູນກາງ, ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ. ກອງ

ເລຂາດັ່ງກ່າວຈະມີບົດບາດໃນການກະກຽມສ້າງສູນພັດທະນາຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຂອງສູນກາງ ແລະ ຂອງແຂວງ ທີ່ມີທ່າແຮງໃນອະນາຄົດ. ພິເສດ, ຕ້ອງໄດ້ຍົກສູງບົດບາດເພດຍິງຢູ່ໃນທຸກຂັ້ນຕອນຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຕ່ລະກິດຈະກຳຢ່າງຮອບດ້ານ ແລະ ມີຈຸດສຸມ.

5.2 ການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ

ສົມທົບກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ສ້າງລະບົບ ແລະ ກົນໄກການຕິດຕາມ, ປະເມີນຜົນ ແລະ ລາຍງານແຜນດຳເນີນງານດັ່ງກ່າວ ເພື່ອໃຫ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄປຕາມກອບແຜນງານ, ແຜນວຽກ ແລະ ບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍຕົວຊີ້ວັດຢ່າງເປັນລະບົບ. ກຳນົດ, ທົບທວນ, ປັບປຸງຕົວຊີ້ວັດ ແລະ ວິທີການທີ່ຊັດເຈນເພື່ອຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນກິດຈະກຳ. ໃນຂະນະດຽວກັນ, ເກັບກຳ, ສັງລວມ, ລາຍງານຂໍ້ມູນຕົວເລກດ້ານປະລິມານ ແລະ ຄຸນະພາບເປັນແຕ່ລະໄລຍະ, ເພື່ອລາຍງານໃຫ້ຄະນະຊີ້ນຳສະເພາະແຕ່ລະຂັ້ນຢ່າງທັນເວລາ. ໂດຍແມ່ນກອງເລຂາ ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍກົງ ພາຍໃຕ້ການຊີ້ນຳຂອງຄະນະຊີ້ນຳຂັ້ນສູນກາງ, ແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ ທີ່ໄດ້ຮັບການແຕ່ງຕັ້ງ.

ກຳນົດລະອຽດຕາຕະລາງເວລາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປັນໂຄງການ ຫຼື ກິດຈະກຳເພື່ອໃຫ້ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆ ໄດ້ເຂົ້າໃຈສະພາບລວມ ແລະ ບັນດາຊ່ອງຫວ່າງຕ່າງໆ ແລະ ປະເດັນທີ່ເປັນບຸລິມະສິດຂອງວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຂັ້ນແຂວງ ເພື່ອຊອກຫາຊ່ຽວຊານ, ວິຊາການ ແລະ ງົບປະມານເຂົ້າມາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ຖືກທິດ. ໃນຄະນະດຽວກັນ, ກຳນົດເຄື່ອງມືລະອຽດໃນການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນ ແລະ ສື່ສານກັບຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມທຸກພາກສ່ວນ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ບົດບາດ-ສິດ-ໜ້າທີ່ຂອງແຕ່ລະພາກສ່ວນລະອຽດ, ໂປ່ງໃສ ແລະ ສາມາດທົບທວນໄດ້, ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນດຳເນີນງານສະບັບນີ້ປະສິບຜົນສຳເລັດ.

VI. ໂຄງຮ່າງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ພາລະບົດບາດຂອງຄະນະຊີ້ນຳສະເພາະ

6.1 ໂຄງຮ່າງການຈັດຕັ້ງຂອງຄະນະຊີ້ນຳສະເພາະ

ຕໍາແໜ່ງ ແລະ ພາກສ່ວນ	ບົດບາດ
ຮອງລັດຖະມົນຕີກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້	ປະທານ
ຫົວໜ້າກົມ, ກົມປ່າໄມ້, ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້	ຮອງປະທານ
ຮອງຫົວໜ້າກົມ, ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້	ຄະນະ
ຮອງຫົວໜ້າກົມ, ກົມນະໂຍບາຍ ແລະ ນິຕິກຳ, ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້	ຄະນະ
ຮອງຫົວໜ້າກົມ, ກົມສົ່ງເສີມເຕັກນິກ ແລະ ປຸງແຕ່ງກະສິກໍາ, ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້	ຄະນະ
ຮອງຫົວໜ້າສະຖາບັນ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກໍາ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ, ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້	ຄະນະ
ຮອງຫົວໜ້າກົມ, ກົມນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກ, ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ	ຄະນະ
ຮອງຫົວໜ້າກົມ, ກົມສົ່ງເສີມການຜະລິດ ແລະ ການຄ້າ, ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ	ຄະນະ
ຮອງຫົວໜ້າກົມ, ກົມສົ່ງເສີມວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ, ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ	ຄະນະ
ຮອງຫົວໜ້າກົມ, ກົມອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຫັດຖະກຳ, ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ	ຄະນະ
ຮອງຫົວໜ້າກົມ, ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ	ຄະນະ
ຮອງຫົວໜ້າກົມ, ກົມແຜນການ, ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ	ຄະນະ
ຮອງຫົວໜ້າກົມ, ກົມແຜນການ, ກະຊວງການເງິນ	ຄະນະ
ຮອງຫົວໜ້າກົມ, ກົມແຜນການ, ສູນກາງສະຫະພັນແມ່ຍິງລາວ	ຄະນະ
ຮອງຫົວໜ້າກົມ, ກົມແຜນການ, ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດ	ຄະນະ
ຮອງຄະນະບໍດີ, ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດລາວ	ຄະນະ
ຫົວໜ້າພະແນກປ່າໄມ້ບ້ານ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ກົມປ່າໄມ້, ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້	ຈຸດປະສານງານ
ຫົວໜ້າພະແນກຫັດຖະກຳ, ກົມອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຫັດຖະກຳ, ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ	ຈຸດປະສານງານ

6.2 ພາລະບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງຄະນະຊີ້ນຳສະເພາະ

- ສ້າງນິຕິກຳ, ນະໂຍບາຍ ແລະ ຄຸ້ມຄອງວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ້ອງ; ເຂົ້າຮ່ວມປຶກສາຫາລື ແລະ ປະສານງານກັບຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າ ແລະ ມາດຕະການຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເພື່ອສະໜັບສະໜູນແຜນປະຕິບັດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງເຂົາເຈົ້າ.
- ສະໜັບສະໜູນ ແລະ ຊຸກຍູ້ຕິດຕາມກິດຈະກຳການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ສົ່ງເສີມພາຍໃຕ້ກອບຂອງແຜນດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍຫວາຍ-ໄມ້ປ້ອງ ແບບຍືນຍົງ, ເພື່ອຮັບປະກັນຄຸນນະພາບຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນໄລຍະຍາວ.

- ປະກອບຄຳເຫັນແທນຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆຢູ່ໃນຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າ ພິເສດແມ່ນຜູ້ຜະລິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງ ຊາວກະສິກອນ, ພ້ອມທັງເຫັນພາກທຸລະກິດເປັນຄູ່ຮ່ວມມືສຳຄັນ ທີ່ເປັນພາກສ່ວນ ແລະ ປະກອບສ່ວນຮ່ວມໃນກິດຈະ ກຳທີ່ເຂົາເຈົ້າສົນໃຈ ໂດຍຜ່ານການສົມທົບທຶນ.
- ສ້າງລະບຽບການ ແລະ ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມພັດທະນາວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຂອງສູນກາງ ໃນງານຕ່າງໆທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ; ປົກປ້ອງຜົນປະໂຫຍດ ແລະ ຮັບປະກັນມາດຕະການທາງດ້ານການຕະຫຼາດທັງທາງກົງ ແລະ ທາງອ້ອມ.
- ສ້າງຖານຂໍ້ມູນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຕົວເລກສະຖິຕິກ່ຽວກັບວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ; ດຳເນີນການສຶກສາ ແລະ ປະສານສົມ ທົບກັບບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ສາກົນ.
- ກຳນົດນະໂຍບາຍ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອຳນວຍເພື່ອພັດທະນາ ແລະ ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມວຽກງານຫວາຍ-ໄມ້ປ່ອງ ຂອງ ສປປ ລາວ.
- ສິ່ງແຜນງານ ແລະ ແຜນວຽກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃຫ້ກະຊວງ ແລະ ກົມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເພື່ອອະນຸມັດ ແລະ ລາຍງານຜົນຂອງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.
- ຄຸ້ມຄອງ, ຕິດຕາມ ແລະ ໃຫ້ຄຳປຶກສາແກ້ສະມາຄົມ, ກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ, ກຸ່ມຫັດຖະກຳ, ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນ ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດສະບັບນີ້.
- ສື່ສານ ແລະ ໄດ້ຮັບງົບທີ່ສະໜັບສະໜູນຈາກສູນກາງ, ພາກທຸລະກິດ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາຕ່າງໆ.

ເອກະສານອ້າງອີງ

ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ, 2020. ຕົວເລກການນຳເຂົ້າ-ສົ່ງອອກ ຂອງ ສປປ ລາວ 2016-2020

ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, 2015. ຍຸດທະສາດພັດທະນາກະສິກຳຮອດປີ 2025 ແລະ ວິໄສທັດ ຮອດປີ 2030

ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ, 2015. ແຜນດຳເນີນງານສົ່ງເສີມ ແລະ ພັດທະນາຫັດຖະກຳໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ

ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ, 2014. ຍຸດທະສາດພັດທະນາວິສະຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ (SMEs)

ສະພາແຫ່ງຊາດ, 2019. ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້ (ສະບັບປັບປຸງ)

ສູນທອນ ເກດພັນ ພ້ອມດ້ວຍຄະນະ, 2008. ປຶ້ມຄູ່ມືພາກສະໜາມກ່ຽວກັບຫວາຍໃນ ສປປ ລາວ

ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງຫົວພັນ, 2016. ຍຸດທະສາດພັດທະນາກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຮອດປີ 2025 ແລະ ວິໄສທັດຮອດປີ 2030

ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ, 2020. ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມແຫ່ງຊາດຄັ້ງທີ 9

ອົງການ GRET, 2019. ບົດລາຍງານການປະເມີນຜົນຮ່ວມໄລຍະກາງ ຂອງໂຄງການໄມ້ປ່ອງ ແລະ ຫວາຍ ກັບ ໂຄງການຫວາຍ ແລະ ໄມ້ປ່ອງ

ອົງການ GRET, 2019. ບົດລາຍງານຜົນການສຶກສາຂະແໜງການໄມ້ປ່ອງ ແລະ ຫວາຍ

ອົງການ GRET, 2016. ແຜນຍຸດທະສາດພັນທະນາໄມ້ປ່ອງ 5 ປີຄັ້ງທີ II ຂອງແຂວງຫົວພັນ

e-Bangi, 2019. An overview of rattan industry status and its economic aspect in setting up rattan-based industry in Malaysia

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

-----000-----

**ແຜນດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍຫວາຍ ແລະ ໄມ້ປ່ອງແບບຍືນຍົງ
(2021-2025)**

NATIONAL ACTION PLAN FOR SUSTAINABLE RATTAN AND BAMBOO (2021-2025)

Vientiane Capital

15/03/2021

Lao People's Democratic Republic
Peace Independence Democracy Unity Prosperity

Ministry of Agriculture and Forestry

No. 0559 /MAF

Vientiane Capital, dated: 21st May, 2021

Endorsement Letter
On the Approval of the National Action plan for Sustainable Rattan and Bamboo
(2021-2025)

- Referring to the forestry law, No.64/NA, Dated: 13th June, 2019.
- Referring to the Prime Minister's decree on the roles and mandates of Ministry of Agriculture and Forestry No. 99/PM, dated: 09th March, 2017.
- Referring to the proposal from Department of Policy and Legal Affairs (DOPLA), No.269/DOPLA, Dated: 06th May 2021.

Minister of Agriculture and Forestry has agreed as following:

- Article 1   To endorse and announce the enforcement the National Action plan of Sustainable Rattan and Bamboo (2021-2025).
- Article 2   The Department of Forestry has a role to coordinate with other line agencies and stakeholders at national and local levels to disseminate and implement this National Action Plan for Sustainable Rattan and Bamboo (2021-2025) as identified in the article 1.
- Article 3   All line offices, Departments, Institutes, and other equivalent offices related to Ministry of Agriculture and Forestry, Provincial Agriculture and Forestry Offices in Vientiane Capital as well as in other provinces to be informed, collaborate and implement the National Action Plan in an effective manner and other stake holders have to recognize, collaborate and join the implementation of this agreement to have a good result.

Minister of Agriculture and Forestry

Dr. Phet Phomphiphak

With copies to:

- Mr. Minister, Vice Minister   03 copy (for reporting)
- Permanent Secretary Office   01 copy (for acknowledgment)
- Department of Forestry   01 copy (for implementation)
- Department of Policy and Legal Affairs   01 copy (for acknowledgment)
- Reserve   01 copy

Forward

Lao PDR is endowed with rattan and bamboo species that are widespread throughout the country. Rattan and bamboo have been widely used in daily life and have played an important role in generating income for the rural communities in association with the Lao people's livelihoods for a long time. Many stakeholders agreed that rattan and bamboo sectors have high potential for sustainable development; however, currently, there is no specific action plan to support the sustainable rattan and bamboo natural resource management; rattan and bamboo value chain development is scattered; limited supporting policy to private sector resulting in limited income generation and poverty alleviation for local communities.

Under the financial support from the French Agency for Development (AFD) and Swiss Agency for Development and Cooperation (SDC) and through a Bamboo and Rattan Project implemented by GRET, expertises have been mobilized to support the national taskforce to prepare the National Action Plan (NAP) for sustainable rattan and bamboo to 2025 and vision to 2030. This NAP requires the appointment of specific national, provincial and district taskforces where there are potential to sustainably develop the rattan and bamboo sectors. The Secretariat and the Rattan-Bamboo Development Center are to be appointed as focal points to integrate the contents of the NAP into the Socio-Economic Development Plan (SEDP) and development programme of each relevant sector. It also requires to transform into detailed projects for implementation with clear monitoring, evaluation and reporting plan. Each relevant sector is required to allocate a focal person to coordinate and implement the NAP based on their role and responsibilities. In particular, the role of women must be highlighted at each stage of the comprehensive and focused implementation.

The Taskforces at each level, including the secretariat and relevant departments, should encourage, promote and disseminate contents to villagers, producer groups, businesses, related civil society organizations, development projects and other actors to learn, understand the priority issues in order to find experts and budget to implement the NAP in a synthesized manner. The government must play a role in setting legislation, policies and creating a conducive environment for doing business and developing the value chain of rattan and bamboo. At the same time, encourage the formation of farmers and business organization to stabilize the rattan-bamboo products, prices and markets and to support local associations to support this process.

In the next five years, under the supervision and guidance of the Taskforces for the Development of rattan and bamboo sectors, this NAP for sustainable rattana and bamboo (2021-2025) will serve as a crucial direction for the development and bamboo and NTFPs sector in Lao PDR. The Taskforce for preparation of the NAP for sustainable rattan and bamboo therefore, would like to sincerely thanks to all relevant stakeholders for their contribution.

Director General
Mr. Bounpone Sengthong

Table of Contents

Abbreviations	ii
Executive Summary	iii
I. Introduction	1
1.1 Overview of the rattan and bamboo development in Lao PDR.....	1
1.2 Overview of the previous rattan and bamboo research and scientific information	2
1.3 Related supporting policies on rattan and bamboo development in Lao PDR	4
II. Opportunities, Challenges and Lessons Learnt from Rattan and Bamboo Development in Lao PDR	6
2.1 Opportunities and challenges.....	6
2.2 Lessons learnt for rattan and bamboo development.....	7
III. Vision to 2030 and Goals of National Action Plan for Sustainable Rattan and Bamboo to 2025	9
3.1 Vision for rattan and bamboo development to 2030.....	9
3.2 Overall goals of the national action plan for rattan and bamboo to 2025	9
IV. Prioritized Programmes and Action Plans.....	10
4.1 Programme 1: The sustainable rattan and bamboo natural resource management	10
4.2 Programme 2: Rattan and bamboo researches and technical extension	12
4.3 Programme 3: Capacity enhancement for farmer organization, traders and local stakeholders on rattan and bamboo value chains.....	13
4.4 Programme 4: Rattan and bamtoo marketing development	15
4.5 Programme 5: Improvement of enabling environment to support the sustainable development of rattan and bamboo sector	18
V. Implementation Mechanism and Monitoring and Evaluation.....	21
5.1 Implementation mechanism	21
5.2 Monitoring and evaluation	22
VI. Organizational Chart of the National Taskforce for the Development of Rattan and Bamboo sector	22
6.1 Organizational chart.....	22
6.2 Role and responsibility of the national taskforce	23
References.....	24

Abbreviations

AFD	French Agency for Development
BNDA	Bamboo and NTFPs Development Association
DAFO	District Agriculture and Forestry Office
DICO	District Industry and Commerce Office
EU	European Union
FSC	Forest Stewardship Council
GDP	Gross Domestic Product
GI	Geographic Indication
GRET	Professionals for Fair Development
NAP	National Action Plan
ODOP	One District One Product
PAFO	Provincial Agriculture and Forestry Office
PICO	Provincial Industry and Commerce Office
PGS	Participatory Guarantee System
SDC	Swiss Agency for Development and Cooperation
SMEs	Small and Medium Enterprises
WWF	World Wide Fund for Nature

Executive Summary

Lao PDR is endowed with biodiversity and rattan and bamboo species that has played an important role in generating income for the rural communities. It was estimated that rattan and bamboo can contribute about 22,000,000 US dollars or more per year to the country's Gross Domestic Product (GDP) with about 150,000 households, within 1,700 villages, have access to and use rattan-bamboo resources.

Many stakeholders agreed that the rattan-bamboo sectors still have high potential for sustainable development based on the experiences and lessons learned from many projects that have been implemented in the past, such as the Bamboo and Rattan Project (GRET) and the Sustainable Rattan and Bamboo Harvesting Project (WWF). In Lao PDR, the sector's development is still very scattered without specific action plan to support. This has resulted in limited effectiveness of resource management for rattan and bamboo. The development of rattan and bamboo value chains and their contribution to the income generation and poverty reduction can be improved.

In the next ten years, in order to foster the development of rattan and bamboo sectors in the country, The National Taskforce has prepared the National Action Plan (NAP) for the sustainable rattan and bamboo development as defined by the 2030 vision that aims at "Sustainable allocation, management and use of natural rattan and bamboo resources with more efficient, economic-visible and contribute to the livelihood improvement and poverty reduction in line with green and sustainable development". This will be achieved through promotion and development of rattan and bamboo value chains in association with building capacity of government staff, producer groups, traders with favorable policies at different levels. The NAP has set up five development goals including:

- Firstly, Rattan and bamboo resources are allocated, managed and used in a planned manner, in connection with the expansion of plantations, contributing to the expansion of forest cover to 70% of the country by 2025, through the participation of the community effectively and efficiently;
- Secondly, Research for the development of rattan-bamboo has been promoted, linked to the specialized capacity building on bamboo and rattan. Results of the researches, innovation and production are disseminated and promoted at each level comprehensively and with focus.
- Thirdly, Capacity and skills of producer groups, traders and local service providers in various fields have been improved to foster the development of the value chains of rattan-bamboo products. At the same time, ensuring the sustainable income generation for local communities.
- Fourthly, Both domestic and foreign markets have been developed, with mechanisms for linkage, access, development of marketing and advertising through the development of trade marks and tools for the continuous and sustainable promotion of rattan-bamboo products.
- Fifthly, Supportive policies to promote the value chain of products and investment in rattan-bamboo sectors have been improved on the basis of of coordination, management of quotas approval system, appropriate tax and fees, streamlined procedures, facilitation of the public sector, efficient, effective, transparent manner. Sufficient coordination, personnel and budget to manage, appropriately facilitate and develop the rattan-bamboo sectors at each level, with a focus on the government, business sector, and development organizations related to bamboo-rattan sector.

The NAP has identified five programmes and 14 action plans with relevant rationals, objectives, indicators and detailed activities. The prioritized programmes and action plans include:

Programme 1: The sustainable rattan and bamboo natural resource management

Plan 1: Innovation and adaptation of sustainable rattan and bamboo resource management

Plan 2: Capacity building of local communities for rattan and bamboo resource allocation, management and uses

Plan 3: Natural rattan and bamboo resource and garden inventory throughout the country

---

Programme 2: Rattan and bamboo researches and technical extension

---

Plan 4: Rattan and bamboo researches for development
Plan 5: Rattan and bamboo technical extension
Programme 3: Capacity enhancement for farmer organization, processors, traders and local stakeholders on rattan and bamboo value chains

---

Plan 6: Capacity enhancement for farmer organization for rattan and bamboo production
Plan 7: Capacity and skill enhancement for handicraft, processing groups, traders and local stakeholders along rattan and bamboo value chains
Programme 4: Rattan and bamboo marketing development

Plan 8: Domestic marketing development for rattan and bamboo products
Plan 9: "Trade Mark" and marketing tool development for rattan and bamboo products
Plan 10: Regional and international market linkages for rattan and bamboo products
Programme 5: Improvement of enabling environment to support the sustainable development of rattan and bamboo sector

---

Plan 11: Review and adaptation of quota system for rattan and bamboo
Plan 12: Improvement of enabling environment for value chain and sector development for rattan and bamboo
Plan 13: Institutional development and specific capacity building for rattan and bamboo
Plan 14: Establishment of information system and network, and rattan and bamboo development center at national and provincial levels

I. Introduction

1.1 Overview of the rattan and bamboo development in Lao PDR

Lao PDR is rich in varieties and species of rattan and bamboo that are widespread throughout the country. Rattan and bamboo are used for furniture, handicrafts and household items. Bamboo poles are used as building materials, bamboo slats and sticks, plywood, veneer, paper pulp, paper, textiles and bamboo charcoal¹. Rattan and bamboo shoots are used as a diversified types of local food with closely linked to local food security. Both rattan and bamboo are considered to be an important source of income and have long been associated with the livelihood and culture of the Lao people.

Table 1: Export of planting materials (bamboo, rattan and cotton under HS Code-14) and plants and similar products (HS Code 46) from Lao PDR, (\$US)²

No.	Importers	2016	2017	2018	2019	2020	Total
1	China	51,480	63,346	73,009	396,988	375,642	960,465
2	Thailand	269,760	141,600	86,500	128,200	264,350	890,410
3	Vietnam	35,117	79,062	16,353	85,408	52,082	268,022
4	USA	4,434	6,685	312	7,495	6,282	25,208
5	Japan	474	2,930	125	0	0	3,529
6	Others	1,933	19,404	0	0	120	21,457
	Total	363,199	313,027	176,299	618,090	698,477	2,169,091

In the past five years between 2016-2020, the official export figures show that Lao PDR exported planting materials under Harmonized System Code (HS Code) 14, and plants and similar products HS Code 46 to eight countries including China, Thailand and Vietnam. However, the results of a GRET (2019) study estimated that the actual export is much higher and that generating income for the community, contributing to the country's Gross Domestic Product (GDP) could reach \$ 22,000,000 per annum. A total of 150,000 households in 1,700 villages have access and use rattan and bamboo resources mainly including bamboo and rattan shoots (48%), handicrafts and furnitures (28%) bamboo slats and sticks (24%)³. Reports from WWF (2019) and GRET (2019) indicate that, in Bolikhamxay province, rattan handicrafts can generate an income of \$ 310 per family whilst bamboo sector in Houaphanh province can generate income for up to 2,307 families with an average of \$US 309/family, contributing to the province's GDP of \$US 713,367 (Table 2).

Table 2: Previous rattan and bamboo value chain development, 2019

	Rattan ⁴					Bamboo ⁵					Sub-total
	Rattan wire	Rattan shoot	Rattan seed/seedli	Handicrafts	Sub-total	Kuan bamboo	Khom bamboo shoot	Dja bamboo shoot	Hok bamboo	Handicraft	
No. household	125	58	21	131	335	1,029	836	100	169	560	2,307
No. villages	2	1	2	8	13	28	14	4	5	28	62
GDP (\$US)	5.418	7.710	3.975	35.750	53.853	341.638	119.525	18.179	4.413	229.613	713.367
\$US/HH	64	133	189	310	161	332	143	182	26	410	309

While the development of rattan and bamboo sectors in Lao PDR is still fragmented, it is largely based on the support from development projects. By the end of 2020, a number of projects promoting

¹ Based on: Liese et al. 2015; Lobovikov et al. 2012

² Based on: Ministry of Industry and Commerce, 2020. Import and export figure from Lao PDR from 2016-2020

³ Based on: GRET ,2019. Bamboo and rattan sector study

⁴ Based on: The Sustainable Rattan and Bamboo Harvesting Project (WWF), 2020

⁵ Based on: The Bamboo and Rattan Project (GRET), 2020

bamboo are in Houaphanh, Bokeo, Vientiane and Vientiane Capital. Projects supporting rattan sector are still minimal, mostly in the central and southern provinces of Bolikhamxay, Saravan and Sekong.

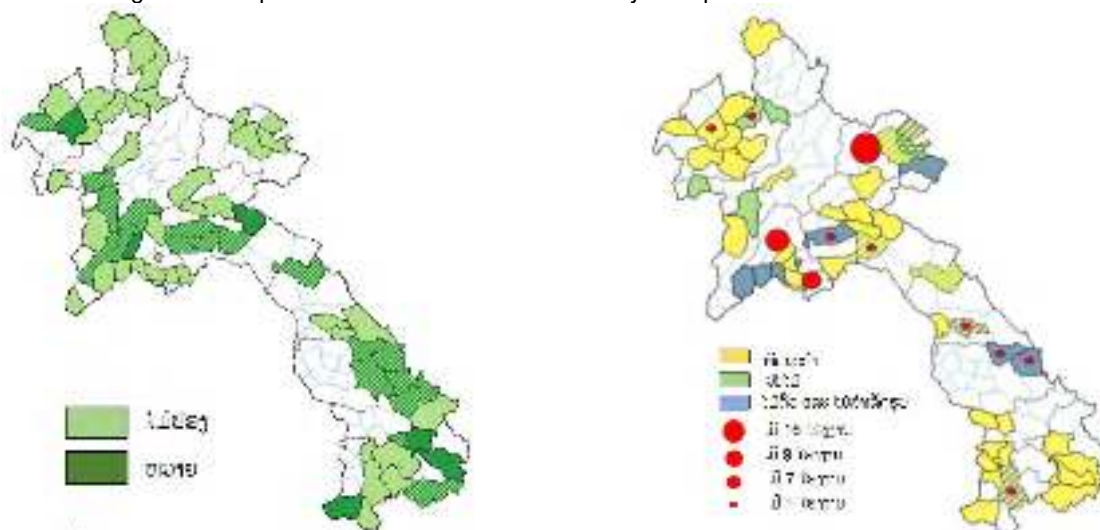
1.2 Overview of the previous rattan and bamboo research and scientific information

Rattan is a non-timber forest product (NTFP) in the (*Palmeae*) *Arecaceae* family, a subspecies *Calamoideae*, *Calamus* family native to Asia, Africa and Australia. There are about 600 species of rattan worldwide belonging to 13 genera of *Calamus*, most commonly found in Southeast Asia and the Pacific⁶. Rattan diversity is abundant in Malaysia, Indonesia, the Philippines, China, Bangladesh, Sri Lanka, Myanmar and India. Currently, the largest producers and distributors of rattan products are: Indonesia (37,000 ha) and Malaysia (31,000 ha).

In Lao PDR, a total of 41,523 hectares of rattan resource have been allocated and managed, of which 10,494 have been certified by the Forest Stewardship Council (FSC)⁷ with 31 species of rattan and 6 genera researched and classified⁸. From these, 6 species are very common, such as Thoon rattan, Ngew rattan, fragrant (Hom) rattan, Amhang (yellow spin rattan), bitter rattan (Ton rattan) and Thock rattan. In general, rattan has a dimension of between 1-5 cm and can be longer than 30 m if the rattan is more than 10 years old. Rattan species with large dimension are an important factor for the rattan production particularly Thoon rattan. The most cultivated rattan species are small-stranded rattan, such as Nyea rattan, Ton rattan, and honey (Nampheng) rattan.

Bamboo belongs to the genus *Poaceae* in the subfamily *Bambusoidea*, which has more than 120 genera and 1,642 species worldwide⁹, with possibility of more species to be discovered, especially in Asia and the Indochina Peninsula. In 2020, a survey was conducted in eight Northern and Central provinces, and a total of more than 16 genera and 121 species were reported¹⁰ in Lao PDR. Each type of bamboo has a different length and thickness. The bamboo dimensions are varied from 2-3 centimeters to 15-20 centimeters with lengths of between 3 meters and 30 meters. Bamboo has a 4-5 times higher biomass production capacity than ordinary trees, producing up to 70-80 tons/ha during a life cycle of bamboo¹¹.

Figure 1: Maps of rattan and bamboo density and products distribution in Lao PDR¹²

⁶ Based on: Razak Wahab et al., (2019); Wahab et al., (2016 & 2007); Effah et al., (2014)

⁷ Based on: The Sustainable Rattan and Bamboo Harvesting Project (WWF), 2020

⁸ Based on: Sounthone Khetphan, et al., 2008. Field Manual for Rattan in Lao PDR

⁹ Based on: Vorontsova, Clark, Dransfield, Govaerts, & Baker, (2016)

¹⁰ Based on: Singkong Xayalath, et al., (2020)

¹¹ Based on: Greijmans et al., (2007)

¹² Based on: WWF (2019). Bamboo and rattan sector study report

The special characteristics of bamboo is that it grows rapidly from many rhizomes and root systems¹³. While life cycle is between 5-10 years and 70-100 years before flowering (known as Khee), during which the bamboo dies. New seedlings could be reproduced and sprouted from the seeds. Bamboo can control soil erosion well, possess high carbon sequestration, rehabilitate degraded soil, and serve as a habitat and food for various wildlife species. In addition, bamboo can also control deforestation and contribute to climate change mitigation¹⁴. In Lao PDR, bamboo covers more than 2.3% of the country's total forest cover¹⁵.

---

¹³ Based on: Banik 2015; Yuen et al. (2017)

¹⁴ Based on: Zhou et al. (2005); Nath et al. (2015); Yeasmin et al. (2015); Tu et al. (2017); Lin et al. (2017)

¹⁵ Based on: MAF, 2015

1.3 Related supporting policies on rattan and bamboo development in Lao PDR

Figure 2: Relevant supporting policies on rattan and bamboo sectors

Currently, Lao PDR does not have a national action plan on sustainable rattan-bamboo to promote the development of rattan-bamboo sectors resulting in limited efficiency on resource management and development of rattan and bamboo value chains. Therefore, income generation and contribution to poverty alleviation are being limited. However, there are many policies, national development plans and regulations that can be referenced and linked to the development of rattan and bamboo sectors as shown in Figure 1 and described as following.

The Small and Medium Enterprise development strategy (2016-2020)

The Small and Medium Enterprise (SMEs) development strategy encourages entrepreneurs to form producer groups for export and to bring their products to domestic and international exhibitions. It also focuses on policies including promotion or productivity, technology and innovation; promotion of access to finance, business development consulting services and market expansion; creation and development of new starters as well as support on favorable enabling environment for business, tax and fees.

The Decree on SMEs promotion and development fund No. 299/GoL, dated 4/9/2019, encourages business units to access to such loans through commercial banks and other financial institutions whilst handicraft is one of the four prioritized sectors promoted by the decree with interest rate of 3%. However, the basic conditions of such credit, which include the seeking entity must be a business unit with a clear business plan, and trained in financial accounting and business planning as defined in Article 10 and Article 15 of the Decree.

The National Action Plan to promote and develop the handicraft sector nationwide (2016-2020)

The purpose of this action plan is to unify and serve as a reference point for the promotion and development of handicrafts throughout the country in order that sustainable growth could be achieved. At the same time, improve natural and traditional production practices towards commercial handicraft production to meet demands for both domestic and export markets while on the another hand, to sustainably preserve the cultural identity. The vision of this action plan is to: support and engage artisans to diversify production, to upgrade the knowledge, ability and skills in production to create added value to the product and preserve the national cultural tradition.

Agriculture development strategy to 2025 and vision to 2030

The strategy promotes the study and analysis to identify and implement appropriate credit policies with low interest and long-term credit, as well as improve the form and principles of collateral to be in

line with agricultural production, which is considered a risky production (natural disaster), especially for prioritized local and national production. At the same time, transform the management and organization of agricultural groups/cooperatives into a rule of law through the implementation of relevant laws and regulations.

[Presidential Decree on Natural Resource Tariffs No. 001/President, date 12/12/2015](#)

The Decree aims at to ensure accurate, uniform and efficient collection of natural resources throughout the country. It also aims to generate revenue for the state budget in accordance with the law, and contribute to the national socio-economic development. Of which, the principle of uniformity was set at the same rate throughout the country, for the natural resource value of NTFPs (% of sales value) of Thoon rattan and small rattan is 30%, rattan shoots, bald shoots, palm shoots are 30%, bamboo and Luang bamboo is 15%. These fees are collected when the NTFPs are moved or exported by basing on the actual selling price or calculating the amount of natural resources harvested for sale or use.

[Forest law \(Modified version\) No. 64/Paliament, dated 13/06/2019](#)

The modified forest law has defined the forest strategy as the basic policy for the management, protection, development and use of forests and forest lands in a green and sustainable manner to increase forest cover to 70%. In particular, the law promotes two levels of forest strategy at central and provincial. In addition, other details, such as Article 59 which provides information on tree plantation and NTFPs production while Article 60 involves the promotion of tree plantation and NTFPs; and Article 63 elaborates on the home use of forests, timber and NTFPs.

[The 9th Five-year Social Economic Development Plan \(2021-2025\)](#)

The Plan links to the development of rattan and bamboo sectors including Direction and Objective 3 - Development of human resources to drive socio-economic development, rural development and poverty reduction to improve people's lives; Direction and Objective 4 - Develop an environmental friendly economy, manage and use natural resources sustainably, economically and efficiently; Direction and Objective 5- Improving the management, administration and services of the public sector in a streamlined, timely, transparent and efficient manner. In addition, the Plan includes Target 3 - Quality, strong and sustainable economic growth and Priority 7 which emphasizes improving access to credit and marketing of the agriculture and forestry sector.

II. Opportunities, Challenges and Lessons Learnt from Rattan and Bamboo Development in Lao PDR

2.1 Opportunities and challenges

Opportunities	Challenges
<ul style="list-style-type: none"> • Lao PDR has rattan-bamboo forest in many areas, high potential of raw materials that can attract business investment. There are tools and methods for land use planning and allocation of rattan and bamboo forest areas for sustainable management, use and development. • Sustainable, green and environmental-friendly development and climate change has been attended and is closely linked to the development of rattan and bamboo sectors. • Communities could earn supplementary income from rattan-bamboo harvesting with tradition of weaving handicrafts (especially women) that can be developed into a sustainable value chain that can contribute toward a source of national income. • The market demand for rattan and bamboo products tends to increase, the products are more diverse and can meet the needs of the market. Lao PDR is the first country in the world to receive FSC certification, which is a good opportunity for Lao rattan products to access international markets. • Many lessons learned exist in the development of rattan-bamboo sectors, especially under the support of GRET and WWF. There are lessons that can be learned directly from foreign countries such as Thailand and Vietnam. • Some lessons learned on research and demonstration on production techniques, harvesting of rattan-bamboo that can be applied. The promotion of the cultivation techniques under the forest and domestication of good quality with high market demand rattan-bamboo can be adapted. • Government recognizes the importance of rattan-bamboo sector with relevant issues could be addressed for proper solutions. 	<ul style="list-style-type: none"> • In some areas, villagers do not see the importance and cooperate in the management of rattan-bamboo resource in accordance with the rules of allocation, management and use. • Rattan-bamboo harvesting is difficult with low price. Trading of rattan-bamboo is not yet well organized, the return on rattan-bamboo handicrafts is still low. There is a lack of tools and equipment to improve processing quality with limited capacity and skill. • Villagers still do not understand the importance of cultivating rattan and bamboo for commercial purposes. The extension of production techniques is limited whilst there is no stable market for rattan shoots. • Supporting policies to promote the rattan-bamboo business are still limited. This includes tax and fees, timing and procedures for issuing quotas, moving approvals, import procedures for equipment and tools for production and export. • Limited investment of rattan-bamboo entrepreneurs with family base. The capacity of local entrepreneurs is still limited, not yet turned into a well-organized enterprise. • FSC-certified rattan products must be inspected by an international body with high cost. Lack of specific financial support to the development of rattan-bamboo sectors. Stakeholder coordination is not yet harmonized; The provision of information and the public budget to support the promotion of rattan-bamboo is still limited, lacking specialized skills.

2.2 Lessons learnt for rattan and bamboo development

The Bamboo and Rattan Project (GRET)

Currently, the Bamboo-Rattan Project is funded by the SDC and AFD (2017-2020) with the aim of promoting the participation of farmers' organizations and social organizations, to contribute to the development of the bamboo-rattan value chain in Lao PDR, as well as ensuring sustainable forest management and generating income for rural communities. Previously, the project has promoted the development of value chains of Kuan bamboo slats and sticks, Hok dried bamboo shoot, Khom and Dja fresh bamboo shoots and bamboo handicraft. The project has promoted the establishment of the Bamboo and NTFPs Development Association (BDNA) to facilitate the local bamboo and NTFP development. By the end of 2020, the project had expanded the management of 5,253 hectares of bamboo forest resource in 33 villages. 4,013 families earn income from bamboo activities.

The project has developed tools for bamboo resource management with the participation of local communities. However, the efficiency of monitoring before and after the harvest season should be improved, especially with the supply of Kuan bamboo to the factories in order that their operational capacity could be assessed with provision of appropriate quotas to ensure sustainable management and use of bamboo resource.

Problems that hinder the operation of the bamboo-rattan business should be reviewed and resolved, as well as the mechanism for distributing quota for harvesting bamboo in a concise, timely, uniform and transparent manner. Continue the forum to discuss with various stakeholders between the central government, provinces, districts, entrepreneurs, villagers and other stakeholders to exchange information, coordinate in monitoring, managing, addressing issues and finding solutions.

Continue to strengthen producer groups through increasing their capacity for better price negotiation and finding markets. Strengthen their product quality inspections, exchange of marketing information, group management, collection of membership fees as a source of income for the group, group fund management, and liaison with other stakeholders. Continue to upgrade the skills of various civil society organizations to support and facilitate the development of bamboo and rattan activities at the local level.

The Sustainable Rattan and Bamboo Harvesting Project (WWF-Laos)

Since 2006, under the financial support of IKEA, EC, SIDA and SDC through WWF-Laos, the project has introduced a rattan supply chain model from sustainable rattan resource management certified by the FSC to the distribution of rattan handicrafts. The project focuses on the sustainable rattan resource management and fair business resulting in rattan in Lao PDR as the first country certified by FSC. During the current phase, the project emphasizes the strengthening and enhancing the production and harvesting rattan and bamboo environmentally, economically and socially. By the end of 2019, 31,029 hectares of rattan forest had been managed and 10,949 hectares were certified.

There should be a supporting policy to reduce the cost of natural resources, reforestation and taxes in the rattan forest area, which has been allocated to support local production, as well as encourage villagers to conserve and generate income in a sustainable manner. Reduce procedures, fees and charges for moving rattan and services to facilitate the movement of raw materials and distribution of rattan goods throughout the country, including exports.

Improving the supply of rattan raw materials from allocated and managed areas, with clear harvesting plans for handicraft groups to generate income for sustainable rattan resource management. At the same time, it is necessary to improve the processing quality and weaving techniques of rattan and bamboo handicrafts so that they are of good quality with diversified patterns that can meet the market demand.

Improving the skills of handicraft groups, entrepreneurs in business management, market linkages, especially fluent and smooth communication with foreign customers. Systematically enhancing the capacity of the handicraft groups, the entrepreneurs from production, product design, product promotion, as well as the creation of various business plans. Establishing village handicraft group models so that villagers can process raw materials at the village level to ensure quality, reduce transportation costs, and create jobs for villagers. In the future, considerations should be placed on the establishment of rattan and bamboo handicraft cooperatives in provinces with demonstrated potential, especially in Bolikhamxay province.

Lessons learnt from other projects and stakeholders

Since 2016, under the direction of the Department of Forestry, an annual consultative platform on the development of bamboo-rattan sector have been organized with the participation of various projects and stakeholders. In 2019, under the support of the Bamboo and Rattan Project (GRET), a bamboo-rattan sector study was conducted in Lao PDR whilst results of the workshop and various studies and study tours have been discussed and shared as highlighted below.

Providing support to strengthen local entrepreneurs in skills and access to funding, especially for SMEs, producer groups and local business units. Encouraging the development of value chains and the capacity of producers, especially the poor ones.

Promoting and maintaining a legal framework and legislation that is flexible based on local conditions and the agreement of the local communities. Establishing policies and modifying regulations that can sustainably allocate and manage resources with community involvement. At the same time, maintain a framework that the community can access and use the rattan-bamboo resources.

Establishing guidelines and incentives with clear management systems to attract both domestic and foreign investment. Review and improve policy frameworks that enable producers and the business sector to participate in and implement systematic and sustainable harvesting, production, processing and export procedures. Review the quota system, consider the multi-year quota issuance model to promote long-term investment, as well as to promote the development of a sustainable management system.

Promoting access to speciality markets and improving product quality and design, as well as studying mechanism to integrate into emerging markets such as ASEAN and China. Product certification such as One District, One Product (ODOP), FSC, Geographic Indication (GI), Fair Trade is important because it helps to connect to the market as should be promoted.

Forest management is important and necessary, and the plan should include rattan and forest resource management. The production and processing of bamboo and rattan shoot products has grown and there is an increasing demand, which should continue to be supported. Promoting the cultivation of rattan under the forest, as well as identify suitable varieties for area, soil, climate and other conditions should be considered.

Ease of doing business and investing is necessary and linked to the tax system, registration, environmental, social and other responsibilities. At the same time, the coordination among line agencies and issues related to multi-sectors should be improved to promote the sustainable development of rattan-bamboo sectors.

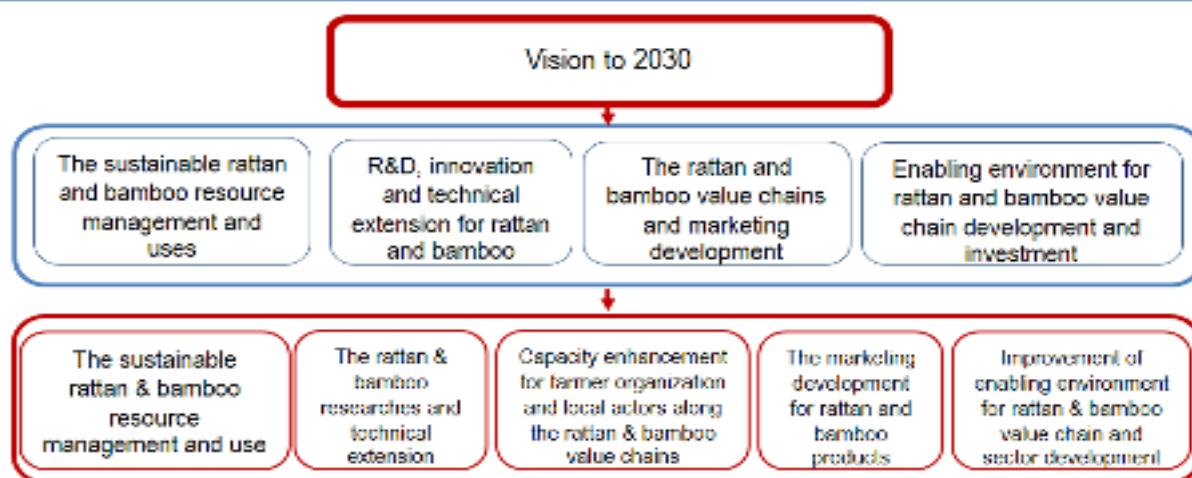

III. Vision to 2030 and Goals of National Action Plan for Sustainable Rattan and Bamboo to 2025

3.1 Vision for rattan and bamboo development to 2030

By the year 2030, the natural rattan and bamboo resources has been sustainably and effectively allocated, managed and used, contributing to the poverty reduction of local communities and rural development in line with the green and sustainable direction. This vision will be fulfilled through rattan and bamboo value chain promotion and development, linking to capacity building of government staff, farmer organizations, traders with sufficient and specific enabling supports from the government.

Framework for the National Action Plan for Rattan and Bamboo

3.2 Overall goals of the national action plan for rattan and bamboo to 2025

In order to guide the development of rattan and bamboo sectors in Lao PDR in accordance with the vision to 2030 and the action plan to 2025, the National Action Plan on Sustainable Rattan and Bamboo has identified 4 areas and 5 programs. Among them, five goals have been set for the development of rattan and bamboo sectors as follows:

- The rattan and bamboo natural resources have been allocated, managed and used in a planned manner, linked to the domestication, contributing to the expansion of the forest cover to 70% by 2025, with the active participation of the local community.
- The research for development on rattan and bamboo has been supported, linking to the specific capacity building on rattan and bamboo. The demonstration and extension of research results, innovation and production techniques has comprehensively promoted and focused.
- The capacity and skills of farmers' organizations, traders and local service providers in various fields have been improved as a fundamental pillar for the development of rattan and bamboo value chains, on the basis of ensuring the benefits to the local community.
- The domestic and foreign markets have been sustainably developed with clear mechanism for market linkages, access and promotion through "Trade mark" and other marketing tools.

- Supporting policies to promote value chains and investment in rattan and bamboo sectors have been improved on the basis of effective coordination, streamlined, timely, transparent and efficient quota management, appropriate tax and fees, business operations, exports and related public services. Sufficient personnel and budget to manage and facilitate the development of rattan and bamboo at various levels from government, private sector and development organizations.

IV. Prioritized Programmes and Action Plans

4.1 Programme 1: The sustainable rattan and bamboo natural resource management

Plan 1: Innovation and adaptation of tools for sustainable rattan and bamboo resource management

Rational: Currently, the tools and practices for rattan and bamboo resource management are not synthesized. In some areas, rattan and bamboo are harvested at a risk of extinction with overharvesting, harvesting of bamboo poles of younger than three years old whilst forest fires are reported in some areas. While some areas have been converted from bamboo forests to agricultural cash crop areas. Village patrols are also irregular due to a lack of budget and incentives to implement regulations.

Objectives: To review, synthesize lessons learned, and adapt tools and methods for the sustainable rattan and bamboo resource allocation and management with more compact, and effective manner through sustainable and participatory land use planning, and community participatory management of rattan and bamboo resources.

Indicators:

- Reviewed, synthesized and adapted tools and methods for sustainable resource management for rattan and bamboo based on the lessons learned from various projects.
- At least 4 technical manuals on rattan and bamboo resource allocation, management, farm management, harvesting and wild fire protection corridor have been produced to scale out through farmers to farmers, farmer field school or other appropriate approaches.
- Clear database to monitor, evaluate and inspect the allocated rattan and bamboo resources has been established at the provinces with high potential such as for bamboo in Houaphanh and rattan in Bolikhamxay.

Implementations:

- Establish technical groups to review and synthesize the previously used tools and methods for the sustainable management of rattan and bamboo, based on the previously established and used particularly by GRET and WWF.
- Improve training manuals and tools for learning the management techniques for rattan and bamboo forest, maintenance and harvesting, which can be carried out by the villagers with more synthesized, concise, time- and budget-saving for survey, allocation and management.
- Review and improve the rules and regulations for the management of rattan-bamboo forest at the community level to be more concise, easy to understand, and to regularly disseminate and raise awareness among villagers to understand the rules and regulations related to the management of rattan-bamboo forest management.

- Establish a database at the national, provincial and district levels with high potential to monitor, inspect, evaluate and report the management of bamboo and NTFPs resource before and after the harvest season.
- Ensure an appropriate approach to encourage women participation and responsibilities in all activities related with this area.

Plan 2: Resource management and capacity building of local communities for rattan and bamboo resource allocation and management

Rational: The awareness and motivation of most villagers to implement the resource management regulations for rattan and bamboo are not yet strong lacking a model to scale out. Training, regulation dissemination of resource management and use of rattan and bamboo are not regular, making the role of village patrol units ineffective and inefficient. Ongoing monitoring from relevant government offices is not regular mostly due to the lack of budget and effective monitoring system.

Objectives: To enhance villagers to implement regulations on the resource management of rattan and bamboo, through extensive, focused and regular outreach training before and after the harvest seasons. Build better understanding on the implementation of regulations for the resource management of rattan and bamboo to villages that are not yet strong, create model villages for sustainable implementation and management. Particularly, to build mechanism for villages and relevant agencies to continue monitor after no project support.

Indicators:

- By 2025, at least additional 75 villages have been conducted for the rattan and bamboo natural resource allocation and management. At least villagers in 50 villages have learnt techniques and regulations for allocation, management, farm management and harvesting. At least, 25 model villages with regular inspection by the Village Forest Management Committee.
- By 2025, there will be a reduction in reckless natural rattan and bamboo cutting. A forest fire corridor has been set up in the area of rattan-bamboo forest, which has been allocated and managed with at least 20 sample sites, an area of at least 100 hectares.
- Additional 5,000 people including 2,000 women have participated in exchange lessons learnt on rattan and bamboo resource management based on the number of participants in trainings, propagation, information dissemination and study tours.
- Resource management fund and motivation for patrolling is effectively implemented. Women are actively playing representation role in the committee and other villages instances of at least 30%.
- Bamboo and NTFPs resource allocated and managed villages are regularly monitored by relevant offices at least once a year.

implementation:

- Continue land use planning, and rattan and bamboo resource allocation and management. Continue monitoring villages with rattan and bamboo allocated with clear mechanism for villages and relevant agencies to continue monitor after no project support.
- Scale out and capitalize lessons learnt on rattan and bamboo resource allocation and management through a variety of ways, such as classroom training, on-the-job training, study tours, exchange of lessons between villagers or other means, ensuring the participation of women of at least 30%.
- Strengthen capacity of the village rattan and bamboo forest management committees and village patrol units, with at least 30% of women participating in systematic and organized management of rattan and bamboo, including sustainable harvesting planning.
- Establishment of a fund to be used for the sustainable resource management of rattan and bamboo through contribution from traders, membership fee collection from villagers who benefit from the resource allocation and management.

- Incorporate village's rattan and bamboo resource monitoring plan with annual activity plan of forestry unit under DAFOs so that inspection could be done before and after harvesting seasons.

Plan 3: Natural rattan and bamboo resource and garden inventory throughout the country

Rational: Although there is available data on rattan and bamboo forests in some areas that have already been managed, there is still no detailed, clear and traceable information. There is a lack of quantity and quality figures of rattan-bamboo in each area that can be supplied in the value chain, production capacity, harvest and processing, potential for production and income generation for the community... which are all essential information.

Objectives: To establish a database of rattan-bamboo sources as well as plantations throughout the country that can be used as a basis for the development of rattan-bamboo value chains. To guide the development and provision of necessary information to entrepreneurs. To have such a database at the central level and in potential provinces to promote the development of rattan-bamboo sectors.

Indicators:

- Information on natural rattan and bamboo inventory as well as from plantations have been surveyed and available to stakeholders.
- Detailed information on natural rattan and bamboo as well as from plantations have been surveyed in provinces and districts with high potential and available to stakeholders.
- A database of rattan-bamboo at the central level and in the provinces, that have the potential to develop rattan-bamboo sector is available with technical staff responsible for monitoring, updating and reporting to the taskforces on a regular basis.

Implementation:

- Raise funds, experts and technicians to conduct surveys and assess preliminary data on natural rattan-bamboo sources plantations throughout the country.
- Conduct a detailed survey of natural rattan and bamboo forest data and plantations in the provinces and districts that have the potential to develop rattan and bamboo activities.
- Establish such databases under the guidance of national, provincial and district taskforces where appropriate. As well as appointing staff in charge of the database to monitor and report regularly.

4.2 Programme 2: Rattan and bamboo researches and technical extension

Plan 4: Rattan and bamboo researches for development

Rational: Technical research on rattan and bamboo is limited and not yet widely used. The results of the research are not yet technically specific and the application to local condition is limited, mostly just harvest from natural resources. At the same time, research on the suitability of climate, ecology, pests and diseases, growth and maintenance techniques is still minimal.

Objectives: To identify, study and research technologies related to rattan and bamboo in a diverse, specific, focused, consistent and applicable manner at the local level, leading to the sustainable development of rattan and bamboo sectors, including both natural resources and plantations.

Indicators:

- Have specific projects or activities for technical research for the development of rattan and bamboo at national and local levels with high potential. At least 10 additional research results on rattan and bamboo are available.
- Research results that are adaptive to the local condition be applied and supported the development of rattan and bamboo and NTFPs sectors.

- At least 5% of research results are applied in rattan and bamboo allocated and managed areas including plantation.

Implementation:

- Raise funds from the government, development projects and the business sector to establish a research fund on rattan and bamboo. Identify projects and demonstration activities for rattan-bamboo production techniques in accordance with local realities. For example, the introduction of new, rare and high-value varieties that are considered appropriate.
- Collaborate with research institutes, universities, development partners and other relevant agencies to establish a research-demonstration-extension project on rattan and bamboo.
- Organize annual technical seminars, technical and policy consultations for research on the development of rattan and bamboo at national and locality with high potential.

Plan 5: Rattan and bamboo technical extension

Rational: The dissemination and application of technical findings related to rattan and bamboo is limited, not yet widely used. The results of some research are not adaptable to local condition, so most villagers do not use sustainable planting and harvesting techniques.

Objectives: To disseminate technical research results on rattan and bamboo to a greater extent, through demonstrating the results of research in line with local condition. Establishment of a systematic research and extension mechanism at the central, provincial, district and community levels.

Indicators:

- At least 5 manuals on new production techniques that can be promoted and implemented.
- There are mechanisms, systems for research-experiment-demonstration and promotion at the central, provincial, district and community levels.
- At least 100 hectares of rattan and bamboo plantation has been achieved with sufficient technical support to the development of rattan and bamboo sectors.
- At least 5% of total allocated and managed areas including plantation areas have been applied the new technical research results on rattan and bamboo.

Implementations:

- Conduct research, experiment-demonstration-extension technical techniques related to rattan and bamboo in the process of allocation, management, and use of rattan and bamboo, including plantations in a systematic manner. Incorporate rattan and bamboo technical extension with relevant programs, plans and activities.
- Produce technical extension manuals based on the results of research-experiment-demonstration-promotion at the local level with concise, easy to understand, in the local language to disseminate widely.
- Coordinate with private sector and development project to promote the plantation of rattan and bamboo in provinces and districts with high potential.
- Establish mechanisms to promote, monitor and evaluate the implementation and application of these new techniques in a systematic manner at the provincial, district, and community levels.

4.3 Programme 3: Capacity enhancement for farmer organization, traders and local stakeholders on rattan and bamboo value chains

Plan 6: Capacity enhancement for farmer organization for rattan and bamboo technical production

Rational: Rattan and bamboo production techniques are new to the villagers. Implementing the sustainable production techniques to develop the value chain of rattan and bamboo requires the formation of groups to share and exchange lessons learnt. At the same time, existing farmer groups still have limited capacity to manage the groups, including various technical aspects. These include rattan and bamboo harvesting groups, producing groups, rattan and bamboo shoot producing groups as well as rattan and bamboo shoot processing groups.

Objectives: To strengthen farmers' organization in group management and technical skills, especially on high value rattan species, new varieties of bamboo, seedlings, planting and resource management. To ensure the collection of rattan and bamboo with both sufficient quantity and high quality. To organize producer groups as model and to develop the value chain of rattan and bamboo in a sustainable practice including rattan and bamboo harvesting groups, producing groups, rattan and bamboo shoot producing groups as well as rattan and bamboo shoot processing groups.

Indicators:

- By 2025, at least 20 commercial rattan and bamboo producer groups are additionally organized. Group members earn at least 50% more from the production and harvest of rattan and bamboo, compared to the baseline in 2020.
- By 2025, at least 30 strong farmers' organizations in terms of group management and technical skills, especially on new varieties, seedling, planting and farm management, as well as the collection of rattan and bamboo that guarantee both quantity and quality have been established.
- Rattan and bamboo producer groups are strong and able to scale out lessons learned from group management, rattan and bamboo production techniques, of which at least 30% are female members of the group.
- At least additional 30 model groups with strong group fund sources and management.

Implementation:

- Establish and promote capacity of farmers' organization in terms of good management skills and in accordance with Decree on farmer organization and cooperative No. 606/GoL, dated 26/11/2020. These include rattan and bamboo harvesting groups, producing groups, rattan and bamboo shoot producing groups as well as rattan and bamboo shoot processing groups.
- Strengthen the farmer groups capacities through various ways, such as provision of training, on-the-job training, study tours to exchange lessons and techniques, especially on high value rattan species, new varieties of bamboo, seedling, planting and farm management, as well as the sustainable collection of rattan and bamboo that ensure both quantity and quality.
- Support development of farmer organizations into commercial producer groups for at least 20 groups as part of the overall value chain development.
- There are group funds that collects membership fees, business and other contributions, through setting specific conditions for villagers to become group members. Encourage the participation of women in all activities.

[Plan 7: Capacity and skill enhancement for handicraft, processing groups, traders and local stakeholders along rattan and bamboo value chains](#)

Constraints and challenges: Currently, villagers and local traders are not yet fully involved in the rattan and bamboo value chains. Their understanding on price and market demand is limited. While their handicraft and processing skills are still low, the trade is not as fair as it should be, and thus, the value chains are not yet sustainable. At the same time, local associations and civil society organizations still have limited role in the development of rattan and bamboo sector.

Objectives: To strengthen capacity of villagers and local traders to fully participate in the value chain of rattan and bamboo by forming producer groups and trader organizations such as handicraft group, processing groups and trader organization. Provision of trainings, price and market demand information related to quantity, quality and diversification of product, which makes the rattan and

bamboo value chains more viable. At the same time, to improve processing techniques through the use of standardized production tools to increase productivity and opportunity for employment. In addition, to use all potentials to develop bamboo and NTFPs value chains in more sustainable practices.

Indicators:

- By 2025, at least 20 additional handicraft producer and collector groups have been trained to become model producer groups and entrepreneur organizations with marketing skills, business planning and better participation in the value chain of rattan and bamboo for both handicraft and bamboo processing groups.
- Value-added processing has been improved. Villagers, handicraft producer and processing groups and business units involved in the rattan and bamboo value chains have increased their income by at least 50% from the baseline in 2020.
- Improved production tools and machineries are used to increase productivity while reducing 25% of production time compared to 2020.
- Civil society organizations have upgraded their skills to promote the sustainable development of rattan and bamboo production and harvesting as a process of generating income for the rural community.

Implementation:

- Promote the formation of model producer groups and entrepreneur organizations (including semi-final and final processing for bamboo). To organize various types of trainings such as classroom training, on-the-job training, study tours, exchange lessons with producers and local entrepreneurs on quality inspection skills, value-added processing, marketing, production-business planning and to produce final bamboo products for domestic and export markets in the future.
- Promote processing to add value through on-the-spot quality inspection of rattan and bamboo handicraft and bamboo products in order that more jobs and income could be generated for local communities.
- Research and consider the establishment of low-interest and long-term funds and credits to support the rattan and bamboo traders accessing to modern technologies and machineries in order that the product quality could be improved.
- Continue to strengthen capacity of local civil society organizations to develop rattan and bamboo sectors. At the same time, continue to encourage and promote different types of organization for producers, processors, marketing, logistics and other related associations to participate in the development of the sectors.

4.4 Programme 4: Rattan and bamboo marketing development

Plan 8: Domestic marketing development for rattan and bamboo products

Rational: The understanding of market demands and market access of local handicraft producers, processors and business units is still very minimal. While quality control of rattan and bamboo relies on the end buyers, local products remain relatively inexpensive. The management of local handicraft producer groups and business units is still family-oriented, not yet a well-organized enterprise. Plans for production, marketing and business are limited. In addition, marketing skills and opportunities to promote their products and link to the rattan and bamboo markets are limited.

Objectives: To improve understanding of the market demands and access of villagers, processors, handicraft producer groups and local traders, linked to the quality improvements as per the market demand. To promote and strengthen the management of producer groups and local traders to be seen as a SME. To promote the marketing of rattan and bamboo products through marketing skill and opportunities to link to more domestic markets.

Indicators:

- By 2025, villagers, handicraft producer and processing groups and local traders have at least 50% understanding of market demand and market access. At the same time, they could supply rattan and bamboo products regularly according to the quantity and quality required by the market including some final products for bamboo.
- Database with price and market demand information is set up to facilitate the production and business planning on quantity, quality and variety of products, as well as making trading in rattan and bamboo more viable.
- A widely available and used market information database was set up to develop the rattan and bamboo value chains at national level and at least 2 in provinces.
- The rattan and bamboo value chains have good links among collectors, producers, processors, wholesalers and retailers, as well as quality improvements to meet the needs of a wide range of markets.
- Villagers, handicraft producer and processing groups, local traders are promoted to access the markets through outreach, participation in festivals and fairs at national and provincial level at least 50 events.
- By 2015, there are locations that can promote the marketing of rattan and bamboo products in 2 provinces.

Implementation:

- Provide marketing training to producers, local traders in order that better market information and access could be achieved through consulting companies, the Chamber of Commerce and Industry and other agencies.
- Under the direction of the taskforces, and in line with the programme of the Department of Industry and Commerce, create a database on prices and market demands which is accessible by local stakeholders. This could be a variety of tools such as bulletin boards, flyers, newsletters, website, facebook, app and other social media.
- Under the direction of taskforces and Department of Industry and Commerce, Chamber of Commerce and Industry to establish a database and system for marketing information related to the rattan and bamboo value chains.
- Strengthen villagers, handicraft and processing groups and local traders capacity to analyze market demands to collectively orient their product quality to better fit with market demands. Consolidating this would be promoting dynamic business units transition toward professional business entrepreneurs with capacity to work with producers to actualize their business plans that fit with prevailing markets.
- The government and other relevant agencies support producers, business groups to have the opportunity to advertise and participate in various exhibitions related to tourism particularly, the annual handicraft festival in Vientiane Capital.
- Develop infrastructure to promote marketing, such as showrooms and sale point at appropriate locations, especially related to the province's tourism, at least in 2 provinces.

Plan 9: "Trade Mark" and marketing tool development for rattan and bamboo products

Rational: In Lao PDR, the rattan and bamboo products still lack commercially attractive unique packaging with its market value. Processing to add value is still limited whilst the promotion for One District One Product (ODOP), Fair Trade as well as Geographic Indication (GI) and Participatory Guarantee System (PGS) is minimal. At the same time, there is limited advertising and marketing tools for the rattan and bamboo products.

Objectives: To create image of the rattan and bamboo products through better processing, packaged with unique trade mark that have commercial value. To promote the certifications of ODOP and Fair Trade, PGS, etc. At the same time, to develop various advertising and marketing tools in relation to those certifications.

Indicators:

- Unique Trade mark for rattan and bamboo products from 2 provinces are acknowledged in accordance with local and international regulations and standards.

- Systematic advertising tools such as 2 specific websites, specific Facebook webpage, and specific apps are created, disseminated and used by various wide public audiences.
- Certified rattan and bamboo products are promoted through various trade fairs and events in both domestic and export markets, particularly linking to the national handicraft festival and at least in 2 provinces.

Implementation:

- Under the direction of taskforces, design and promote the unique “trade mark” for rattan and bamboo at national and provincial levels with high potential. Promote the business units, handicraft and processing groups, trader organizations, cooperatives and association for rattan and bamboo in consultation and coordination with public, private sectors and development partners.
- Promote the certifications of ODOP, Fair Trade, GI, PGS, etc. Develop a mechanism to promote the trade mark at national level and in provinces with high potential for rattan and bamboo products through various events, advertisement, social media and websites, etc.
- Develop infrastructure to promote marketing, such as showrooms and sale point at appropriate locations, especially related to the province's potential. Establish rattan and bamboo development center at provinces that could provide technical and marketing information to producer groups, traders and other stakeholders. At the same time, support them to participate in related events to promote their products.

Plan 10: Regional and international market linkages for rattan and bamboo products

Rational: Rattan and bamboo value chain actors have limited opportunities and skills to promote their product at regional and international markets. Local trader’s investment in rattan and bamboo is minimal, high production cost, low quality and quantity which constrain them from linking to export markets. At the same time, supporting policies on exporting of rattan and bamboo products is still complicated with high tax and fees.

Objectives: To create more opportunities for integration into export markets, encourage local traders to invest in diversified rattan and bamboo which could meet demands in those markets. At the same time, to build the competitiveness through reduction of production cost, to ensure quality and quantity that enable rattan and bamboo products in Lao PDR to compete in the international market. To simplify procedures, export customs clearance, streamline checkpoints and shorten time through one-stop-service system.

Indicators:

- Handicraft producer groups, processing groups, traders and other stakeholders have access to local and international marketing information on rattan and bamboo, as well as improved production skills to meet with market demands.
- Handicraft producer groups, processing groups, and local traders have capacity to write business plans and write proposals to access to various sources of funding and credits to improve businesses related to rattan and bamboo.
- Sustainably establish and promote marketing network and promote the marketing of rattan and bamboo products with specific website in provinces with high potential.
- By 2025, the export process is made easier and faster through the one-stop service system.

Implementation:

- Undertake the market study in high potential countries such as China and ASEAN countries. Promote the participation of handicraft producer and producing groups, traders and other stakeholder in various events in both domestic and foreign countries in order that their marketing and advertising skills could be improved.

- Build capacity of handicraft producer and processing groups, traders, associations and other stakeholders to write business plan and proposals for credits and financial support from related banks and international organizations so that their business could be improved.
- Promote business network through E-commerce, online with sustainable marketing promotion.
- Promote the one-stop service system in exporting administration and procedure in a more effective manner.

4.5 Programme 5: Improvement of enabling environment to support the sustainable development of rattan and bamboo sector

Plan 11: Review and adaptation of quota system for rattan and bamboo

Rational: In some previous years, the allocation of quotas for the collection of rattan and bamboo were slow whilst the approved quota for rattan and bamboo is under national department whilst the quota distribution is implemented by the provincial offices with differences among provinces in terms of tax and fees. Understanding of traders on this quota approval and distribution system is also limited. While business registration, tax and fees and exporting clearance procedures are still complicated. At the same time, the coordination among line provincial offices is not sufficient, the linkage between quota and resource supply is not well traceable.

Objectives: To review the procedures for approving and allocating the quota system for rattan and bamboo, enabling provincial and district officials to implement uniformly the related regulations with more concise, streamlined, transparent and monitoring quota distribution system. At the same time, to ensure that quota application is based on the sufficient resource supply. Clear delineation of tax and fees between rattan and bamboo from natural resource and plantation.

Indicators:

- The provincial authorities can implement the allocation of quotas in accordance with the regulations on clearance and investment in rattan and bamboo, as well as with the clear monitoring and coordination from each office.
- The quota approval, distribution, implementation, monitoring and evaluation has been improved in a more systematic, streamlined, timely, transparent and auditable approach.
- There is a good linking system for quota application and approval with available resource which has been surveyed, allocated, managed in a systematic practice.
- Registered and separated the rattan and bamboo plantation from natural resources with different tax and fees.

Implementation:

- Under consultation with local civil society organization and private sector, review and allocate quota for collecting rattan and bamboo in a clear, streamlined, timely and uniform manner. Improve the quota production and export system to keep up with the harvest season, allowing handicraft producer groups to have sustainable access to raw materials.
- Disseminate the related law and regulations at the provincial and district offices to be able to understand and implement the procedures in the more systematic ways. Under the direction of taskforce for the development of rattan and bamboo, organize annual consultations between provinces, districts, traders, villagers and other relevant stakeholders to review, discuss and resolve issues related to the quota system in a timely manner.
- Monitor and evaluate the rattan and bamboo resource in the allocated and managed areas as well as in areas for quota application and approval in order that supply and demand could be leveled.
- Conduct registration of rattan and bamboo gardens and plantations. Study and consult to clearly determine the appropriate tax and fees for rattan and bamboo from the natural resources and plantation.

Plan 12: Improvement of enabling environment for value chain and sector development for rattan and bamboo

Rational: Currently, supporting policies for rattan and bamboo development is still limited whilst tax, fees and approval procedures for doing business is not yet supportive, complex and inconsistent. This includes the process of importing rattan and bamboo processing equipment and export with high transition cost; Access to credit by handicraft producer groups and business units are still limited. Coordination from line government offices at each level is not yet harmonious without sufficient information sharing and exchange.

Objectives: To improve the enabling environment and supporting policies to promote the rattan and bamboo production, processing and business by handicraft producer and processing groups and traders. This in turn will motivate them with more investment and ease for doing business with lower production and transition cost. Review and consideration of low interest with long-term loan. The regular consultation and discussions are held to clarify and resolve issues, and information sharing is encouraged and facilitated to find appropriate solutions. Private sector has better understanding about the process, tax and fee for doing business in the rattan and bamboo sectors.

Indicators:

- Organize an annual consultation forum and exchange information to clarify and resolve issues between the government - traders – producer groups, at least once a year at national level and in provinces with high potential.
- By 2025, the harvesting and relocation of rattan and bamboo products including time needed for approval process will be reduced by at least 50% as compared to 2020.
- Tax and fees to collect and operate business in rattan and bamboo have been appropriately considered by the government, compared to the baseline figure for 2020.
- Traders have a clear understanding of the tax and fees for importing machinery and equipment in various production, business operations and exports.
- Producers groups and local traders have access to sources of low-interest, long-term credits to improve their productivities and processing of rattan and bamboo products.

Implementation:

- Under discussion with local civil society organization and traders, organize an annual forum to discuss, exchange of lessons learned and find solutions to issues that have been identified by handicraft producer and processing groups, traders and associations during their regular meetings held at the national and provincial levels. The aim of the forum is to discuss and resolve issues in a timely manner.
- Under the direction of taskforces, review and consider tax and fees and procedures for documenting, regulations and services that are seen as increasing costs for collection, production, marketing and exports. In addition, considerations to address barriers to handling, transporting or inspecting items deemed inappropriate.
- Implement investment promotion legislation and regulations, promote SMEs as well as contract farming between the traders and villagers, rattan and bamboo collectors and traders.
- Facilitate and provide timely and efficient services, as well as provide necessary production and marketing information to traders and other stakeholders.
- Encourage researches on low-interest and long-term credit mechanisms to facilitate handicraft producer and processing groups, local business units with easy access to sources of funding to improve their production systems and business operations.

Plan 13: Institutional development and specific capacity building for rattan and bamboo

Rational: Currently, coordination mechanisms, information exchange and capacity to promote the resource management, technical support, including the promotion of the value chain of rattan and bamboo of relevant offices are still limited. The level of operational, technical, marketing and business skills of the local authorities, including the business sector, are limited, intermittent and put into question interventions' sustainability.

Objectives: To enhance the capacity of relevant offices with the resource management, technical support, coordination mechanism, information exchange, problem solving in business promotion to be more effective. At the same time, to strengthen the operational and technical capacity as well as marketing and business skills of the relevant government offices, such as PAFO/PICO, DAFO/DICO, producer groups, handicraft producer groups, processing groups as well as the traders to be able to sustainably implement the NAP.

Indicators:

- National, provincial and district taskforce members as well as relevant staff's capacity has been improved to support the rattan and bamboo resource management and value chain development.
- Coordination mechanism to exchange information, issues addressing and solving for rattan and bamboo private sector has been clearly set up.
- By 2025, the rattan and bamboo resource management has been effectively promoted with appropriate technical extension of at least 2 times compared to the baseline in 2020.
- At least 100 staff from national, PAFO/PICO, DAFO/DICO and community as well as model producer groups and traders have been trained on technical and operational skills on marketing and business on rattan and bamboo.
- At least 2 expertise at national level, 10 at provincial level and 20 at district level with 10 at model villages have been built their specific capacity on rattan and bamboo.

Implementation:

- To strengthen the capacity of national, provincial, district taskforces to develop the rattan and bamboo sectors as well as to effectively implement the NAP.
- To establish a secretariat for the development of rattan and bamboo sectors at national, provincial and districts with high potential. The secretariat will play a role in preparing the rattan and bamboo development center at national and in provinces with high potential in the future.
- To develop personnel development plans at the national, provincial, district, and village levels, as well as determine the number of personnel according to specific disciplines. Collaborate with relevant departments to conduct trainings and develop personnel for rattan and bamboo in specific technical skills at the provincial, district, and producer groups.
- To Coordinate with relevant experts and technical advisories to provide trainings to relevant technical staff at the provincial, district, and producer groups.
- To organize study tours to exchange lessons on the development and promotion of rattan and bamboo, both in domestic and other countries as appropriate.

Plan 14: Establishment of information and networking system and development of rattan and bamboo development center at national and provincial levels

Rational: Currently, coordinating mechanisms for exchanging information to promote the resource management, extension of technical production for plantation as well as to support the business actors along rattan and bamboo value chain are still ineffective and not sustainable. Technical and marketing information on rattan and bamboo is not yet well organized and currently there is no existence of a technical service and information center for rattan and bamboo at either the national or provincial level.

Objectives: To establish an information and networking system and database as well as a mechanism for exchanging information on the development of rattan and bamboo in a streamlined and efficient manner, such as monitoring and regular reporting through platform and online approach. To establish and develop a technical service and information sharing center on the sustainable development of rattan and bamboo at national and provincial levels, starting from activities on technical production demonstration of potential rattan and bamboo technique and information sharing.

Indicators:

- An appropriate, accurate, clear and updated information system has been established on the development of rattan and bamboo at national and in provinces with smooth and efficient communication and coordination, both vertically and horizontally.
- A database system for regular monitoring, evaluating, and reporting of issues so that issues are timely addressed and solved.
- Seminars are held once a year, 10 village newsrooms, 4 newsletters per year, and online social media tools such as Facebook, website, whatsapp and others are in place.
- By 2025, a rattan and bamboo development center was built at national and in provinces with high potential with clear mandate, role and responsibilities of the national and provincial levels have been endorsed by the provincial and district taskforces.
- By 2025, the national and provincial rattan and bamboo development centers have secure funding sources.

Implementation:

- An appropriate, accurate, clear and updated information system has been established on the development of rattan and bamboo at national, provincial and district levels with smooth and efficient communication and coordination.
- A database system is developed allowing for regular monitoring, evaluating, and reporting of issues. Issues are then addressed and solved in timely manner.
- Organize seminars, establish newsrooms, newsletters, and online social media tools such as Facebook, website, whatsapp and others are in place
- To establish a rattan and bamboo development center at national and in provinces with high potential. To prepare the mandate, role and responsibilities of the national and provincial rattan and bamboo development center and submit it to the national and provincial taskforces for approval.
- To provide trainings on how to write a business plan, write a project proposal with funding sources, as well as build capacity to manage the center in the province that funding sources are secured at national, provincial and districts with high potential.

V. Implementation Mechanism and Monitoring and Evaluation

5.1 Implementation mechanism

The mechanism to implement the National Action Plan for the Sustainable Rattan and Bamboo is the under the responsibility of the Central, Provincial and District taskforces. This include secretariats and line agencies to promote and disseminate the content to villagers, production groups, business units and related organizations to recognize, understand and implement uniformly. The taskforces should coordinate with the relevant parties to disseminate the goals and contents of this NAP in detail in order to be able to turn it into a specific programme and project for implementation.

Support the integration of the prioritized programs and work plans of this NAP into the socio-economic development plan at each level, the forest strategy and the action plan of each relevant sector. Provide detailed programs and work plans to development partners, business units, and stakeholders to understand the overview, gaps, and prioritized issues in order that experts, technician and budget could be sufficient to implement the plan.

The government must play a role in reviewing and considering legislation, policies and regulations to improve the management, clearance, production, processing, marketing and export systems. Create an enabling environment doing business, developing value chains and investing in rattan and bamboo sectors. Provide technical support as well as research for development through coordination with relevant sectors and development organizations.

Promote the formation of farmers and trader organization to be producer groups, collector groups, associations and cooperatives in the long run in order that the rattan-bamboo products with high quality, quantity, price and market stability could be archived. Business leaders should exchange lessons and experiences in production techniques with producer groups to improve processing quality as per market demand as well as better price for producers.

Establishment of a secretariat, and rattan and bamboo development center to coordinate with other relevant sectors to promote and disseminate this NAP to the villagers and business units. Relevant departments should appoint focal point persons to be responsible for their roles under the direction of the national, provincial and district taskforces. The Secretariat will play a role in preparing the rattan and bamboo development center in the future. In particular, the role of women must be raised at all stages of the implementation of each activity in a comprehensive and focused manner.

5.2 Monitoring and evaluation

Collaborate with relevant agencies to establish a system and mechanism for monitoring, evaluating and reporting such that the NAP could be implemented in line with the prioritized program framework, work plan and systematically achieve the goals of the indicators. Identify, review and adjust indicators and clear methods for monitoring and evaluating activities. At the same time, periodically collect, compile and report quantitative and qualitative data, to report to the taskforces in a timely manner. The Secretariat is directly responsible for the implementation of the NAP under the direction of national, provincial and district with high potential.

Establish a detailed timeline for the implementation of projects or activities so that the development partners and stakeholders could understand the overview, gaps and prioritize issues of rattan-bamboo sector at the national, provincial levels with potential to find experts, technicians and budgets for implementation. At the same time, identify detailed tools for disseminating information and communicating with all stakeholders in order to make the roles and responsibilities of each stakeholder are clear, transparent and reviewable, in order to make the implementation of this NAP successful.

VI. Organizational Chart of the National Taskforce for the Development of Rattan and Bamboo sector

---

6.1 Organizational chart

Organization	Role
Vice Minister, Ministry of Agriculture and Forestry	Chair
Director General, Department of Forestry, MAF	Vice Chair
Deputy Director General, Department of Planning and Finance, MAF	Member
DDG, Department of Policy and Legal Affairs, MAF	Member
DDG, National Agriculture, Forestry and Rural Development Institute, MAF	Member
DDG, Department of Technical Extension and Agricultural Processing, MAF	Member
DDG, Department of Import and Export, Ministry of Industry and Commerce	Member
DDG, Department of Production and Trade Promotion, MOIC	Member
DDG, Department of SME Promotion, MOIC	Member
DDG, Department of Industry and Handicraft, MOIC	Member
DDG, Department of Planning and Cooperation, MONRE	Member
DDG, Department of Planning, Ministry of Planning and Investment	Member
DDG, Department of Planning, Ministry of Finance	Member
DDG, Department of Planning, Lao Women Union	Member

DDG, Department of Planning, Lao Front for National Development	Member
Deputy Director, Forestry Faculty, National University of Laos	Member
Head of Village Forest and NTFPs Division, DOF, MAF	Focal Point
Head of Handicraft Division, Department of Industry and Handicraft, MOIC	Focal Point

6.2 Role and responsibility of the national taskforce

- Policy and governance of the overall sector, involving a proper coordination and arbitration of all stakeholders of the rattan and bamboo value chain, and related actions aiming to encourage their initiatives and organization.
- Reinforce and monitor research activities and extension services in the frame of NAP, to ensure quality of implementations on the long term.
- Give the voice to value chain stakeholders with a particular attention to smallholders and their organization, while private sector is seen as a privileged partner to be part and possibly to contribute to general interest activities through co-funding.
- Regulate and promote rattan and bamboo sectors on the international and domestic scenes, defending its interests in internal affairs and ensuring directly or indirectly commodity marketing actions.
- Produce and manage statistics and data on the rattan and bamboo sectors, lead studies and works linked to relevant national, international organizations.
- Define the national planning, policy and enabling environment on development and promotion of the rattan and bamboo sectors.
- Submit this planning to the national action plan to relevant government for approval and notify its implementation.
- Control, monitor and advise associations, producer groups and value chain actors on the implementation of the NAP.
- Get financial and technical support, with national and international partners.

References

- Ministry of Industry and Commerce, 2020. Import and export data for Lao PDR between 2016 and 2020
- Ministry of Agriculture and Forestry, 2015. Agriculture development strategy to 2025 and vision to 2030
- Ministry of Industry and Commerce, 2015. Handicraft promotion and development programme throughout the country.
- Ministry of Industry and Commerce, 2014. Small and medium enterprises (SMEs) development strategy
- National Cabinet, 2019. Forestry law (Modified version)
- Ketphan S., et al, 2008. Field handbook for rattan in Lao PDR
- Houaphanh PAFO, 2016. Agriculture and forestry development strategy in Houaphanh province to 2025 and vision to 2030
- Government of Laos, 2020. The 9th five-year socio-economic development plan
- GRET, 2019. The joint mid-term review report for bamboo and rattan and the sustainable rattan and bamboo projects
- GRET, 2019. The bamboo and rattan sector study report
- GRET, 2016. The 2nd five-year bamboo development strategy in Houaphan province
- e-Bangi, 2019. An overview of rattan industry status and its economic aspect in setting up rattan-based industry in Malaysia

**ແຜນດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍຫວາຍ ແລະ ໄມ້ປ້ອງ (2021-2025)
ໄດ້ຜັດທະນາຢູ່ໃນແຜນງານ" ໂຄງການໄມ້ປ້ອງ ແລະ ຫວາຍ" ຈັດຕັ້ງ
ປະຕິບັດໂຄງການໂດຍອົງການ GRET ພ້ອມດ້ວຍການປະກອບສ່ວນ
ຈາກອົງການ WWF ປະຈຳລາວ ໃນລະຫວ່າງເດືອນກໍລະກົດ 2017 ເຖິງ
ເດືອນມີນາ 2021 ແລະໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນ ທຶນຈາກ ອົງການ
SDC ແລະ AFD.**

This National Action Plan for Sustainable Rattan and Bamboo (2021-2025) has been developed in the framework of the "Bamboo and Rattan project" implemented by GRET with contribution by the World Wide Fund (WWF) between July 2017 and March 2021 and funded by SDC and AFD.

ສະນັບສະໜູນໂດຍ:

Supported by:

ສະໜອງທຶນໂດຍ

Funded by:

